2014. okt.
59

Kapocs

XLIII évfolyam, 59. szám Vancouver, BC, 2014 október 15

A SOPRON ALUMNI IDŐSZAKOS KÖZLEMÉNYE

154

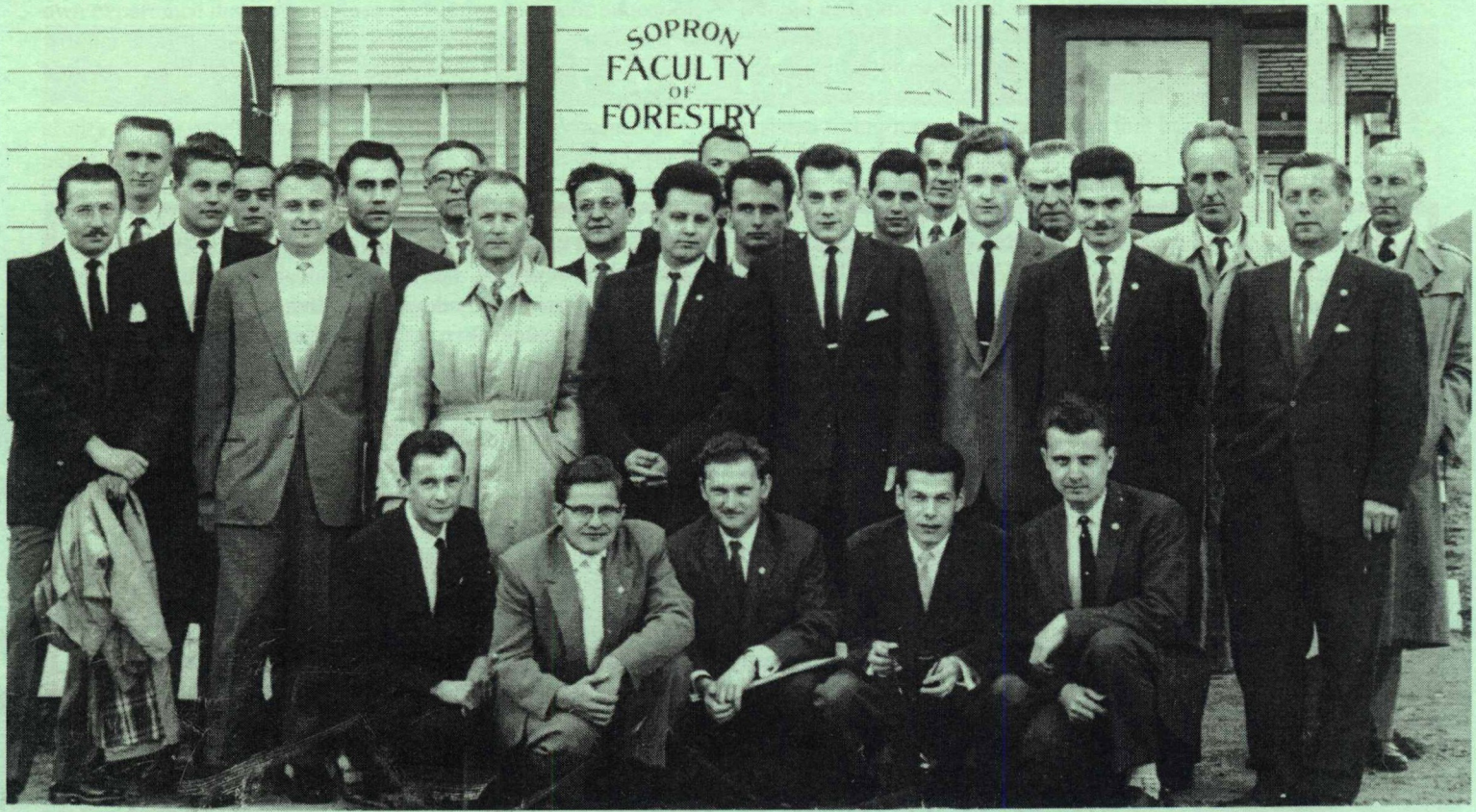

Volt másod éveseink a Sopron Divisió irodája előtt, 1960 tavaszán (elöl, balról): Németh József, Pendl Ferenc, Homoky István, Porpáczy Lehel, Nagy Mihály, (hátul): Komondy Gyula, Ferdinánd István, Tóth József, Puskás László, Németh László, Koczó Mihály, Salamon Marion oktató, Roller Kálmán dékán, Adamovich László oktató, Markó Imre, Spándli Imre, Józsa József, Péch Gyula, Gyöngyösi Sándor, Rabóczy László, Komlóssy József, Fodor Gyula oktató, Tóth Géza, Jablánczy Sándor oktató, Tuskó Ferenc oktató, Apt Ödön oktató

A TARTALOMBÓL

HONORIS CAUSA
Megtiszteltetés....2
IN MEMORIAM
Gyászjelentések....2
Megemlékezések....2
VISSZATEKINTÉSEK
Kezdetek az újvilágban....13
IROGATÁSOK
Magunkról....17
SORSOK
Életutak/Életpályák....25
Kimaradtak sorainkból....28
Egyéb....34
KÖZÖS ÜGYEINK
Találkozók....36
Hírek/Közlemények....39

HONORIS CAUSA

MEGTISZTELTETÉS

A Sopron Alumni, Vancouver, BC tagjai büszkeséggel veszik tudomásul, hogy a számukra is jelentős, általuk is tiszteletben tartott és gyakorolt **'Selmeci Diákhagyományok'**-at felvették az UNESCO **Szellemi Kulturális Örökség** Konvenció magyar nemzeti jegyzékbe. A megtisztelő határozatot a kulturáért felelős magyar államtitkár a napokban jelentette be Selmecen. *(A Szerk.)*

IN MEMORIAM

GYÁSZJELENTÉSEK

-2014 április 14.-én hosszú betegség után elhúnyt, Spokane, WA-ban **Ping Ferenc** aranyokleveles erdőmérnök (UBC Class of '59), Sopron Alumni társunk, életének 93. évében.

-2014 április 21.-én hosszú betegség után elhúnyt, Vancouver, BC-ben **Csapó Imre** aranyokleveles erdőmérnök (UBC Class of '58) és orvos, Sopron Alumni társunk, életének 80. évében.

-2014 május 11.-én elhúnyt, Nagykanizsa, Magyarországon **Soós József** gyémántokleveles erdőmérnök (Sopron 1953), volt Sopron Division-Faculty of Forestry-UBC oktató, Sopron Alumni társunk, életének 84. évében.

-2014 május 15.-én elhúnyt, Blacksburg, VA-ban **Ifjú Géza** aranyokleveles erdőmérnök (UBC Class of '59), a Nyugat-Magyarországi Egyetem diszdoktora, egyetemi tanár, Sopron Alumni társunk, életének 84. évében.

-2014 június 10.-én hosszú betegség után elhúnyt, Calgary, AB-ban **Származ Kornél**, vegyészmérnök (UBC), volt I. éves erdőmérnök hallgató, Sopron Alumni társunk, életének 87. évében.

-2014 augusztus 18.-án hosszú betegség után elhúnyt, Aldergrove, BC-ben **Váradyné Fejes Mária** erdőmérnök (UBC Class of '59), Sopron Alumni társunk, életének 80. évében.

-2014 augusztus 19.-én váratlanul elhúnyt, Victoria, BC-ben **Szy Ferenc** vasokleveles erdőmérnök (Sopron 1947), volt Soproni Erdőmérnöki Főiskola és Sopron Division-Faculty of Forestry-UBC oktató, Sopron Alumni társunk, életének 91. évében.

Béke poraikra! Őszinte részvételünk a gyászoló családoknak!

MEGEMLÉKEZÉSEK

How we remember our father Frank Ping

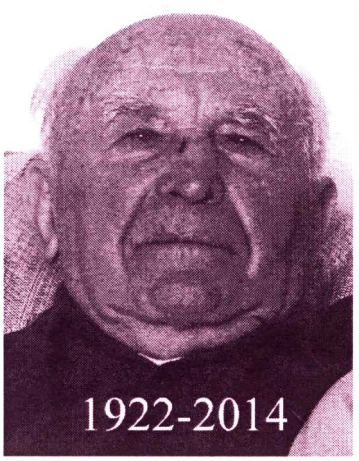

We had a great Father. He was active in parenting. Although he worked, he spent time with us. He'd play with us after work and even take us to work sites. I remember playing in culverts and looking for pretty rocks. Dad was often the one who cared for us when we were sick. There was a fold-out bed in his room where we would stay if we needed to be watched during the night. I remember being sick in the middle of the night and Dad clumsily but tenderly cleaning me up and getting me new pajamas. He must have been very tired but was there for us. He was often the one who took us to school activities if it required an early start. Day-to day, he was there. We only had baby-sitters a couple of times that I can remember. Dad was home in the evenings working in and around he house and playing with us. I had no concept that some people didn't come straight home to their kids after work. He and Mum took us bird-watching, to a nearby lake; and to a Game farm in Canada often and taught us to enjoy nature and the outdoors. He dutifully pulled vegetables from our garden so I could feed the animals, which I loved to do. We learned that wonder didn't have to cost a lot. Parks and swings were a treat.

Probably because of his own escape and support found in Canada, Dad often invited others to share our modest hospitality if they were new to the area or alone working in the area. He invited one of our teachers who was by himself. A new employee of the DNR looked up Dad-he was most excited to find another Ping in such a small area. At first he was probably a bit disappointed to find a Hungarian instead of Chinese gentleman like himself! But they became friends and shared Hungarian and Chinese meals.

He took us to Hungary to visit his family several times. I remember riding in the train to Budapest when I was 6. Getting up and going to the dining car with Dad. How proud he always was to show us to everybody although I wasn't always perfectly behaved. I think now about overseas trips with small children and marvel at this strength. I remember going to school

and telling the class what we did for summer vacation. Mum brought slides in to show several classes our trips.
The joy and welcome his family always gave us when we went to visit. When I was 15, the plane had engine failure and we arrived in Budapest many hours after we were supposed to-nearly midnight. But there was his family waiting with flowers and hugs and kisses in spite of all the delays. His brother he was so close with. He showed us love in abundance and seeing them together was a delight-they would often act as though they were twins.
Dad helped me with homework and pushed hard for us to excel in school, I was class valedictorian for 1986. He taught us, from his own experience that you can lose everything but your education will come with you everywhere and cannot be taken away. We both graduated from college. I graduated with honors and have been a nurse for nearly 25 years now. He also emphasized the ability to take care of oneself. He taught us the importance of being financially responsibility in a time that credit cards were becoming popular and mortgages were increasing in length. He saved for our educations and reminded me if I complained about not having a toy or new shoes that things didn't last and investing in something that lasts is more important. And how right he was!
After we left the house, holidays became special and a priority. Home was still 'home' and our rooms were ours to gossip and chat - but still be awakened early if we had stayed up beyond our curfew! Dad and Mom had a radio in the kitchen and Dad would turn up the volume to levels impossible to ignore so an alarm clock was not necessary. If not effective, he would come down and starting working in the basement.
We always gave importance also to the Hungarian Club functions. We went to club functions over 20 years. Osoyoos, BC had an active club I made it to nearly every Father's Day goulash gathering and to the Harvest Dances held by the local Hungarian Club. We went to club functions over 20 years. It was a bit sad to see the numbers drop over the years as younger generations left the area and the founders aged but these events were as special as holidays to us. They WERE holidays to us, worthy of a road trip and use of vacation time. We met many other Hungarian families and made friends with other members of the group. Dad always wanted us to know where we had come from and to be proud of our Hungarian Heritage.
I cherish the time we spent together. The last year of his life, he had a major stroke, extensive rehabilitation and a move to assisted living/memory care. But as that happened near us, we were fortunate to see him a lot As a nurse, I was active in his rehabilitation and hospital stay and in finding him the best placement I could. He received loving kindness and care from the staff at Guardian Angel Homes in Liberty Lake and towards the end, from Hospice of Spokane. We were lucky to find such a caring circle. Even a kind caregiver from Croatia who spoke Hungarian, which always made him smile. He recognized us and gave kisses up to the last day of his life. He gave us so much: love, security, education, heritage, too much to put on a page.
He is missed, but he taught us so much and had a full and exciting life; that is worth celebrating. Love, daughter Kathy

Philip Hahn: **Ping Tata**

Since I was a close friend to Frank I would like to share some of my memories also, mostly, during our student and later years.
Frank, nicknamed 'Ping Tata" was born in 1922. When he landed at the Sopron Forest Engineering School during the fall of 1953 he was in good spirit, had good humor and looked like a very caring and energetic person. His ten years of age difference from us did not show the hardships of his earlier life at all. This was not even influenced by his military service on the Russian front where he served as a 'lovastüzér'. This meant that their artillery gun was pulled by horses on the battlefields across a part of the Soviet Union and some other countries, all the way to Germany until the war ended.
After the war in his private life Frank worked in various labor type jobs, but he wanted more out of his life. This prompted him to go back to school. When he got this chance he loved to be a student and worked hard to earn his degrees and eventually a degree as a forest engineer. As it turned out Frank became a friend to all of us and he fitted into our age group very well. He often said "you are only as old as you feel and I feel to be young".
In Sopron, during our lecture sessions our whole class, nearly 100 of us participated together. However, for our lab work and language class activities we were split into subgroups I was in the same Russian language class with Frank. This was the only foreign language we could take and this was mandatory. We generally did not like this language, but Frank especially did not relate well to it. However, he did well in all the other subjects during his Sopron student years.
The ill-fated 1956 uprising in Hungary split our Sopron class. About half of us ended up in Vancouver BC and the other half stayed in Hungary. This meant a new language and slightly different professional carrier during the last two years at UBC and beyond.
Frank succeeded well in academics and he also enjoyed his student life, which included all kinds of other recreation and fun activities. Frank lived with John Baraksó, Charles Tarnócai, Paul Varga and Philip Hahn. The group was the 'Hahn Company'. We had our own car and provided transportation's to others also. This group mostly at 'Paula néni's' dinner table initiated and carried out numerous practical jokes with the help from others. For this Frank was often the targeted person, because his gullible nature and for not getting hard feelings. Frank actually liked to be the center of attention for some good humor and laughs. After graduation Frank worked for the Powell River Company in the coastal areas.
Eventually, our class of 37 graduates started to spread and ended up taking jobs mostly in BC. Some went to other provinces. Eventually ten of us ended up settling in the United States. Frank got married to Margaret in 1962 and shortly after they also settled in the USA. He got a job with Weyerhaeuser Company in Klamath Falls, OR. Later, in 1967 Frank took his family to Washington state. Here he got a job with Department of Natural Resources. He worked in field engineering, in surveying, in construction supervision and in various other positions until his retirement
After retirement, he spent more time with his family. Their son Frank was born in 1966 and daughter Kathy in 1968. Frank had many hobbies. This included: gardening, wine making, bird watching and a some other things. Frank was blessed with a lot of happiness. A good and long life with his family, with his friends and most of this in good health. Finally, as he was approaching age 90 he started to face serious health problems, which eventually ended his life on April 14, 2014 at the age of 92.
We miss you Frank, rest in peace, your classmate and friend Fülöp

Kováts Miklós: **Emlékképek egy barátságról - Csapó Imre emlékére.**

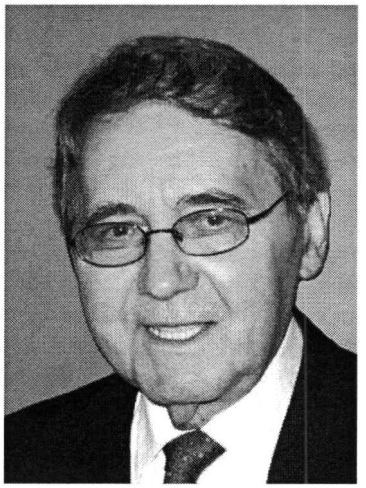

1952 őszén kezdődött. A balekság megérkezett Sopronba nagy kofferral idegesen, kipirult arccal egy ismeretlen helyre, idegen környezetbe, ahol az ott végzett diákok szerint sok meglepetés várhatott az újonnan jött diákságra.
A firmák részéről ugyan nem kerültek elő a várható trükkök, mint pl. hogy körbesétáltatták a balekokat csomagjukkal együtt a városon, de az első meglepetés néhányunk részére az volt, hogy szállást kellett keresnünk, mert a diákszállóban már nem volt hely. Természetesen azért nem estünk kétségbe, hiszen a városban sok kiadó szoba volt és sok család szívesen látta a diákokat. Nem mindegyik diákszoba volt egyszíntben egy Hilton hotelszobával, de egy kis utánajárással lehetett találni olyant ami eleget tett két fontos feltételnek: viszonylag közel legyen az egyetemhez és a menzához is. Az első szobabérlésem sajnos nem felelt megy egyik szempontnak sem. A Templom utcában kaptam egy hideg folyosón egy ágyat, amit rövid idő alatt átcseréltem az Alsólőver utca felső részén a Mikoviny utcához közel eső kis szobára, ahol csak egy ágy és egy szék fért el.
Ekkor már az évfolyamon kezdtük egymást megismerni és kezdtek kialakulni a barátságok olyannyira, hogy el tudtuk határozni kivel tudnánk szobatársak lenni. Mindez 1952-ben nem volt egyszerű dolog, hiszen Rákosi proletárdiktatúrája a legvadabb idejét élte, ami mindenkit érintett, többek közt a diákokat is. Hamarosan kiderült, hogy kik voltak akiktől tartani kellett, vagy akiket megfélemlítettek és kényszerítettek, hogy besúgók legyenek – ami, ahogy később megtudtuk - legtöbbször nem vált be.
Ilyen körülmények közt nem volt egyszerű lakótársat választani. Szerencsére két ismerős firma (Baranyi György (?) és Henzel Tóni) ismeretsége révén meghallottam, hogy a kamarájuk megürül és az évfolyamunkon belül kerestem valakit aki hajlandó lenne a két ágyas szobát megosztani velem. Eddigre Imrével már kialakult a barátság, részben mert az egyetemi csapatban midketten kézilabdáztunk, részben mert tudtuk, hogy kivel hogyan és miről beszélhetünk. Imre ugyanebben az időben határozta el, hogy szívesebben lakna egy privát helyen mint a diákszállóban. Meg is beszéltük a firmákkal a találkát Alsólőver u. 8 szám alatt az első emeleti szobában. Nem vagyok biztos abban, hogy a kamara éneket (később erről majd szó kerül) ekkor adták-e tovább a firmák vagy máskor, de a szobával együtt ezt is és a 'Házi Nénit' és a férjét is megörököltük.
Itt egy pillanatra meg kell állni és pár sorral bemutatni a Stiaszny házaspárt: Gyuri bácsi egy csendes, idősebb ember volt, aki talán 3-4 rövid mondatot szólt hozzánk a négy év leforgása alatt, a Házi Néni – akinek a keresztnevét sohasem tudtuk meg - akinek az egyénisége inkább egy őrmesterre mint egy idősebb asszony viselkedésére emlékeztetett. Házi Néni mindjárt a bekötözésünk első napján ellentmondást nem tűrő hangon kiadta a házirendet, aminek egy nagyon fontos része az volt, hogy lányokat nem szabad felhozni a szobába. Ez a szigorú figyelmeztetés akkor nem is tűnt olyan nagyon fel egyikünknek sem, hiszen örültünk, hogy van szobánk amiben nemcsak, hogy két ágy, de egy asztal egy kályha és egy szekrény is volt! A szekrény ugyan egy kicsit kicsinek tűnt, hiszen a ruháinkon kívül néha a menzán kapott hétvégi hidegvacsorát is a szekrényben kellett tartanunk. Ha netán kaptunk valamikor egy csomagot otthonról, szintén oda került be, de valamilyen oknál fogva olyan gyorsan elfogyott, hogy nem kellett amiatt aggódni, hogy sok helyet fog elfoglalni vagy, hogy elromlik. A szoba 'földrajzi fekvése' is sajátsá-gos volt: a kocsma épp a következő szomszéd házban volt az Alsólőver és a Béke út sarkán, ahonnan a hétvégeken a cigányzene csábítóan felhallatszott. A másik előnye a tél közeledtével az volt, hogy nem messze a ház mögött, a sportpálya mellett egy elhagyott, félig rombadőlt épület volt ahol nagyon jól kinéző száraz gerendák és deszkák voltak a kamaránktól elérhető távolságban. Miután ezt az aranybányát felfedeztük, kölcsön kértük Gyuri bácsi talicskáját, amivel - a félelmünket félretéve - egy kis izgalom és izzadság után a teli hold segítségével időnként sikerült beszerezni annyi tüzelőt, hogy egy-két hétig a kamarában nem kellett kabátban dideregni. Sajnos egy idő után a módszert meg kellett változtatni, mert szép lassan a kisebb darabok elfogytak és csak a nagyobb gerendák maradtak meg, amiket végül is a vál-lunkon, feltűnés nélkül, lehetőleg sötétben kellett elszállítani. Az egy darabban való elszállításra azért is volt szükség, mert rövid taktikai megbeszélés után úgy döntöttünk, hogy előnyösebb gyor-san megoldani a tüzelőbeszerzést, mint ott helyben a még félig fennálló falak közt elkezdeni fűrészelni Gyuri bácsi életlen fűré-szével, ami a vártnál hosszabban is eltarthat, és az éjszakai csend-ben a szokatlan hang gyanút kelthet az arra járókban. Sajnos az ingyen tüzelő lehetősége a következő években megszűnt, mert az épületet a nyári szünet alatt kezdték újraépíteni és ezzel a fával való fűtés is befejeződött. Az elkövetkező teleken vettünk szenet ami bizonyos fokig megkönnyítette a fűtést, mert a szenet csak a földszintről az emeletig kellett vödörben felcipelni ellentétben a 2-300 méteres távolsággal ami a gerendaszállítással járt.
A napi programunk egyébként eléggé különböző volt, mert Imre gazdász, én iparos szakot választottuk, ami az is jelentette, hogy az első év alaptárgyai után az előadásainkra sokszor más tanszéken és más időben kellett megjelennünk. Mindez természetesen nem okozott problémát, hiszen az előadások után legtöbbször a kamarába vitt az utunk. A legtöbbször' szót okkal írtam, mert megtörtént párszor az is, hogy az éjszakai pihenést nem egyszerre kezdtük el köszönet annak, hogy Imre gazdász lévén az erdészeti problémákat szívesebben beszélte meg a diákok által gyakran látogatott soproni pincészetekben, mint akár az egyetem folyosóján, vagy a Dimitrov téri (Szent Imre) kollégiumban. Így aztán megtörtént az is egypárszor, hogy Imre már akkor rontott be a szobánkba amikor én már az igazak álmát aludtam. Mondanom sem kell, hogy nem lehetett ezt az állapotot csak úgy egyszerűen elfogadni, hanem fel kellett, hogy ébresszen – ha esetleg a ajtócsapás és a villany felgyújtása nem ébresztett volna fel – és vele együtt el kellett énekelni a 'kamara nótát' (amit írásban nem vagyok hajlandó megismételni). Mivel ilyenkor nem volt értelme vitatkozni és nem is akartam, sokkal egyszerűbb volt megalkuvó módon felülni és énekelni, mint hosszas vitába keveredni, hogy mit illene ilyenkor csinálni és mit nem... Így aztán legtöbbször a nóta után minden lecsendesedett. De nem aggodalom nélkül, mert Gyuri bácsi és a házi néni a mellettünk lévő szobában aludtak és az ilyen kamara nóta éneklés rosszabb hatást kelthetett számukra mint egy vekker óra. Szerencsénkre vagy jóindulatúan elnézték ezt a 'kilengést' vagy talán nem is hallották, de egyszer sem szóltak, ami járhatott volna azzal is, hogy másnap az utcán találjuk magunkat.
Imre nemcsak jó sportoló, de tehetséges előadó és színész is volt. Már nem emlékszem tisztán, hogy ki találta ki, hogy kellene egy színjátszó csoportot alakítani és a környező falvakban előadni va-

lami vígjátékot. Az ötlet hamarosan megvalósult és Moliere egyik színjátékát (Bot csinálta doktor) tanultuk be. A 'színtársulat'tagjai közül Dimitri Lyubomír, Csapó Imre, Mihály Márta és Erdős Márta nevére emlékszem. Csapó Imi, Erdős Márti (később a feleségem), Lyubi kapták a főszerepeket, amit a közönség tapsából ítélve kiváló módon töltöttek be. Mindez így az idő távlatából nézve nagyon érdekesnek és kielégítőnek tűnt, de azért a sok tapsért meg kellett szenvednünk, mert a színtársulatnak csak teherkocsira jutott pénz, ami a hideg tavaszi/őszi estéken bizony nem a legkényelmesebb szállítóeszköz volt ahhoz, hogy a falukból az előadás után éjszaka hazajussunk. Mondanom sem kell, hogy a jó Csepel teherkocsin legtöbbször még ponyva sem volt és ha esett az eső, a színtársulatunk néhányszor vizesen, fázva ért haza. De valahogy csak túléltük a kellemetlenségeket és fiatalok lévén inkább vigyorogtunk egymáson minthogy a színtársulatunk szervezőit szidtuk volna.

56 őszén jött a forradalom. Imre és én motorosfutárok lettünk. Az eyetem tulajdonában lévő Pannónia nevű motorok közül kettő nekünk jutott, sőt még géppisztoly is kaptunk. Az igaz, hogy az utóbbi tele volt zsírral és lehet, hogy a tárjában egy töltény sem volt, de egy éjszaka Imrére és rám került a sor, hogy az egyik határ felé vezető úton leigazoltassuk a kimenekülő autókat, járműveket. Visszagondolva, ez egy eléggé veszélyes feladat volt, hiszen akkor sok ávós és más 'hű pártember' hagyta el az országot attól félve, hogy a forradalom győztével számonkérik a sok embetelenséget amit saját fajtájuk ellen elkövettek. Az is feltételezhető, hogy ezeknél az embereknél fegyver is volt és igazoltatás esetén használták is volna, hogy mentsék a bőrüket. Szerencsére ez nem történt meg velünk, átvészeltük az éjjeli igazoltatást minden baj nélkül, de ennek az éjszakának az emléke végig kísért bennünket hosszú ideig. Imre a Kapocs 50 és 51-ik számában a naplójából közölt részleteket amiben leírja a november negyediki eseményeket, az ausztriai internáló táborban az életünket, az utunkat Angliától, New Bruswick-ig ahol a Erdős Márti és én is belekerültem a naplójába: "Ja igen! A legnagyobb eseményről majdnem elfelejtettem beszámolni. 12.-én (múlt héten szombaton) soproni kamarásom Kováts Miki az eltemetettek útjára lépett, azaz megnősült. Házi sárkányúl vette Erdős Márta Juditot legbájosabb évfolyamtársunkat. Püspök eskette, három pappal és a fiatalok a televíziós felvevőgépek pergőtűzében rebegtek egymásnak örök igen-t! A násznépet autóbuszokkal vitték a templomhoz. Szóval nagy volt a cirkusz. A kamarásrablásnak a megbosszulása még hátra van."

Amint azt előttem már sokan leírták, az utunk New Brunswickból Abbodsford-ba majd Powell Riverbe vezetett, ahonnan az csoportunk nagyrészének sikerült nyári munkát kapni. Imre a federális kormány Parks részlegénél, én a Forest Service-nél kaptam munkát, de '57 őszére már Vancouverben kellett lakást keresnünk, hogy az utolsó szemeszterünket befejezhessük a UBC-n.

1958 tavaszán Imre a Forest Service-nél kapott munkát. Itt megint összefutott az utunk mert egy rövid ideig egy csoportban dolgoztunk, ahol Imre első alkalommal próbálta ki orvosi tehetségét. Az egyik diák csoporttás nyakát 'operálta' meg. Egy nagy elmérgesedett daganatot vágott fel. Nem emlékszem mivel – mert orvosi műszerek nem álltak rendelkezésünkre - de mindkettőjük szerencséjére az 'operáció' sikerült. Pár napon belül a gyerek nyaka gyógyulásnak indult. Rövidesen a csoportot felbontották, Imrét több nyári alkalmazottal együtt más vidékre helyezték. Ha jól emlékszem, ez volt az utolsó nyár, amikor Imre az erdőben dolgozott. Mikor visszakerültünk Vancouverbe említette, hogy egy alkalommal egy vizes rönkről lecsúszott, egy ág a lábát felhasította és ezzel félbe is szakadt a nyári munkája. Ez a baleset hozta meg végül a döntő lépést a karrierjében arra, hogy orvos legyen. Bár egyszer bevallotta, hogy a titkos vágya mindig ez volt. Imrét fel is vették az orvosi szak második évére elismerve azt, hogy az alaptárgyakat a Sopron Divisio-ban már megszerezte. Imre a nyári munka után Vancouverben maradt továbbtanulni, én Victoriában kaptam állást a tartományi erdészet erdőrendezési osztályán ahol két évig dolgoztam. 1960-ban újból Vancouverbe költöztünk, ahol a UBC-n megszereztem a Mester fokozatot. Ezalatt a két év alatt elég gyakran összejártunk. Imrével és barátokkal együtt ünnepeltük a karácsonyt és az újévet. 1962-ben a MacMillan Bloedel vállalatnál kaptam munkát, majd 1963-ban Victoriába kerültem a tartományi erdészet kutató részlegéhez. Imre megnősült és befejezte a tanulmányait a UBC orvosi szakán. Az elfoglaltság, család és a távolság a közeli barátság fenntartásának a rovására ment. Imre családi orvosi rendelőt nyitott Vancouverben, ami gyakorlatilag teljes elfoglaltságot jelentett. Időnként azért volt alkalmunk találkozni a Sopron Alumni évi találkozóin és leveleztünk is egymással e-mailen keresztül.

Aztán jött a kellemetlen, megrázó hír: Imrét az irodájában találták meg eszméletlenül. Az egyetemi kórházba vitték, de a szívműtétet - amire szüksége lett volna - elhalasztották, mert egészségi állapota nem volt elég erős, hogy egy ilyen komoly műtétet veszély nélkül túléljen. Imre abbahagyta a munkáját és a leányához költözött. Ezután már csak nagyon ritkán találkoztunk és egyszer csak meglepett azzal a hírrel, hogy egy öregotthonba költözött, ahová én már sohasem jutottam el. A levelezésünk azért még tartott egy ideig, de egy idő után az e-mailjeim is visszajöttek. Imre feladta a számítógépjét, és ezzel az utolsó fonál a hosszú éveken át tartó barátságunk további fenntartásához elszakadt. Később tudtam csak meg, hogy Imre egészsége nagyon leromlott ami végül is legyengítette. Ez év április 21.-én hagyott itt bennünket emlékeinkkel, szomorúságukkal, hiányérzetünkkel... Nyugodj békében kedves 'Kammer', talán még találkozunk valahol a tejút egyik elágazásánál.-Vancouverben végzett 'Ötödéves' soproni öregdiák barátod.

Fábián Lajos: **Búcsút vettünk Dr. Csapó Imrétől**

2014 május 1-én, meghatódva gyült össze több mint 160 lélek a Vancouveri Magyar Református egyházban, hogy végső búcsut vegyen Csapó Imre testvérünktől, akit az Úr 79 éves korában hívott el az élők sorából. 40 éven át osztotta szét szeretetét Vancouver magyarsága között amig betegsége miatt vissza nem vonult Köszönjük Istennek Imre jó magyar szívét, magyarságunk érdekében tett szolgálatát, amit csak Isten segítségével végezhetett el. 1960-as években találkoztam először Dr. Csapo Imrével, egy kis református templomban Vancouverben, akkor még mint egyedülálló fiatal, barátságos ember. Két dolog volt Imre szívén amit megosztott velem: az első aggodalma, hogy sikeres lesz-e az orvosi tanulmányait kellőképpen befejezni. A második, hogy fogja tudni a honvágyát legyőzni. Ebben a kis templomban vasárnapról-vasárnapra a Soproniak közül is többen, Baraksó János és Ilona, Pandák László és Éva, Kornya Lajos és családja és számtalan honfitársunk találkoztak. A nehéz emigráns idők alatt elkezdődött Csapó Imre és közöttem egy baráti kapcsolat. Már akkor Imre szívében ott élt a vancouveri magyar missziós szolgálat és segítőkészség népe felé. Szabadidejében lüktető erő volt a Vancouveri Magyar Kulturális Egyesület vezetőségében. Magamellé gyűjtött szorgalmas soproni erdész diákokat, mérnököket, pl. Tamási Miklós, Szanyi Laszló, és más barátokat mint Lelkes Miklós, Princesi József, Pali Ferenc, Kuzsel István és e sorok íróját. Csapó Imre mellett közösen tevékenykedtünk magyarságunk

érdekében. Visszatekintve mindez arra mutat, hogy Csapó Imre szolgálata nem volt hiábavaló. Ma büszkék lehetünk, hogy Vancouver magyarságának van egy szép és értékes Magyar Háza. Csapó Imre elnöki szolgálata alatt megalakította a Színjátszó Csoportot és a Csárdás Tánccsoportot, ami azóta is virágzik. Csapó Imre segitő szándékát valamint keresztyén hitbenjárását gyakorolta a Vancouveri Magyar Református Egyházban is, röviddel a gyülekezet megalakulása után. Bekapcsolódott ebbe a nagy misszióba és mint Presbiter és Gondnok hűségesen végezte a lelki szolgálatot mindaddig amig egészségi állapota engedte . Elmondhatjuk, Isten ajándékba adta Őt nekünk, szívén és szorgalmán keresztül gazdagon megajándékozott mindanyiunkat. Csapó Imre fáradhatatlanságát, emberi szeretetét őrizzük meg emlékezetünkben. Korábbi éveimben még nem tudtam, hogy hogyan fogja Isten formláni életem, arra sem gondoltam, hogy egy nap mint lelkész fogom Dr. Csapó Imre temetési szertartását végezni és örök búcsut venni tőle.

A temetési szertartásnál búcsuszavakat mondtak Dr.Csapó Imre gyermekei: Szofi és Péter, Ft. Lakatos Dénes plébános, Fábián Erzsébet nt. asszony szoló énekével, Fövényi László volt szolgatárs, Dr. Máté Gábor munkatárs, Párdányi Miklós a Magyar Ház elnöke, és Kováts Miklós volt évfolyamtárs. Megható volt a jelenlévő erdőmérnök társak ajkáról hallani az Erdész Himnuszt búcsuztatóul. Mindannyiunk és a Vancouver környékén élő magyarság nevében bucsúzunk Dr. Csapó Imrétől. Isten veled drága halottunk! *(A Vancouveri Magyar Református Egyház lelkésze)*

Orlóci Mihály Márta: **Halkan távoztál Pacsó!**

Csapó Imrével egy emberélettel ezelőtt, 1952-ben találkoztunk. Mint csoport és évfolyamtársak igen gyakran voltunk együtt. Halkszavú, magas és jóvágású fiatal ember volt, amiről Ő is tudott. Fiatalok voltunk, a korunkhoz illően mi lányok a bókok korszakában éltünk, a férfiak törzsi szokásainkat követve iparkodtak fizikai, szellemi tehettségükkel, vagy humoraikkal feltűnést kelteni. De szép is volt, igazából a legszebb 5-6 esztendő volt együtt. Közöttünk Imre a 'Pacsó' nevet kapta. Személyes, kedves pillanatokra emlékezem. Valahol együtt táncoltunk, talán Benkő Géza évfolyamtársunk harmonikáján húzta-nyomta a talpalávalót. Kiváló zenével és hangulatban Pacsóval keringőztem. Elegáns, udvarias pillantok voltak: "Szöszikém, szőkeséged megbabonáz!" suttogta Pacsó. De jó, hogy elhittem, hiszen akkorában úgy volt, az élet ilyen szép volt.

1955 ben egy színész csoport alakúlt. Hatalmas sikerünk volt, produkcióinkkal a szomszédos falukat látogattak. Viharos tapsok, kellemes és őszinte órák és hetek voltak ezek. Kiváló hírünk kovácsolódott, meghívásokat kaptunk. 1956 tavaszán Moliere 'Botcsinálta doktor' c. darabját játszottuk. Pacsó is igen aktiv színész társ volt.

Elszaladtak az évek, nem is igaz, hogy ennyi délceg legény volt körülöttünk. Többen már nincsenek velünk. Sajnos nem ismerem fel a doktort a fényképről. 'Társulatunk' megszűnt, a tapsot és egészséges kacajt néhány hónap múlva elsodorták az 1956-os események és egy Új Világba szórt bennünket. Szeretettel gondolok Rátok és a Veletek együtt tőltött (eljátszott) szép időkre, Pacsó csak táncoljál tovább, tudom még találkozunk - az igéretes Il Paradiso-ban.

Párdányi Miklós: **Búcsú Dr. Csapó Imrétől**

Kedves Barátaim! Én is Csapó doktor örököse vagyok. Talán sokan nem értik ezt, hiszen nem vagyok a rokona. Betege sem voltam, és mivel teljesen más körökben forogtunk, azt kell mondanom, hogy még a barátja sem. Akkor hát, hogy is van ez? Imre és én régóta ismertük egymást. Valahányszor találkoztunk, mindig barátian üdvözöltük gymást. A szeme szokás szerint csillogott, és kézfogásából melegség áradt. Szívét, lelkét lehetett érezni a kézfogásban. Azt a szívet és lelket, amellyel betegeit és a magyar közösséget szolgálta évtizedeken át.

Imre álmodta meg és hívta életre a Nyugat Kanadai Magyar Néptánc Fesztivált. Névadója volt az akkor még Dajka nevet viselő magyar színháznak, amely azóta Vancouveri Magyar Színház néven a tengerentúl legnagyobb magyar színáza lett, és hosszú éveken át oszlopos tagja, majd elnöke is a Vancouveri Magyar Kulturális Egyesületnek.

Mi itt mindannyian dr. Csapó Imre örökösei vagyunk. Ameddig magyar népviseletbe öltözött táncosok lépnek színpadra bárhol Nyugat-Kanadában, mindaddig amíg lesz magyarnyelvű színházi előadás Vancouverben, és minden egyes alkalommal, amikor kinyitjuk a Magyar Ház kapuját, az ő örökségében járunk. Szívvel és lélekkel szolgált..., s ez a szív megállt. Megállt, mert egyszer minden szív megáll. De a lélek nem áll meg! Mert a lélek halhatatlan.

Többen előttem kérték Istent, hogy fogadja őt magához, én most mégis azt kérem itt mindenkitől, hogy idézzük meg őt egy pillanatra, hiszen lélekben most is itt van, és köszönjük meg Neki mindazt, amit értünk tett!

Köszünjük Neked Imre! Áldás legyen Rajtad!

A Vancouveri Magyar Kulturális Egysület elnöke, 2014. május 1

Perlaki Ferenc - 1921-2014

Családja a mai Burgenlandból származik, de vasutas édesapja szolgálati helyének változása függvényében Veszprémben született 1921, március 6-án, középiskolai tanulmányait pedig a győri, majd a soproni bencés gimnáziumban végezte.

Az erdőmérnöki tanulmányait 1945 -ben Sopronban fejezte be, majd magán mérnökként vett részt a földreformmal kapcsolatos geodéziai munkákban Kópházán. 1946-ban feleségül vette Karner Évát és Pécsett folytatta munkáját az Erdőigazgatóságnál. 1947 és 50 között a győri állami erdészeti vállalat Ravazdi Erdészetét vezette, majd a soproni Tanulmányi Erdőgazdaság meghívására Sopronba került. Az akkor kialakuló szigorú tervgazdálkodás újszerű, helyi erdészeti feladatait tervelőadóként kellett megoldania. Az e téren szerzett tapasztalatait az erdészeti szakiskolák számára pályázat révén kapott megbízás alapján 1953-ban egy jegyzetben összegezte.

1952 márciusában került adjunktusként az Erdőmérnöki Főiskolára. Az újonnan beindított erdészeti gépesítéstant először Partos Antallal együtt oktatták. 1956-ig elkészítette a tantárgy első jegyzetét és 1956-ban már önálló tanárként oktatott és vizsgáztatott. Irányításával elsőként indultak meg szervezett oktatás keretén belül a gépjárművezetői vizsga letételét segítő tanfolyamok.

Ismeretes, hogy 1951, május 29-én a selmeci hagyományok ápolásának vétkére hivatkozva 44 erdőmérnök hallgatót, majd utánuk rövid időn belül számos oktatót zártak ki a Karról. A politika által vezérelt könyörtelen döntés nemcsak az egyének sorsát, hanem a Főiskola belső viszonyait is kedvezőtlenül befolyásolta. Az erdőmérnöki oktatást néhány évig az ésszerűtlen szakosítás jellemezte, mely az akkori oktatók egységes kiállása eredményeként már1953-ban megszűnt, sőt az egységes erdőmérnök képzés helyreállítása mellett döntés született a 10 féléves képzés fokozatos bevezetéséről. A selmeci hagyományok felélesztése is megindult Nagy Imre első kormányra kerülése után. Először Faller Jenő foglalkozott 1954, március 24-én egy előadásban a selmeci diákszokásokkal a SOTEX kultúrházban. Az Erdőmérnöki Karon Perlaki Ferenc vállalta a diákhagyományok felélesztésének akkor még kockázatos munkáját. A szakirodalom feldolgozásán kívül segítséget kapott Faller Jenőtől, Stasney Alberttől, Sébor Jánostól és Kiss Ignáctól. Az erdőmérnöki kar 1951-ben és 1953-ban beiratkozott hallgatói ekkor már kezdeményezték a hagyományok ápolását. A tanárok többsége is kiállt e törekvések mellett.

1954, november 26-án – mintegy három évvel a kizárások után - Perlaki Ferenc hallgatókkal zsúfolt teremben tartott nagysikerű előadást a selmeci hagyományokról, melyet pár héten belül, még decemberben meg kellett ismételnie. Az akkori viszonyok közt jelentős áttörést jelentett, hogy 1954, december 1-én egy kari nyilvános pártrendezvényen is vállalta a felszólalást a selmeci diákszokások mellett. Az akkori diákújság 'patronáló bizottsága' tagjaként számos professzor mellett ő is hozzájárult a 'Soproni Egyetem' tartalmának gazdagításához, számos selmeci cikk megjelenésével.

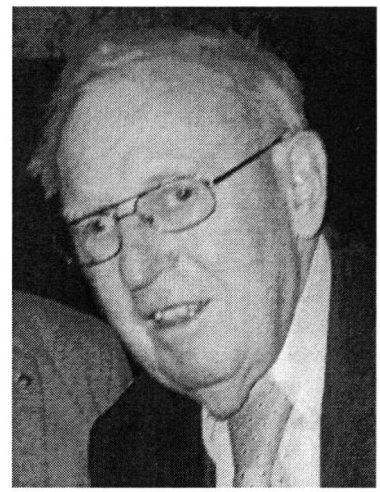

Így történhetett meg, hogy Fehér Dániel temetése 1955, február 17-én Perlaki Ferenc szervezésében a diákság aktív részvételével a selmeci diákhagyományok szerint valósult meg. A város lakossága is meggyőződhetett arról, hogy a főiskola tanárai és hallgatói milyen megbecsülést adnak elhunyt, neves professzoruknak és mennyire őrzik diákszokásaik értékeit.

Az 1956-ban negyedéves erdőmérnök hallgatók hagyományok felújításáért 1957-58-ban kifejtett tevékenységének egyik forrása előadásának kézirata volt. Előadása, személyes tanácsai is segítették a Kanadában végzett erdőmérnök hallgatók életének selmeci hagyományok szerinti megszervezését.

1956-ban a katonai tanácsnak egyik vezetőjeként, majd tagjaként tevékenykedett. Személyisége, kritikus eseményekben határozott fellépése nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy Sopronban a forradalmi események alapvetően megfeleltek az általános jogi és emberiességi követelményeknek.

1956, november 4-én családostul Auszriába távozott és rövidesen csatlakozott az ideiglenesen Ferienhortban menedéket kapott tanárokhoz és hallgatókhoz. Azok közé tartozott, akik Európában maradás mellett döntöttek. 1957, január 21-én herceg Esterházy birtokán tudott elhelyezkedni és a Lékai erdészetnél a feltáróhálózat kialakítását kapta feladatul. Később ő tervezte meg a lékai fűrészüzemet és irányította a felépítését. 1958 október 1-én az eisenstadti központba helyezték. 1960, június 6-án megkapta az osztrák állampolgárságot és 1962-ben honosították

erdőmérnöki diplomáját, majd 1965-ben letette az osztrák államvizsgát. 1965 november 1- étől az uradalom erdészeti referenseként dolgozott, 1967, június 30- án kinevezték erdőmesternek és az erdészeti osztály vezetőjének. majd 1968 november 1-től főerdőmesterré léptették elő. 1979 és 1982 között egy építővállalat műszaki munkáit irányította, de 1982 április 1-én visszament a hercegi uradalomhoz, ahol 1983, április 22-től az erdészeti ügyek vezetése mellett az uradalom gazdasági ügyeinek irányítását végző 3 fős grémium tagja is lett. 1985, május 1-től erdőigazgatói kinevezéssel ismerték el munkáját, majd október 29-el megbízták a grémium vezetésével is. 1990. október 1-tól az uradalom átfogó irányítását végző igazgató tanács tagja lett. 1996-ban, 76 éves korában ment nyugdíjba. Munkásságát számos ausztriai és hazai kitüntetéssel ismerték el.

Utódai, fia Ferenc (Gerhild), lánya Évike (Norbert), unokái Guy, Sheila, Desirée, Julika, Nike, Dominik, dédunokái Clemens, Liam, Juna, Emil, Kai és Julius.

2014 április 25.-én érte a halál, Eisenstadt, Ausztriában. Szakmai életútja a selmeci alapokon nyugvó erdőmérnök képzésünk hírnevét gyarapította. Embersége az utánunk jövő generációk számára is példamutató. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

(Illyés Benjamin)

Perlakiné Karner Éva: **A JÁWA**

Tar László (alias Taci erdőmérnök hallgató) 1953-ban az Út- Vasút- Kötélpálya tanszék egyik előadásán, amikor a tervezett előadó Partos Antal helyett váratlanul Perlaki Ferenc adott elő, karikaturát rajzolta (Kapocs 53: 29). A helyettesítés oka az volt, hogy előző este Partos Tóni különböző rumgyártmányokat birált, a kínálat nagyon sokrétű volt és még reggel sem tudta eldönteni melyik jobb. Ennek folytán kora reggel telefon érkezett a Perlaki lakásba, hogy sürgősen jelenjen meg és tartsa meg az előadást. Peraki nagy sietséggel igyekezett meggyőzni a hallgatókat az általa felrajzolt képletek értelméről. A rajzon Taci az érthetőség kedvéért még a megnevezéseket is odaírta, jelezve a golyóscsapágyak, kötélpályák nem könyű és nem éppen szórakoztató értelmét. Amikor azonban a kép balsarkán a 'JAWA' felirathoz érkezett, azonnal megélenkült a figyelem. A JAWA ugyanis egy autónak a neve volt, ami minden hallgatónak örömöt jelentett, mert tudták, hogy reményük lehet esetleg az autóvezető vizsgát ezen letenni. A JÁWA igazi történetét azonban nem ismertek.

A történet úgy kezdődött, hogy Partos Antal azzal az ötlettel jelent meg a tanári testületi ülésen, hogy valamit tenni kell a modern oktatás szellemében, hogy az itt végzett mérnökök egy technikai tanszékről elmenjenek anélkül, hogy még autót sem tudnak vezetni, nem beszélve később az erdészeti gépekről, amelyeknek belső szerkezetét, javítását legalább megközelítőleg érteni illik. Az elvtársak kényszerülve bólogattak. Főleg Bognárné elvtársnő, aki közismerten nem lelkesedett Partosért - hasonlóan Partos az elvtársnőért. Igy hát a válasz az volt, hogy "jó –jó, de nincsen autó és főleg nincsen pénz, így ezen nem lehet segiteni". Partos azonnal azt válaszolta "lesz autó!"

Ezekben a nehéz 1950-es években került vissza Sopronba a Tanulmányi Erdőgazdasághoz Perlaki, Adamovich Cinke régi barátja, aki már bencésgimnáziumi osztálytársa volt. A 'Cinke Tanszék' épp egy ajunkust keresett. Sok nehézség után sikerült bejutni Perlakit, akinek a papirjai nagyon rosszak voltak marxista szemszögből nézve. Apósa, Karner üvegkereskedő, kapitalista-kuláknak volt minősítve, számtalan házkutatás és államosítás után. Ő volt aki az első unokája, Perlaki Ferike, Incem' (még ma is úgy ismeri mindenki) születése után autót vett a családnak, hogy gyakran láthassa. Akkoriban Ravazdon (Pannonhalma mellett laktunk) de amint Sopronba került az autó, el kellett dugni mert államositották volna. Partos Tóni tudott erről. Elment hát a Perlakihoz és felajánlotta, elhelyezi az autót az Egyetemen a diákok tanitására. Természetesen erről nem szabad beszélni. Igy került a JAWA az Egyetemre, a diákok nagy boldogságára. Emiatt persze a városi autóiskolát is be kellett kapcsolni, hogy a végén a végzett hallgatók jogos autóvezetői papirokkal rendelkezzenek. A JAWA aztán szorgalmasan 'dolgozott'. Két év után Partost áthelyezték a Bőrzsönybe, a JAWA vele ment. Jött az '56' és a volt hallgatók egy része a Csendes Oceán partjain probálhatta az autóvezetést. Partos az USA-ban, a Perlakiak Ausztriában gondolnak vissza a rég elmúlt időkre és a JÁWÁ-ra.

Illyés Benjamin: **Gyász-szakestély Perlaki Ferenc tiszteletére.**

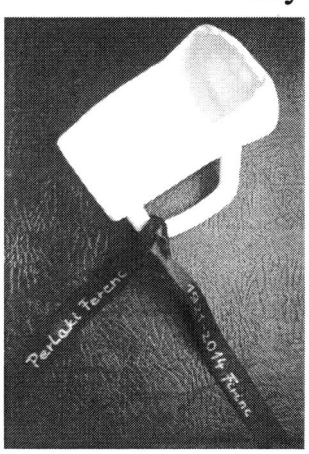

Az Erdészeti Múzeum igazgatójának, Varga Tamásnak szervezésében a selmeci hagyományok szellemében gyász szakestélyt tartottunk Sopronban, 2014, május 20.-án. A Múzeum elsötétített termé-ben az alkalomhoz méltó egyszerűen feldíszített, gyertyafényes asztal várta a megemlékezőket.. A klopacska megrendítő hangjaira felsorakozva szalamanderben vonultunk be a terembe. Az általában szólóban elhangzó, egyik legszebb selmeci dalunkat, „Fiúk, ha megremeg kezemben…" meghatot-tan, kórusban énekeltük el. A korsók törése méltóképen zárta le a gyász-szakestélyt. Az elnöktől ha-ladva kétoldalt egymásután csatlakozó fokozatosan felerősödő ütemes kopogás a gyászban is össze-tartozó, generációkat átfogó közösséget szimbolizálta. A korsók összetörésének hangja az élet mú-landóságát jelképezte. A magunkkal hazavitt gyászszalagos korsótöredék ezentúl mindig emlékeztet szakmánk nagy egyéniségére, diákhagyományaink egyik újra indítójára, Perlaki Ferencre alias Firinc bátyánkra. Meghívottként megjelent köztünk a család több tagja. Éva asszony, Perlaki Ferenc özvegye megemlékezésünket kiegészítve közvetlen szavakkal osztotta meg velünk közös életük néhány fontos momentumát. Életük szerencsésen alakult, hogy Sopron közelében tudtak letelepedni. Régi soproni csa-lád leszármazottakként szinte elképzelhetetlen lett volna szeretett szülővárosától távol élniük. Mihelyt mód volt rá azonnal hazalátogattak és azóta a hétköznapi életük része volt Sopron.

Géza Ifjú, 1931-2014

On May 15, the spirit of Geza Ifju took flight-breaking the bindings of the insidious disease of lung cancer and soaring as he was always meant to. Our loving husband, father and grandfather will be truly missed. Geza's final days were brightened by an outpouring of love, support and appreciation of him.

With love and appreciation, Beth, Katti, Peter, Paul, Castle, Shawn, Mickey and Shannon

Származes Kornél, 1927-2014

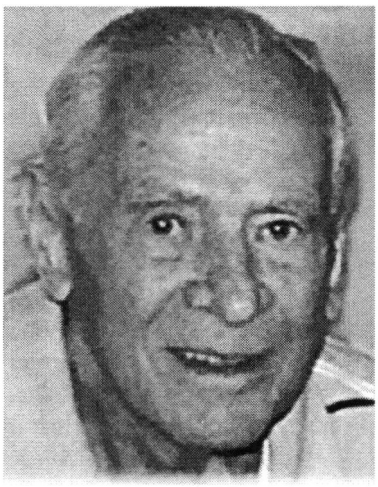

Kornél mint politikai fogoly szabadult 1956-ban és csatlakozott soproni csoportunkhoz Ferienhort, Ausztriában. Egy évig diákja volt a Sopron Divisio-Faculty of Forestry, UBC, 1957-58-ban, majd vegyészmérnök diplomát szerzett és mint kohász működött a Cominco vállalatnál. 1974-ben szabadalmaztott egy 'hydro-kohászati folyamatot réz és kén kiválasztására réz-vas szulfidokból.

„SZARMES, Kornel Rudolf Victor (born on October 24, 1927 in Szombathely, Hungary) of Calgary, AB and formerly of Kelowna and Trail BC, passed away on June 10, 2014 at the age of 86 years. He immigrated to Canada in 1956, married Doreen Crowe in 1958. He worked for many years as a Research Chemist with Cominco Ltd (Teck Resources Ltd.) in Trail, BC before retiring in Sorrento/Shuswap Lake, his favorite family vacation spot. Kornel is survived by his loving wife, Doreen; sons and daughters-in-law, Victor and Lori of Orangeville, ON, Eric and Charlotte of Honolulu, Hawaii and Michael Szarmes of Calgary; five grandchildren. *(Obituary)*" .

Olvasója volt a Kapocsnak és több értékes fényképet adott lapunknak a korai évekből. Igérte hogy ír életéről, de súlyosodó betegsége arra már nem adott alkalmat. Mint rabtársak, korábban barátságot tartott fent Homoky István társunkkal. *(A Szerk.)*

Kapuszta József: **Ria - Váradyné Fejes Mária emlékére**

Fejes László és Márki Mária első gyermekeként, Veszprémben született 1934 október 22-én,. Elemi és középiskoláit kiváló eredménnyel ugyancsak Veszprémben fejezte be. 1953-ban kezdte el egyetemi tanulmányait Sopronba az Erdőmérnöki Főiskolán. Itt találkozott először új évfolyamtársával, jövendőbeli férjével Várady Bélával, akivel aztán 1955 karácsonyán eljagyzést kötött. Az 1956-os tragikus események mindkettőjüket Ausztriába, majd 1957 elején Kanadába sodorta. Ria és Béla házasságot kötöttek Vancouverben 1957 szeptember 28-án.

Ebben az időszakban kerültünk közelebbi báráti kapcsolatba Váradiékkal, mint az évfolymunk második házaspárjával Kanadában. Ez a barátság aztán Béla, feleségem és Ria halálával szakadt meg.

Ria és Béla megszerezték erdőmérnöki oklevlüket 1959-ben a UBC, Faculty of Forestry , Sopron División keresztül. Rövid idővel ezután a fiatal pár házat vásárolt Burnaby-ben (Ők voltak az évfolyamunk első háztuljdonosai). Ebben az időszakban Ria már nem keresett munkahelyet mert várta első gyermekét (Sylvia) 1960 őszén, majd őt követte a második gyermek (Márk) 1961-ben. A meggyarapodott család gondviselése, a gyerekek nevelése és oktatása Ria teljes idejét igénybe vette. Nagy lelkesedéssel és szorgalommal végezte az anya és feleség feladatait. Szorgalma eredményességének bizonyítéka a gyermekeinek (és unokainak) sikere a társadalmi és gazdasági életben.

A család gondozása mellett, Ria mindig talált időt baráti vendégfogadásra, látogatásra és kirándulásokra. Nagyon szeretett olvasni. Minden új érdekelte Őt, úgy szakmai mint szépirodalmi vonalon. Szerette a színházat és concerteket. Mindezek mellett jól tudta kezelni a család pénzügyi dolgait is. Bélával együtt zseniálisan kezelték megvásárolt ingatlanaikat. Az eredeti lakásukat Burnabyben lecserélték egy újabb, tágassabb otthonra Surrey-ben. Itt , telket is vásároltak, amire saját tervezésű új lakást építettek az 1980-as évek kezdetén.

Ria és az egész család nagyon szerette a kempingelést, kirándulásokat és az utazást. Nagyon szerettek és sokszor mentek Magyarországra rokonlátogatásra.

Az új otthonba költözés után Ria édesanyja is ellátogatott Kanadába. Sajnos ebben az időkben már Ria egészségi állapota egyre jobban romlott. Ebből eredően az új otthonukat már nem tudták igazán élvezni. A gyermekek egyetemre jártak. Riának hiányzott a korrábbi, midennapos érintkezés Sylviával és Márkkal. Béla nyugalomba vonult 1988-ban, de még dolgozott egy privát vállatnál. A sok betervezett kampingelésre és utazásra egyre keve-sebbszer került sor, ahogy Ria egészsége gyengült. A kilencvenes évek utolsó éveiben pedig Béla egészségi állapota is kritikussá vált amikor az Alzheimer kór megtámadta és kezdte elveszteni emlékező tehetségét.

1999-ben aztán már mindkettőjük egészségi állapota lehetetlenné tette az önnálló, független otthoni életmódot. Ezért intézményes gondozásra lett szükségük. Így azon év novemberében mindket-ten bekerültek a Jackman Manor nevű Aldergrove-i Elder Care Home-ba. Bélát itt érte a halál 2003-ban szívroham következté-ben. Ria, noha egyedül, de viszonylag tűrhető állapotban volt míg 2009-ben a Parkinson's kór támadta meg szervezetét és végül is ez lett elhalálozásának legfőbb okozója.

Eltavozásával Ria itt hagyta gyászoló családjának tagjait: Sylvia és Ron MacDonald, Márk és Penny, grandchildren Gregory, Stephen és Anna Macdonald, valamint Ashley, Shelly and Heather Varady. Egy fiútestvére Fejes László és családja gyászolja Magyarországon.

Riára emlékezem mint évfolyamtársra, jóbarátra és mint gyermekeim egyik keresztszülőjére. Mindig kedves, megértő sorstársunk volt. Jellemére vall, hogy volt soproni szobatársai, Bátorné Révész Márta és Reményfiné Zsigmond Katalin, ma is szeretettel emlékeznek vissza a Sopronban együtt töltött napokra. Szerető kapcsolatuk az utolsó napig is aktív volt Sylvia-án és a Skype internetes programon keresztül. Ők is mint én mély megrendüléssel fogadtuk a hírt, hogy Ő már nincs többé közöttünk! Ezért érzelmeink kifejezésére a következő kis vers nagyon kifejező:

"Köszönjük,hogy éltél és minket szerettél
Nem haltál meg,csak álmodni mentél
Szivünkben itt él emléked örökre
Ha látni akarunk,felnézünk az égre.
A csillagok között utazol tovább,
Ott várj reánk ha időnk lejárt."

Isten veled Ria. Nyugodj békében

Frank Szy Jr.: **My Dearest Dad**

There was a day, when you ran from oppression
You took your family with such new expression!
You brought out the family to enjoy new freedom
To a strange new country; now your new kingdom!
You continued your academic adventure,
Which took you far into the wonders of nature.
You hunted and fished and travelled in BC,
From the northern lands, and then to the sea.
You settled down in a very quaint space,
Victoria the city, now your new place.
Your children now grown with lives of their own,
New grandkids into the world you were now shown.
And life presented you with even more,
With four great grandkids for you to adorn.
And now, what life has given to us,
Has taken away with little fuss.
Dearest Dad, we thank you so much!
We love you and miss you very much!
May you rest in Peace.

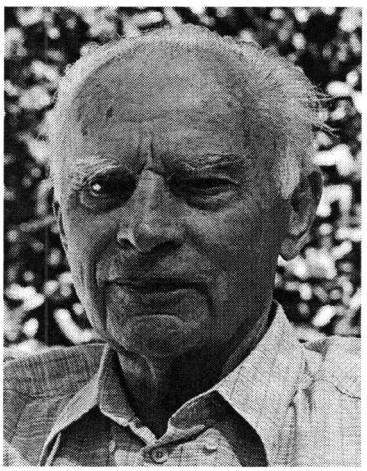

Joanna (Szy) Weinhardt: **Oldest Granddaughter's tribute**

I wish I could have had the chance to see you one more time, to tell you I loved you... To tell you how much you've meant to me and how influential you have been, especially in understanding my roots, and deeply loving nature and God's creation, which was where you spent a lot of your happiest times - deep in a forest. I'd tell you how loved I felt when you welcomed my husband into our family and truly loved him and your 2 great- grandchildren. I'd thank you for the awesome trip to Hungary and spending time with me to get to know your family. I understood myself better after visiting Hungary and it altered the way I think about a lot of things - incredibly life changing. Spending the year in Budapest after our trip was so important to me in solidifying relationships with your brothers and their families. I'd thank you for spending time with Elyssa, picking plums off your tree in the backyard, and going to the neighborhood park with her. She is only 3, but she was looking forward to visiting with her 'nagypapa' this Fall. I'm thankful you could also meet my son last year, he won't remember you, but I will remember that you held him and played with him and I'll treasure the pictures I have from last year and the memories the invoke. I'd especially thank you for our private walks along the coast of Victoria. Good conversations, walking arm-in-arm, stopping for ice cream. I can't say these things to you anymore. But I have memories. Wonderful memories like from this photo where you 'baptized' me and my brother at Beaver Lake when we were small.
I love you Nagypapa!

Alex Skultéty: **Thank you Nagypapa!**

After moving to Victoria to start University I had an opportunity to get to know Nagypapa better and learn more about my background as a Hungarian. Nagypapa would teach me Hungarian; we would practice the days of the week, months, and counting. Then my grandparents enrolled me in an evening course to learn the language better. The course was immensely helpful in learning even a little bit about this complex language. With a few new verbs, nouns, and a basic understanding of sentence structure and pronunciation I was off to Hungary shortly after. Another gift from Nagypapa to help me learn more about my roots on the other side of the world. I enjoyed everything about Hungary. The food, the scenery, the busy city of Budapest, but I especially enjoyed the time spent with family. I was very lucky to have met dozens of family members and gotten to know them. I loved that there was family connection and discovery mixed in with travel. going to Sopron with Nagymama, to receive Nagypapa's "Vasdiploma", was something I was really excited about. Being at the school, seeing the city, and sitting in a room full of nagypapa's old class mates was a wonderful experience. I know his eduction and studying forestry was a significant part of his life and being able to share a small glimpse of that was very special. While in Sopron I also had the chance to do some sightseeing. The city is known for its forests and walking trails (unfortunately the Tuztorony was under renovation) and I greatly enjoyed exploring in the fresh air and trees with old stone buildings along the trails. The same trails Nagypapa walked along many years ago. After returning home, it was wonderful to share many family stories and memories with Nagypapa. Although I was just meeting my cousins and other relatives for the first time they all embraced me with such warmth like we had known each other for years. I think about those memories often, and I greatly miss my Hungarian family and the beautiful country.
Nagypapa's influence is still very strong on me, even though it's been a few year since I've been to Hungary. I'm still practicing my Hungarian and cooking many different recipes. One of Nagypapa's favorites "lecso" has become mine. I plan to return to Hungary many more times and learn the language fluently.
From sitting with Nagypapa in Victoria eating paprikas csirke, to walking the beautiful streets and trails of Sopron, I'm so grateful for these experiences Nagypapa blessed me with.
Thank you Nagypapa. I miss you a lot. Rest in peace. Your loving granddaughter.

Steve Skultety: **Thank you**

When my mother married Ferenc Szy I gained a Dad. I was 16 years of age at that time, and Dad always treated me as his son. He was a good, supportive Dad to me, and later on a loving and caring Nagypapa to my daughters. Mom and Dad often came to visit when we lived in Winnipeg, even during the winter. We spent some nice Christmas time together as a family. When they were flying back to Victoria, lots of tears were shed at the airport. The girls were saying, "why can't we live just across the street from Grandma and Grandpa, so we could just run over to them after school"? Their wish came true when they moved to Victoria to study at UVic. The bond between them grew stronger. As they got to know Nagypapa better, they learned of the 1956 Hungarian Revolution, his connection to Sopron University and the history of the forestry division that came to Vancouver. Over the years the girls became more interested in Hungarian culture and cooking. When Alex, my oldest daughter graduated from UVic, as a graduation present, Grandpa gave her a 4 week trip to Hungary. Dad certainly lived a long and full life. He loved to play tennis (and enjoyed beating me on the tennis court, even when he was in his late fifties). He loved the outdoors and hunting. Even last year (after his 90th birthday) he had a successful hunting trip. Dad's passing was unexpected, but he passed away peacefully with family at his side, just 3 days before his 91st birthday. I, however, did not make it to his bedside in time, but luckily I had the opportunity to spend a week's holiday with Mom and Dad in Parksville, BC a week and half before he passed away. We had a wonderful time just walking, talking and Dad taking pictures. He will be sadly missed, but happily remembered by the photos he made. Dad, thank you for the memories you left behind. We love you and those who are loved, never die. Rest in peace.

Szy Ferenc 1923-2014

Soproni erdész-családunk együtt volt Nanaimoban a múlt hónapban és ünnepeltünk. Ünnepeltük a bennünket összetartó barátságot és a viszontlátás örömét..
Ma is együtt vagyunk, de ma emlékezünk. Elékezünk Szy Ferenc tanárunkra és barátunkra.
A keresztek és az évszámok szaporodnak a Kapocs hátlapján - látszólag fogynak soraink, de igazából nem, mert lelki közösség is vagyunk és ott nincs távozozás. Akire emlkezünk az mindig velünk marad. És mi emlékezünk - a múltban, jelenben és jövőben az utolsó napig.
Furi bátyánk! Példamutató firmánk voltál. Idősebb korod megadta, hogy többet hozz magyarságból, selmeci szellemből és szakma szeretetből és azt önzetlenül megosztottad velünk.
Emigránsnak sosem könnyű az élete, de még nehezebb annak, aki a magyar erdők szerelmese volt - annak aki hivatásosan oktatta ősi egyetemünkön az új generációt és azt feladva kellett itt gyökeret verni. Panasz nélkül, férfiasan vettél minden akadályt. Kévés útravalóval érkeztünk ide. Hoztuk '56 szel-lemét és az táplált bennünket. Becsüljük, hogy hűséges, következetes és meg nem alkuvó módon ápoltad örökségünk.
Fájdalommal, de az örök törvénybe megnyugodva hajtunk fejet példamutató életed előtt és köszönjük velünk töltött éveidet. Magyar erdész voltál, idegen földön éltél. 'Wass Albert: Tölgyfa az idegen földön' versét olvasva úgy meghatott, hogy úgy éreztem, hogy a mai alkalomra született.
(Grátzer Miklós, Vancouver, BC, 2014 szept. 9)

Tölgyfának születtem,
hogy vihartól védjem a sarjadó erdőt,
hogy ágaim között fészket rakhassa nak a madarak,
hogy koronám árnyékot adjon annak aki fáradt:
De idegen vihar kitépett a földből,
Sodortak a szelek, messzire sodortak,
s valahányszor megálltak velem,
tépett gyökereimben sajgott az emlék,
mert minden erdőben volt valami,
ami emlékeztetett a régire.
Míg végre eljutottam oda,
ahol idegen volt minden,
és nem emlékeztetett semmi
arra, ami volt.
Letettek a szelek,
hevertem ott napfényben, esőben
egy idegen új világ földjén.
Jó volt hozzám az idegen föld.
Vihar szaggatta csontjaim,
gyökerek vertek benne rendre.
Tölgyfává nőttem újra,
aminek születtem.
Ágaim közt madárfészket őrzök,
koronám árnyékot ad annak, aki fáradt.
Virágokat védek a széltől,
s vihar, ha jön,
nekifeszítem törzsemet,
s védem a sarjadó erdőt
itt, ahol vagyok.
Emlékké nőtt bennem a múlt,
s idegen madarak dalát
megszokta, s megszerette rendre a fülem.
Amikor megérik az idő,
s kidönt a fűrész lombhullatás után,
virradó tavaszra kisarjadok megint,
és sarjaim új tölgyfákká nőnek,
koronát bontani, erdőt védeni,
árnyékot adni annak, aki fáradt,
s ágaim közt madarak fészkelnek megint
az örökkévaló idő végtelen láncolatában.

Rövid emlék Szy Ferenc tanárunkról

1957-ben, Furi bá volt az első vancouveri házigazdám. Amikor szeptember végén beköltöztünk a városba, ő és kedves felesége fogadott be négy balekot és két másodéves diákot, teljes ellátással. A ház a Burrard street és az 5-ös avenue sarkánál az északi oldalon volt. Gyönyörű emlékek maradtak erről az időről. Kamarásommal, Gőgös Ferivel mindig viccelődni akartunk és kérdeztük, hogy miért választotta a tanár úr éppen ezt a helyet lakásnak, mivel minden alkalommal, amikor kimegyünk az utcára, az első amit látunk, az egy nagy ötágú vörös csillag. Hogy-hogy? Hát egy Texaco benzinkút volt a Burrard street másik oldalán. Furi bá válasza az volt, hogy ha vizsgára megyünk hozzá, akkor fogunk majd erről is beszélgetni. Pihenjen békében!
(Görgényi Béla, 2014 szept.)

Búcsúzunk! –utolsó találkozás Szász Pistával

A barátságunk a Dimitrov-tér 2. harmadik emeletén kezdődött, 1952-ben. Pista és Laci szobatársak lettek. Később, számtalanszor meleg mosollyal emlékezett Pista, hogy a szoba másik három lakója reggelente arra ébredt fel, hogy Laci már felöltözködve kilépett az ajtón. "Ő volt az ébresztő óránk".
Ebben az időben 'találta meg' Pista örökszerelmét Julikát, aki természetesen megváltoztatta a legényember kötetlen függetlenségét. Szerelmes, szép évek voltak. Tudtuk, hogy Ők egymásnak teremtődtek. Több évtizedes barátságunk igazolta ezt. Vancouver felé járva Pista és Julika várt bennünket, szíves barátsággal és meleg vendégszeretettel. Jó volt együtt!
Barátságunk utolsó ünneplése a Soproni 50 esztendős találkozó volt. Úgy éreztük, hogy valamiféle korunkhoz nem igen illő, ifjúkori, idétlen, élményekkel dú-sított örömök keresésével keringtünk a soproni belváros jól ismert utcáin. Min-den fordulónál 50-55 esztendős emlékek és események kergettek a visszaemlé-kezés útjaira. Délfelé járt az idő, amikor a Főtéren felfedeztünk egy pincelejára-tot. A neves Gyógygödör Borozó lépcsői voltak. Fiatalosan tapostuk lefelé az öreg lépcsőket. A hűvös, tágas étteremben széles asztalok várták a Borozókak. Az öreg boltivek alatt koccintgattuk poharainkat, köszöntöttük az egyetemi elis-merésünket, barátságunkat és reményeinket a közeli találkozásra. Felejthetetlen percek voltak. Nem siettünk! Pista az asztalfőn várta ebédjét. A magasan tor-nyosúlt fatányéros láttán megszokott rővidségével ennyit mondott: no, hadd el diéta! Kora délután a Fertő-tóhoz kirándultunk. A táj számos diákkori élményt elevenitette fel.
Sajnos, Pistával többet nem találkoztunk. Pista Te elmentél, de mi és Julika tovább sétálunk Veled. Emléked örökre velünk marad. *(Orlóciék)*

Dévay László: **Pityuli**

Levél a Szerkesztőhöz: "Kedves Laci, könyörgöm: sziveskedjél megitélni, hogy ezen szörnyedék a magasszínvonalú Kapocsban méltó lehetne-e a közlésre. Ha netalántán igen, úgy kérném, hogy minden változtatást, rövidítést szabadon végrehajtani szíveskedjél. Rád bíznám a találó cím szerkesztését is. Sajnos a magyar nyelv mindig gyöngém volt. Kiválóan nagytehetségű gimnáziumi tanárunk eléggé és oktalanul megútáltatta volt velünk. Pityulinak sikerült ezt utólag revidiálnia, jómagamnak sajnos soha sem.
Ha netalántán közlésre alkalmasnak itélnéd ezen szörvedvényt, akkor kérlek ne fáradjál azzal, hogy egy Kapocsot nekem is küldenél. Én szeptemberben az Alma Matert fogom viszontlátni a gyémánt oklevél átadásokor. Ott a könyvtárban fogok nézni a Kapocs után. Némi csatározás után sikerült elérnünk nekünk geojizikusoknak is, hogy az ünnepély ne Miskolcon hanem Sopronban történhessék .Az erdészeti kar dékánja nagyszívűen átvette ezt a feladatot.
Jó szerencsét és sok sok Kapocsot, dein Laci
Addemdum:..sweet memory sometimes fails. Which is a proof that I can not take up with our friend Pityuli. He used to have a memory of 10 elefánts and could recite unfailingly all the German poems which we learnt by heart at high school! He could have taken the 'érettségi vizsgálat' any time and passed with flying colors whilst all of us would inevitably and utterly fail."

"Monumentum aere perennius erigere" bizony méltatlan vagyok. Ennek ellenére igyekszem röviddel ezelőtt hősi halált halt Homoky István barátunkra emlékezni, arra az életszakaszára, amit ti talán kevesbbé ismertek.
Homoky (Heinz) István I 929-ben született Ungvárott. Édesapja német származású de magyarérzetű mérnök volt, aki a prágai egyetemen végezte főiskolai tanulmányait. Ungvárott egy nagy fürészművet vezetett. Szombathelyen mint erdőfőtanácsos állami szolgálatban volt.
Tudnivaló. hogy az akkor még magyar többségű Ungvárt Trianonban elcsatolták Csehszlovákiához. Nagy volt az ottélő magyarok öröme, amikor Ruténia (Kárpátalja) sajnos nagyon rövid időre visszatért az anyaországhoz. Pista a negyedik gimnázium végeztével a katonatiszti pályát választotta. Így került a tisztképző huszár/motorozott páncélos hadapród iskolába Szolnokon. Ezzel kapcsolatban a családi nevüket Homokyra magyarosították.
1944 öszén a közeledő orosz front elől családjával együtt menekült Szombathelyre. Rövid ausztriai tartózkodás után tanulmányait 1946-tól az ottani Faludi Ferenc Gimnáziumban folytatta. Ott ismertük meg egymást és közös érdeklődéseink folyamán (matek, német és angol nyelv, ábrázoló geometria, vadászat/erdészet, filmművészet u.m. 'Miss Miniver', az akron örökíró stb.) szorosan megbarátkoztunk. Pityuli már akkor tudta, hogy erdőmérnöki pályát fog választani, mikor az egész baráti körnek még eléggé ködös és messze kalandozó elképzelései voltak. Ezért tanultunk már szorgalmasan angolul, ami nem szerepelt a gimnázium tanrendjén. (édesapja hordta haza a hivatalból az erdészeti közlemények példányait, aminek mi is szorgalmas olvasói lettünk. Főleg az érdekes kárpáti vadásztörténetek, a facsúzdák építése, a távcsövek optikája, fegyverismeret, vizslák kiképzése és a Sturdeván István cand. Erdőmérnök jégmadár megfigyelései (sikerült négyet spektálnia egy egyetlen délután!) maradnak jó emlékezetemben.
Pista már diákkorában nagy természetszerető volt. Jól kiismerte magát biológiában, erdőgazdaságban, mérnökségben és ornitológiában. Kedvenc visszatérő kérdésem volt: "Mondd Pityuli, hogy is hangzik a nyaktekercs", egy számomra ismeretlen mert ritka madár. Mindig hajlandó volt megmagyarázni a nyaktekercs 180 fokos trükkjét egy jólhangzó "tyjű-tjű - tjű" kiséretével. Jóindulatúan úgy tett, mintha nem vette volna észre, hogy jómagam az álnok csak fel akartam őt húzni.
1949-ben az érettségi után sikerült bejutnia a soproni egyetem erdőmérnöki karára. A 'reakciós' hírű soproni egyetemen akkor még felvettek azon 'egyéb származású', kétes beállitottságú egyéneket is, akiknek egyebütt, a változás éve után, másutt kevés sanszuk lehetett az egyetemi felvéletre. Ez nagyrészben Gunda Mis-

ka bennszülött poncichter tanársegédnek, az akkori tanulmányi osztály vezetőjének volt köszönhető, aki ilyesetekben erősen falazott, amiért később Szakály István párttitkárral le is váltották. Pista a felsőlőveri úton albérletben lakott Soós Jóska kamarása társaságában. Az ottani domb tetejéről vágyakozva mutogatta a határontúli Rax és Schneeberg hegyek behavazott sziluettját, amit onnét jó idő esetén tisztán ki lehetett venni.
Harmadik szemesztert kezdte amikor az ávosok Sopronban letartóztatták. A többit mindnyájan jól tudjátok. Még csak annyit, hogy vitték Sopron ból először a szombathelyi ávós börtönbe egy Pobjeda ('győzelem') gépkocsi hátsó ülésén. 'Bűntársához' bilincsezve. Fejére meg egy pokrócot tettek, hogy ne is lássa hová viszik. Pista az egész úton nem szűnt meg rájuk káromkodni a pokrócos kezelés miatt. Finom ember volt, de nagyszükségben nemszokásos módon virágos nyelven is ki tudta magát fejezni. Ez nem szégyen, hiszen még a kormányzó úr 'őfőméltósága' (v. nagybányai Horthy Miklós) sem tartotta illetlennek a pribékek valahová kívánságát, amikor őt a Gestapo 1944 október I6.-án 'schutzhaft' -ba vette volt.
Valószinűleg a további gulágjárásnak köszönhető hogy Pistának - saját bevallása szerint - soha egy percig nem volt honvágya. Ebből látható, hogy minden rossznakj ó oldala is lehet. Anyanyelvét nem tanulta el és többször járt Magyarországra, hogy a hozzátartozóit, rokonait meglátogassa.
Pista legjobb barátunk igaz erdész 'requiescat in pace', te örökké hiányozni fogsz nekünk.

VISSZATEKINTÉSEK

KEZDETEK AZ ÚJVILÁGBAN

Grátzer Miklós: **Kanadába érkezésünk visszapillantó tükörben**

'Partra szállásunk' új hazánkban már több mint 57 éve történt. Története már többször felbukkant életrajzokban és hosszabb lélegzetű leírásokban. Mégis szükségesnek látom, hogy (fejet hajtva szerkesztőnk kívánságának) néhány mozzanattal kiegészítsem Sopron Alumni őskorának ezt a szakaszát. Erkölcsi kötelességből is teszem, mert helyzetem révén betekintésem volt a 'mozgató rúgókra'. Roller minden energiáját as egyetem megteremtésére fordította és a mindennapi vezetés összes gondja az én vállamat terhelte. Ez természetes volt Ferienhortban, mert kölönböző helyen laktunk. A hosszú út és a Powell River-i tábor sok változást hozott. Már nemcsak diáktársainról volt szó hanem a tanárcsaládokkal és egyéb hozzánk csatlakozóval megnövekedett közösségünk sok másrétű problémát, széthúzó elvárást és ismeretlen és kényes helyzeteket jelentett.
Az igazi első nagy probléma már indulás előtt, Liverpoolban ért bennünket, nem mintha nem lett volna sok nagyobb és sorsdöntő helyzet előtte, de arról majd máskor irok. A kanadai federális kormány Pickersgill és Sinclair miniszterek segítségével és a parlament jóváhagyásával megteremtette utazásunk költségvetését és szerződést kötött a Canadian Pacific társasággal hajó és vonat szállításra. Az Empress of Britain a liverpooli kikötőben várt bennünket és rajtunk kívül fizető utasokat, főleg az I osztályon. Itt Kanadában a CPR szakszervezete fizetésemelést követelt sztrájk fenyegetéssel. Az egyeztetés elakadt és szinte biztos volt az általános sztrájk. Ebben az esetben hajónk nem indult volna el és hetekig vesztegelt volna a kikötőben. A fizető utasok kaptak volna 50%-os pénzutalványt és új jegyet a sztrájk befejezése után. Mi viszont komoly problémát jelentettünk volna. Minket nem lehetett 'haza küldeni'. A hajón sem lehettünk volna mert a törvények teljes munkabeszüntetést írtak elő. Liverpooli szálloda fizetést, akár egy napra is megtagadta Kanada. Egyetlen megoldás az volt, hogy idő előtt elindulunk, hogy a sztrájk hire már nyílt tengeren érjen bennünket. Nemzetközi törvény szerint nyílt tengeren (12 mérföldre a parttól) nem lehet munkamegtagadás, az lázadás (mutiny). Mikor már 20 mérföldet megtettünk, akkor tudatták a legénységgel a sztrájk megszavazását. Könnyü megérteni az alkalmazottak hangulatát. A CPR ötvenezer alkalmazottja otthon ül, szedi a sztrájk-fizetést és egyedül ők dolgoznak, ráadásul a fillérnélküli menekültektől nem valószínű hogy megkapják a szokásos elég magas kiszolgálási borravalót. Ez a tény és a rendkivül viharos átkelés rányomta bélyegét az útra. Nem egy vidám sétahajó bukdácsolt az Észak Atlanti óceán jeges hullámain. Az állami Labour Relations Board kivizsgálta az indulás körülményeit. Az értesítés Kanadából még az indulás előtt lett signálva, de tudomásul vétel csak indulás után kb. 75 perccel lett a hajónaplóba bejegyezve és mivel az a törvényes okmány, így az ügy hónapokkal később lett zárva.
Jó lenne szép és érzelmi szavakkal írni arról, hogy mit éreztek a hontalan magyar erdészek, amikor egy viharos út után először meglátták új hazájuk partjait. Nem sokat, mert éjjel háromkor és sűrű ködben érkeztünk be a St.John-i kikötőbe. Szóltak a köd-dudák megállás nélkül. (Később mikor hajón dolgoztam ott tanultam meg , hogy mozgó hajónak 10 percenként kell dudálni és egy nagyobb kikötőben az egy elég tisztességes zene-bona).
Persze nem szálltunk ki nagyon sokáig. Egyik magyarázat az volt, hogy egy kis halászhajót kettévágott egy nagy teherhajó és a mentési munkák folytak. Ez igaz is volt, három áldozat lett belőle. Az eredeti terv az volt, hogy érkezés és a bevándorlási adminisztráció után visznek bennünket a vasútállomásra az étkező és hálókocsikkal ellátott vonatra. Kalapot le a Bevándorlási Hivatal itteni részlege előtt. Tudták pár nappal előre, hogy elakadunk St.John-ban és gyors iramban felkészültek elhelyezésünkre a börtön/vesztegzár épületben (ilyenre is szükség volt régebben a nagy kikötőkben, védekezve főleg a trópusokról behozott nyavaják és esetleges járványok ellen). A kiszállási késedelmet az okozta, hogy egyszerűbb volt bennünket a hajón etetni. Az épület tágas volt, egy igen nagy és több kisebb terem, beton padló és falak, konyha és zuhanyzó. Sivár környék, raktárak, szürke tűzfalak, de öröm volt szilárd talajt érezni a lábunk alatt. Mindenki megkapta az ideiglenes okmányát és az 'Isten hozott Kanadába' öt dollárt. A hivatalból Mr. Christen-nel fél éjjel gépeltük az angol betűs irógépen a közel háromszáz magyarbetűs nevet. Ez volt az első 'temetője' ékezeteinknek.
A következő villámcsapás másnap ért reggeli után. A konyhának két szakácsa volt és megtagadták a további munkát hivatkozva szerződésükre. Teljesen érthető is volt, hogy képtelenek ennyi emberre főzni. Nem volt költségvetés segítségre, de nem is fogadtak el segítséget, ha nem a szakszervezet adja. Ismét egy új találkozó a kapitalizmus egyik fontos intézményével!
A következő félórában megszületett vándorutunk egyik fénypontja (és lehet, hogy egyeseknek mélypontot jelentő esemény). Átvettük a főzést, minden azzal járó munkát! Szorultságban főleg kö-

zeli barátaim felé fordultam. Hosszú évek után is nagyon hálás vagyok nekik, hogy tíz napon át hosszú órákat dolgoztak és igazából kevés köszönetet kaptak. A törzs a következő volt: Csizi bácsi (Roller soföre), Tolnai Pista, Takács Jóska, Horváth Otto, Tarnócai Karcsi, Jandó Tibi, Baraksó Jancsi, és Mihály Márti öccse. Származ Kornél volt a tolmács és sokszor Szablya János, akinek az angolja tökéletes volt, csak a konyha-nyelvvel volt problémája. A két szakács megmaradt 'tanácsadónak'.

Egy-két leírással szeretném illusztrálni a konyha menetét és emléket állítani ennek az egyedül álló gasztronómiai 'módus operandi'-nak. Kezdjük a legegyszerűbbnél. Tej a reggelihez. A szakács az ajtó mellett ül egy kimustrált fotelben. Baltérdén a barátnője, jobb kezében egy whisky-s üveg. Tolmács: „Hol van a tej?". Ott és mutat a polcok felé, ahol a tejporos dobozok állnak. „Mennyi vízzel kell keverni? –Rá van írva - jön a válasz - 1 lbs 14 ozs per 2 quarts vagy valami ilyesmi". Ez nem segít. Előjönnek a vödrök és mindenki önti a port a vízbe és kavarja. Mindenki érzés szerint dolgozik – egyik híg, a másik majdnem főzelék. A szomszédja rászól: „Te a tiéd már olyan mint a tejföl!" Én erdőmérnök leszek, nem patikus, jön a válasz. Aggódom a nagy különbségek miatt, de a megoldás igen egyszerű. Minden vödör beleöntve egy óriási kádba. Nem ismerem még az angol kifejezést 'homogenized', de a 140 liter termék ami a kancsókba ment (70 kancsó – 140 liter!) az de facto 'homogén'.

A főszakácsok Pufi (Tolnai) és Csizi bácsi elhatározzák, hogy estére pötkölt lesz. Most már a második szakács is ül, ölében neki is barátnő, és ő sem veti meg az italt. Mindketten írek és ez így illik. Mutatnak egy óriási hűtőszoba ajtóra, hogy ott van a hús. Bent jéghideg és nagy vaskampókon lógnak a féldisznók és félmarhák. Féltucat elszánt erdész nagy késekkel neki rugaszkodik egy 200 kilós félmarhának. Olyan a kép mint amikor a primitív afrikai vadászok megölnek egy antilopot és egyből feltrancsírozzák. Gyorsan megy a munka mert a tároló fagyponton van és trikóban mindenki fázik. Egy órán belül már csak egy húshegy mutatja a 'sebészeti beavatkozást'. Ráadásul a pörköltnek komoly sikere lett. Az összes 'melléktermék' már főtt egy óriási kondérban a másnapi húsleveshez.

Emlékezetes marad egy másik próbálkozás. Javaslat van, hogy a sok hús után legyen valami tészta. Meg lett szavazva császármorzsa, vagyis szép magyarul 'smarni'. Ez félédes dolog, de Csizi bácsi inkább úgy értelmezi, soproni lévén, hogy ez igazából 'stercli'. A co-produkciós termék egyik se, és kritikán alatti katasztrófa. Halmaz állapota olyan, mint beton keverék, íze mint fűrészpor. Az ételt Jandó viszi fel a tanár feleségeknek. Érthetően gyanúsan nézegetik és érdeklődnek származásáról és nevéről. Pöfi habozás nélkül méri az adagokat, hozzáadva: „Ez egy New Brunswick-i specialitás, igen tápláló és télen nagyon népszerű". Az igazi röhej az, hogy a velünk étkező két bevándorlási tisztviselő igen élvezi, és kérik, hogy vihessenek belőle haza családjuknak.

Meg kell hogy cáfoljam a Sopron Chronicle-ben megjelent naplórészletet Paula néni szerepéről. Ő sose volt bent a konyhában. Egyetlen egyszer kértem ki tanácsát. A zöldséglevest mindenki megsózta és ehetetlen volt. Paula néni javasolta, hogy tegyünk bele paradicsomot, az felszívja a sót. Persze paradicsom nem volt, tettünk bele 10 kanna paradicsom szósz konzervet, ami szintén erősen sós volt. Tíz perc ebédidőig, de semmi pánik. Extra 20 liter víz a levest nagyon higítja, de ehető.

A szakácsok élvezik a tanácsadó szerepet. Barátnőik óriási szatyrokkal viszik a raktári élelmet minden este. Soszor segítő készek is, egy alkalommal megemlítik, hogy tudnának hozni lányokat nem főzni, hanem vacsora utáni édességnek. Egyik nap két látogató tisztviselő érkezett. Ahogy beléptek az ajtón Csizi bácsi mindjárt arra gondolt, hogy biztos az eltűnt ételek után nyomoznak. Eléjük állt kitárt karral mint a pápa a Rómát ostromló Attilának és harsány hangom proklamálta: "Itt ohne lopás nuku". Csizi bácsi arról volt hires, hogy a soproni pár német szó mellé öt éves hadifogságban még öt szót felszedett oroszból és magyarral kombinálva mindent el tudott mondani. Emlékszem, Ausztriában ült sör mellett a vendéglőben és hosszú történetet mondott el a szesz testvéreknek: "Zwei cselovek rükwersben slattyolt az ulicán a gasthofba…".

Kint óriási hideg, nincs elég meleg ruhánk kimenni és egyetlen szórakozás a TV, ahol napi 16 órán keresztül 'trükk filmeket' játszanak, hogy tanuljunk angolul. „Be-beep" hangoztatja a Road Runner karakter kifogástalan hollywoodi hanglejtéssel.

Bishop Leverman jó barátunk lesz. Misét mond számunkra, prédikációját Szablya nem tolmácsolja, hanem összefoglalja. A megbocsájtás erényéről beszél, mert gondolom azt hiszi tele vagyunk gyülölettel. Utána külön reggelizünk vele és érdekes módón szakácsaink kitesznek magukért. Kérdi tőlem mi a véleményem prédikációjáról? Mondom „Elgondolkodtató, de nem vagyok ott, hogy elmondjak egy 'Miatyánkot' Kruscsevért". Mosolyogva csak azt válaszolja: 'Ez is már egy kezdet". Később, segítségéről majd még írok.

Nem hagyhatom ki tartózkodásunk egy kis epizódját ami olyan kényelmetlen, szemlesütésés és nagyon diszkrét téma. A tanárházaspárok mellett volt sok diák házaspár is, és az elhelyezés nem engedett meg semmilyen házaspári kapcsolatot. Egyetlen lehetőség a magánzárka volt. Ehhez volt egy kulcsom, és kint az ajtó mellett be kellett pötyögni még egy megadott számcsoportot. Belülről nem lehetett kinyitni az ajtót. Az igénylők (és néha a megbízott képviselőjük) kártyán emeltek és a jobb, magasabb lap elsőbbséget, vagy ász esetében dupla időt jelentett. Félelemben éltem, ha a kulcsot elvesztem, és mi elimdulunk Vancouverbe és otthagyunk egy párt a 'börtönben'.

Mindenki emlékszik, hogy kirándulásunk Fredericton ba az egyetemre milyen kellemes élmény volt az erősen monoton várakozásban. A meghívás az erdészeti kartól jött, és ebédünk költségeit az egyetem tanárai saját zsebükből fedezték. A bökkenő ott volt, hogy nem volt pénz öt autóbusz bérletére. Leverman püspök közadakozásra és a vöröskereszt támogatására számítva kezességet vállalt, de az időbe telt volna. A problemát jó egészségi állapotunk oldotta meg. Találtunk a költségvetésben egy 'contingency fund' utalást, miszerint az öszkiadás fél százaléka engedélyezve lehet esetleges felmerülő orvosi költségekre. Mivel ez a kategória érintetlen volt nagy szerencsénkre, és az út egy kis csavarással 'mental health' esetnek is számítható volt, így nyélbe jött a rekord hidegben megtett UNB kirándulás. Én mindent aláírtam: nem tudtam angolul, így nem lehet vádolni.

Végre január 19.-én elindulhattunk Vancouver felé. A sztrájknak nem volt még vége, de megegyezés jött létre konkurens válalattal, a Canadian National Railroad céggel szállításunkra. Ez a cég eleve olcsóbb lett volna, de nekik nem volt személyhajójuk. Persze kompromisszum történt: ők adták a személyzetet, de az eredeti CPR vonattal mentünk.

Szükségesnek tartom, hogy írjak a kisérő személyekről is, mert irott Krónikánk nem ad elég részletet. Vezetőnek és tolmácsnak a Bevándorlási Hivatal részéről 'T.J.' érkezett. Magyar volt, 1948-ban disszidált, két évvel Sziklai felett járt otthon elemi iskolába. Nevét alaposan megváltoztatta. Meghökkentett, hogy 8 év után már milyen rosszul beszélt magyarul. Ez lesz majd velünk is? A másik, Capt. George Perry igazában nem tolmács volt, hanem az USA-ból 'kölcsönkért' biztonsági tiszt. (Itt egy kis kitérőt kell tennem, megmagyarázni, hogy egy amerikai repülős tiszt, akinek sose volt magyar rokonsága és hazánk környékén se járt, hogyan tudott ilyen kitűnően, irodalmi tudással magyarul beszélni, ráadásul precíz tájékozottsága is volt? A nyelvoktatás az amerikai lé-

gierőknél magas szinten folyik. Nyelvtudásért szép havi fizetéspótlék jár. Akinek jó nyelvérzéke van az jelenkezhet tanulni, de a legtöbb esetben a kijelölt nyelv elég 'exotikus'. Volt tiszt ismerősöm aki albánul tanult meg, és itt Bellinghamben egy ismerősöm fia 'bulgár szakos'. Ha szükség van rá, akkor még külön képzés jön és valami ideiglenes extra beosztás. Feleségem Ani, aki százados volt nagyon jól beszél franciául, de abból volt elég, de mint 'magyar szakos' lett fizetve. Mikor Magyarország NATO tag lett, akor egy magyar katona orvos csoport jött ki hozzájuk a San Antonio-i bázisra. Rendes munkája mellett a korház kardiológiai osztályán, kinevezték összekötő tisztnek is. Néha még én is bele kotnyeleskedtem, ha segíteni kellett.) George Perry velünk maradt a háttérben egész Powell Riverig, ahol átadta a staféta botot Vincent Forbes-nak. A kérdés felmerül, minek kellett egy biztonsági tiszt? Teljes naívság lenne az, hogy jön egy közel háromszázas csoport egy kommunista országból és senki sem érdeklődne a multukról. Nem sokkal érkezésünk után tudatták velem hol laktam, hol jártam iskolába, ki volt az apám, és bátyámnak nem sikerült a határátlépés, én meg leesett állal konstatáltam, hogy minden milyen precíz, és ettől kezdve bíznak bennem.
Véletlennek könyveljem el, hogy mikor kijöttünk négytagú delegációnkkal, egyik szállásadó professzor házaspár a második világháborúban a front mögötti német területen 'dolgozott'és annyira jó volt a német nyelvtudásuk, hogy tökéletesen beolvadtak pedig igazából angol és kanadai tisztek voltak? Krétai Ernő sokáig tartotta velük a kapcsolatot.
Na végre uton vagyunk. Kényelmesek az ágyak, jó az ennivaló és haladunk Vancouverbe, illetve irányába. Hasonlóan a hajóhoz, ahol kell vezetni egy napi esemény/adat naplót a vonaton is ez volt. T.J. írta és nekem kellett aláírni. Sok unalmas adat: állomások, mérföldek, időjárás, stb., de volt egy igen érdekes, szinte titokzatos probléma. Igen pontos kettős listánk volt. Beszálláskor mindent kétszer megszámoltunk. Mégis az étkező mindig többet szolgált ki mint a létszám. Lehetséges, hogy mivel turnusokban ettünk, egy-két 'lóbelű' többször ment? De több ágy is lett használva! Perry, T.J. és jómagam, egymástól függetlenül nyomoztunk minden alkalommal. A potyautasok száma naponta változott. Csoportunk megszaporodott Montreálban csatlakozó barátainkkal és menetlevelünkön 289 személy volt. Abbotsfordban 292-en szálltunk le és esküszöm hogy mindenkit ismertem látásból. Másnap reggelin 288 személy volt és egyezett a nagykönyv. Arra nem térek ki, nehogy megszégyenítsem az illetőt, hogy valaki kíváncsiságból valahogy kinyitotta az ajtót és kiszállt valamit 'lecsekkelni' és lemaradt, de megérkezett mint manapság a repülőgépen elkezelt koffer.
Az eredeti elgondolás az volt, hogy a 'Freedom Train' vonatunk végig fut Kanadán sok előre megtervezett megállással minden nagyobb helységben. Természetesen, választás előtt ez kapóra jött alkalom lett volna a minket támogató és kormányon lévő Liberális pártnak. Viszont ez nagyobb költséget jelentett volna a CNR-nak és nekik untig elég problémájuk volt a szokatlan, nem menetrendszerű szerelvényt átvinni egyik partról a másikig ezer és ezer befagyott kilométeren.
A legnagyobb fogadás Montreálban volt, ahol a kormány képviselői, magyar egyesületek és személyek, zenekar és média várt bennünket. Erről jó és hiteles leírás van Roller könyvében. A CBC rádió közvetítése is meg van hangszalagon, kezdve vonatunk begördülésével a 19-es vágányra, a mozgó lépcsőn felbukkanó magyar és kanadai zászlókra, a 'Happy wanderer'-t játszó zenekarra és az ünnepi beszédekre. Most csak egy kis jóleső mozzanatról szeretnék írni. A helyi diákküldöttség vezetője átadott nekem egy könyvet: Mikes György 'Anglia Papucsban' (eredeti angolban 'How to be an alien'). A belső oldalra beragasztott egy levelet, amit a helyi magyarok segítettek lefordítani. A levél szövege megható volt akkor is, de most sok-sok évvel később még jobban szívhez szóló és egyik legkedvesebb emlék kezdeti éveinkből (a könyv és a levél soproni Egyetemi Könyvtár levéltárában van elhelyezve)

"A montreáli főiskolások: a McGill University, A Sir George Williams College és a Universitè de Montreal ifjusága szeretettel köszönti a Soproni Erdőmérnöki Főiskola tanári karát és tanuló ifjuságát Kanadában.
Kedves Barátaink, Evvel a kis könyvvel egy-két mulatságos órát kivánunk szerezni Nektek hosszú utatokon Vancouver felé. A könyvet Angliáról irta egy magyar szerző, s bár Kanada nem Anglia a könyv éles megfigyelése, mulatságos megállapításai mégis .érdeklődésre tarthatnak számot, mert a tartomány, ahova mentek, British Columbia, tipikusan angol karakterű.
"A karikatúra néha több mint a képmás", mondja a szerző és azt hisszük, talán vaskos kötetekből sem lehetne annyit tanulni az angolokról mint ebből a nagy emberismerettel megírt 'karikaturából'.
Isten segítse meg Magyarországot s adjon mindnyájatoknak sok szerencsét és boldogságot!"

Ezzel nincs vége ennek a kis történetnek. Az 'adományozó diák egy 18 éves egyetemista volt, aki megszervezte három montreáli egyetem Magyarországért és a forradalomért kiálló diákokat. Harminc évvel később Roller felkutatta személyét és interview készült vele. Akkor már Dr. Stewart Smith a Canada Research Council tagja volt és úgy nyilatkozott, hogy valami belső erő hajtotta, hogy bármilyen formában is hangot adjon annak, hogy mennyire szimpatizál velünk menekültekkel.
TJ a bevándorlási miniszterium montreáli osztályán dolgozott, de megbizatása egész utunkra szólt. Hármunkat, Rollert, Sziklait és engem meghívott lakására és bemutatni feleségét. Mi lelkesedve vártuk az első kanadai, illetve quebeci 'házi ételt' és jó étvággyal elfogyasztottuk a 'pizzát' és a Labbat's sört.
Elindult vonatunk ismét nyugatra. Nagyobb fogadás ezután már seholse volt, de sok megállás és kis 'találkozások'. M ivel nem menetrendi vonat voltunk, érkezésünket a CPR nem tudta előre jelezni. Figyelembe véve az utas számot és a nagy hideg miatti energia fogyasztást, gyakran meg kellett állni élelemért, vízért és diezelért. Ezekhez a kisebb fogadásokhoz lehetetlen volt megszervezni, hogy 30 perces figyelmeztetés után, félsötétben 250 utast bevinni a váróterembe, találkozni egy kis küldöttséggel, és 5 perces üdvözlés és kézfogások után tanácstalanul nézni egymást, aztán visszaterelni mindenkit a vágánymenti hóban a vonatra.
Szerveztem egy 10-20 diákból álló 'rohamosztagot' és a ő segítségükkel találkoztam a fogadókkal. TJ vagy Capt. Perry felváltva jött tolmácsolni, mert sokszor kellett válaszolni kérdésekre a helyi sajtónak. Persze sokkal hatásosabb volt elnyögni pár szót „Ví tank yú" és „heppi in Kanada end in frídom" etc.
Összbenyomásom az volt ezekről a kis találkozókról, ahol helyi politikusok, ujságírók, emigránsok és diákok fogadtak bennünket, hogy a vezető érzés szinpátia, kiváncsiság és jóindulat voltak.
Egy-két pillanatkép az útról. Manitóba provinciában sok ukrán lakik, akik sose szimpatizáltak az oroszokkal és a második világháborúban többen a németek mellé álltak. Persze, hogy az itteni 'rokonok' minket szeretettelfogadtak. Átvettem egy nagyszakállú öreg vezetőjüktől a legmelegebb fogadás szimbólumát: kenyeret és sót, ölelést és két szimbólikus csókot. Gondoltam, jobb helyen az ajándékot mindig egy szép lány nyújtja át, de nagyon meghatódtam a gesztustól. Winnipegben borzasztó hideg volt, de sok egyetemista várt bennünket. Elénekelték egyetemük sport-harci indulóját és mi gyors pattogó ütemben a 'Krampampulival' válaszoltunk. Mindkét oldal nagyon meg volt elégedve magával. Egy helyen későn, 10-11 óra felé álltunk meg. Be kellett menni az állomásra átvenni valamit. Egy papír karton tábla volt, egyik oldalán „Welcome to Canada Sopron students" és a másik oldalán: „We have waited 3 hours, had some snacks for you, but we ate it, good luck to you" (három órát vártunk rátok, hoztunk nektek harapnivalót, de mi megettük, sok szerencsét) és 7-8 aláírás.

Egyszer Perry egy fontos ujságírót hozott fel a vonatra éjfél körül, akivel beszélnem kellett. A felső ágyban aludtam, persze mint mindenki, hálóing nélkül. Igen óvatosan dugtam át a fejem a függöny hasadékán és igyekeztem tisztességes válaszokat adni fáradtan és álmosan. Hálás vagyok Perrynek, mert úgy éreztem, hogy igen szép stílusos angol válaszok jöttek a szájából. Egy mondat nagyon mélyem megmaradt bennem a következő alkalomból.Valami kisebb helyen álltunk meg és csak percekre. A helyi Rotary Clubtól volt kint 3-4 személy, kézfogás, egy fénykép. Mögöttünk állt egy markáns arcú öregúr, 'csendesed' a háttérben. Sietve indultam vissza a vonatra és csak annyit mondott utánam: „Isten áldjon meg bennetek gyerekek, meg otthoni szüleiteket".

Albertát persze hogy megszerettük. Sok egyetemista jött ki az állomásra és kihozták az egyetemi 'cheerleader' csapatot is. Micsoda látvány, hideg tél és ott van a peronon 10-15 bomba jó alakú lány miniszoknyában és lejtik a biztató táncot. Valaki a zászlónk mögül suttogta: „Ennyi szép combot még a moziban sem lehet látni"

Átmenve a Sziklás Hegységen sok minden megváltozott. A levegő melegebb lett, de a politikai légkör hűvösebb. A szimpátiát és kíváncsiságot felváltotta a közöny és sok esetben a burkolt, udvarias rosszindulat. Ennek a későbbiek folyamán sok megnyilvánulását láttam, de ugyanakkor szeretném papírra vetni, hogy legnagyobb jótevőink is innen kerültek ki és sok egyénnek hálával tartozunk. Hivatalos kapcsolatokról később írok majd és most csak két epizódot említek Abbotsfordról. Valamikor a háború idején katonai repülőtér volt az új lakhelyünk, de minket már csak néhány, nyugdíj előtt álló öreg katona és egy trugyli altiszt vezetőjük fogadott. Elég gyorsan tudomásunkra adta, hogy elvárja, hogy minden reggel 6 órakor három soros alakulatokban vegyünk részt a zászlófelvonáson, amikor felhúzza a 'Union Jack'-et. Közöltem vele, hogy ezt örömmel megtennénk, de a 'British Empire Uniform Flag Code' csak külön engedéllyel teszi lehetővé az aktust, ha az alakulatok személyzetének nincsen állampolgársága és/vagy nem 'British Subject'-ek. Persze ilyen szabály sose volt, sőt az ellenkezője igaz, de így mindkét fél belenyugodott a helyzetbe. Itt már a katonai szakácsok főztek. Egyik reggel a zabpehely kásából sok megmaradt. Mindnyájan jól emlékezünk Dickens regényéből, hogy a 'porridge' az árvaházak szokásos étele volt és nekünk szokatlan íz. A főszakács sértésnek vette a dolgot és mondták nekem, hogy valami magyarázat vagy bocsánatkérés nagyon jól esne. Kondor Gyurka azonnal jött segítségemre. Összeszedett egy tucat barátot és mondta, hogy egy óra mulva indulhatunk a konyhába. Belépve, Gyurka tenorhangon felmenő hangirben énekelte: „I like porridge", mire a többi mély hangon rákontrázott: „I like porridge". Háromszoros ismétlés után mindenki crescendóban: „Very good porridge". Utána egy sorban állva megfogtuk egymás kezét, összekapaszkodtunk mint a görög tavernákban táncoló férfiak és ismételtük megint háromszor a szöveget, és hol jobbra, hol balra rugtunk a lábunkkal, olyan primitiv 'can-can' szerű mozdulatokkal. A hatás sokkal jobb volt mint elképzeltem előre. Előkerült a whisky, meleg kézfogások és és angol tudatlanságunkban is mégértettük: „You guys are OK, I like Sopron", etc. És másnap megettük az összes kulimászt,és utána ők főleg tojást készítettek nekünk. Abbotsfordi érkezésünk és tartózlodásunk alatt kezdett kialakulni kapcsolatunk gyakorlati oldala a UBC-vel és előre vetni későbbi évek viszonyát és esetleges magyarázatot adni indító okokra.

A vonat megérkezésekor sok oldalról és sok személytől kaptunk igen kedves és meleg fogadtatást, talán többet is mint megérdemeltünk volna. Inkább az az érdekes, hogy ki nem volt ott, vagy ki nem képviseltette magát. Mackenzie elnököt vagy UBC-t nem képviselte senki, ami teljesen magyarázható. Végleges papírok aláírásokkal a Sopron Divizió megteremtéséről még nem léteztek és az elnök nem akart a dolgok elé vágni. Első látogatása Powell Riverbe is csak az összes dokumentum aláírása után történt. Fogadjuk el hogy alapos és precíz ügyvéd volt, és specialitása 'Marine Law', így a vonattal érkező gyalogosok kivül estek érdeklődési területén. Érdekesebb volt a bennünket sok szeretettel váró George Allen dékán szerepe. Kihangsúlyozta, nem mint az erdészeti kar dékánja vár bennünket, hanem mint barát. Nála jobb és segítőkészebb barátunk sose volt az egyetemen és mi csak hálával gondolhatunk rá. De voltak háttéri mozgató erők is, és ezek öt hat év után kerültek felszínre. A negyvenes évek végén az erdészet csak tanszék volt az Alkalmazott Tudományok Karán és a diplomájuk is ezt mondta. A frissen alakult Erdészeti Kar érkezésünkkor még gyerekcipőben járt és egyesek a tanári karban ebben a nagyobb számú menekült egyetemi csoportban már akkor megérezték a későbbi konkurencia lehetőségét. Akkor még csak halkan, de később sokkal erősebben kritizálták Allen dékánt, hogy túlságba viszi Sopron támogatását. Ezek a negatív hangok, szakmai ellentétek és egy későbbi incidens cím használattal kapcsolatban mind szerepet játszhattak abban, hogy végzésünk után rövidesen hátat fordított egyetemi pályafutásának és az USA-ban, magánszektorban vállalt kutatói állást. Roller később kérte, hogy írjon egy visszatekintést velünk való kapcsolatáról. Azt válaszolta, hogy ennél többet tesz, emlékiratainak irásakor egy teljes fejezetet készül írni rólunk. Sajnos korai és váratlan halála miatt ez sose készült el.

Az egyetem hivatalos diák vezetősége semilyen formális aktussal nem ismerte el létezésünket. Ez teljesen érthető volt. A diáktanács egyik tagja, aki korábban meghívásra Leningrádban is járt, táviratban fejezte ki jókivánságait a Vörös Hadseregnek a magyar ellenforradalom gyors és sikeres leveréséhez. Bár ezt saját szakállára tette (nem találó a kifejezés mert némber volt) de a tanács nevében, ezért megdorgálták, bár többen támogatták az üzenet lényegét. Rövidesen eltávozott az egyetemről, diploma nélkül, de gondolom megélt mert nyert valami szépségkirálynő versenyt is. Az elnökkel egy hónap mulva találkoztam először és Joe Foley hzott össze bennünket. Egy elég rövid beszélgetés, kínos hangulatban, kézfogás és fotó-op. Don Jabour diplomata érzékű, tisztességes ember volt, egyik lábbal már kint volt az egyetemről. Az erdész diákok viszont kimondottan barátsággal fogadtak bennünket. Az Erdész Club nevében Marc Bell várt bennünket Abbotsfordban egy kis üdvözlő beszéddel, a Totem 56-os számával és meleg kézfogással, amit a vancouveri sajtó is megörökített. Az első egyetemi látogatásunk szintén meleg hangulatú volt. Az elnök Rod Pringle átadott egy egyetemi sálat. A fotoriporter kérésére magunk köré tekertük, szimbolizálva a két csoport összetartozását. A fénykép olyanra sikerült mint egy esküvői kép egy pashtun ceremónián. A sálat Sopronban az Erdészeti Museumban helyeztem el. (Gondolom Varga Tamás a fejét vakarja mikor néha a kezébe kerül ez a lepedő nagyságú kék/sárga sál, pedig egy kis magyarázatot is adtam). Rod nem régen húnyt el.

Abbotsfordi tartózkodásunk símán és minden komolyabb zökkenő nélkül ment. Legnagyobb eseménye az egyetemre tett látogatásunk volt. Az akkor készített nagy csoportkép egyik legértékesebb dokumentumunk. Hibát és hálátlanságot követnék el, ha nem tenném hozzá, hogy az autóbuszok nem ingyen vittek bennünket Vancouverbe, és az út csak úgy lett lehetséges, hogy tudomásom szerint, Mr.Liersch, VP, Powell River Co. nem a vállalati forrásból, hanem saját zsebéből fizette ki.

(Bellingham, WA, 2014 julius)

MAGUNKRÓL

Rétfalvi László: **Vándorúton** (folytatás)

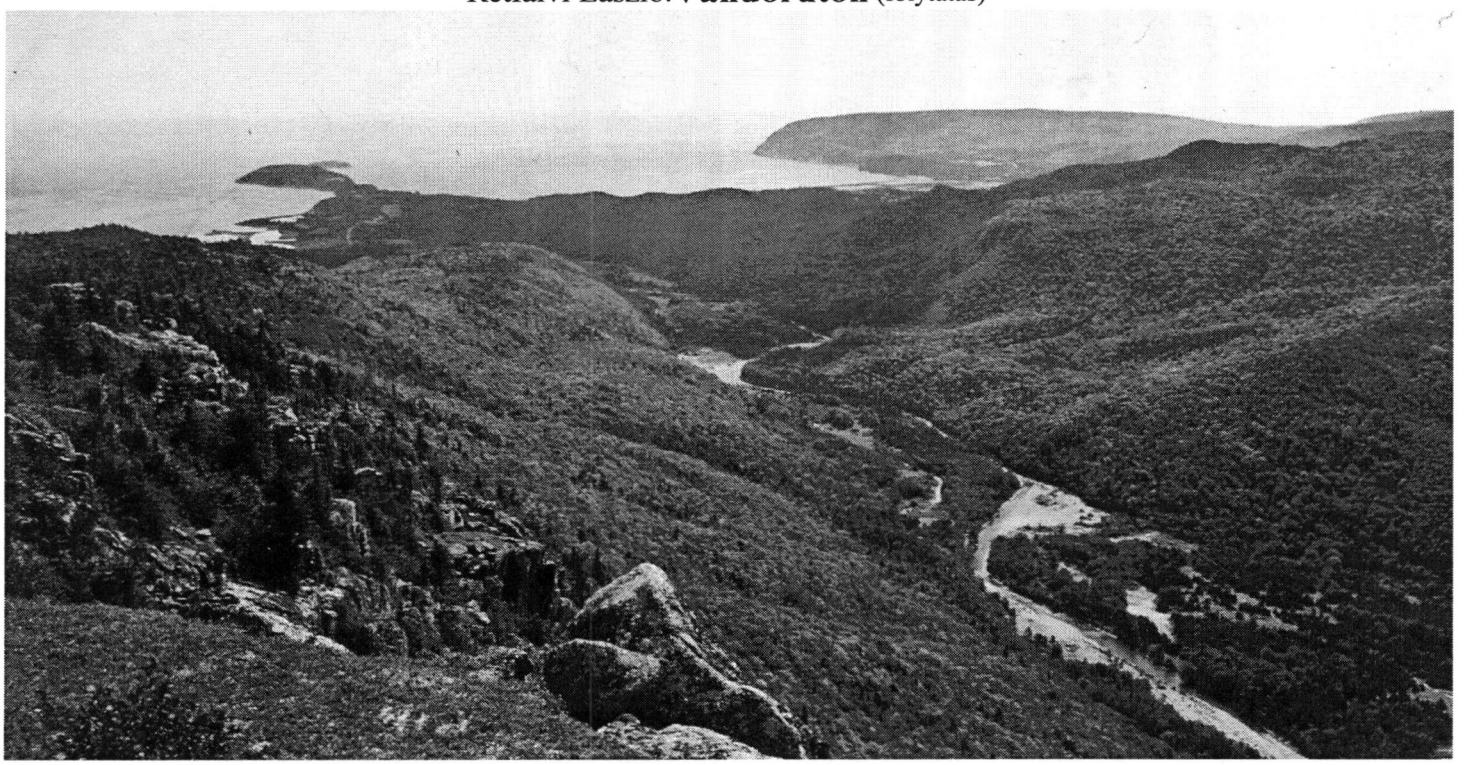

Vándorutam 14. napján (keddi napon) érkeztem célomhoz. Fogadtatásom nem volt lelkesítő, de kellemetlen sem. Tudomásul vettek. A fanyar mosolyú 'Superintendent' (a 'Sup', a helyi vezető bürokrata) Harley Webb bemutatott az iroda csekélyszámú személyzetének: 'Chief Park Warden' Johnny Roche-nak, helyettesének Dan R. McDonald-nak, Jim Boyd-nak, aki a műszaki dolgokat kezelte és az 'Accountant'-nak (könyvelő/számvevő), akinek nevére már nem emlékszem (lehetett ott egy 'receptionist' is, de annak még személye is kérdéses). Mindannyian, a könyvelő kivételével háború/katonaviselt emberek voltak, tehát nálam 15-25 évvel idősebbek. Legtöbb érdeklődést felém, talán az is kíváncsiságon alapulva, 'Dan R' mutatta, aki azonnal fel is ajánlotta, hogy bemutatja a park nevezetességeit. Előbb azonban elhelyezkedésemről kellett gondoskodni, amit 'ideiglenesen' az irodai épületet körülvevő 'staff housing' egyik lakatlan házában való elhelyezésemmel oldottunk meg. A ház butorozata csupán a két hálószoba ágyából, és a konyhában található kevés de elégséges felszerelésből állott. Ágyneműt is találtak valahol a park raktárában, de melegebb takaróként már az eléggé kimustrált hálózsákomat kellett ismét forgalomva hoznom. Irodahelységben is szűkösek voltak, ezért már érkezésem előtt belekezdtek a Chief Warden irodájának nagyobbításába, amit aztán testvériesen megosztottunk a következőkben. A kanadai National Park rendszer keretében létesített védett területek mindegyike rendelkezik lélegzetelállító természeti látványokkal és ezekben Cape Breton Highlands National Park sem szükölködött. (Kuriózumként említem, hogy az 1957 januárjában az UNB diájai által ajándékozott 'Native Trees of Canada' c. könyv fedőlapján látható szines őszi felvétel a CBH National Parkot ábrázolja). Abban az időben, ez a park volt az egyedüli (a más értékeket bemutató Fundy NP kivételével) oceán partokat is magába foglaló terület, ami rendkivüli változatosságot adott földrajzának. Ezeket már az első napokban volt alkalmam élvezni, amikor Dan R. körülvitt a Cabot Trail-nek nevezett úton s a természeti látványok mellett alkalmat adott találkozni, a park más részein állomásozó wardenokkal (csak John D. McDonald neve maradt meg bennem, akivel szintén végig barátok maradtunk).

Az egyenruhás Park Warden-ek voltak hivatva biztosítani, hogy a védett területeket ne érje károsodás a parkot látogató és használó közönség által, azaz a bentfoglalt természeti kincsek őrei voltak. (Elnevezésük ezért egy kicsit anachronisztikus, mivel a 'warden' szó többjelentésű, s amiknek többsége magasabb beosztást jelez). Volt alkalmam korábban (1957-58-ban) gyakran találkozni park wardenokkal az albertai Jasper National Parkban, ahol az uniformisuk részeként használt 'kalap' velejárója volt róluk formált képemnek. Nos, itt azt

Szolgálati lakásom

tányérsapka helyettesítette és amint később megtudtam, egyedül a kanadai rendszerben. Hogy miért? Válaszul azt kaptam, hogy ők nem 'cowboyok' (igaz, lovakat itt nem használtak, de a Ny-kanadai wardenok sem terelgettek teheneket!). A jelentős francia-kanadai jelenlét és annak már akkor jelentkező erős befolyása lehetett okozója, hogy 'ellen tudtak menni az árnak'. Szintén jellegzetesség volt a környékbeli lakosság erős etnikai és kulturális kapcsolata a skót és ír 'hátországgal', ami beszédükben és szokásaikban is mutatkozott. A 'kelták' az Atlanti Óceáni nyílt partot, a 'gallok ' a St Lawrence öböl felé néző partot lakták (a lakott területeket a park határai gondosan elkerülték). Mindezt nagy érdeklődéssel konstatáltam. Beszédük sajátosságai mellett az én 'közép--európai akcentusom' nem tűnt annyira kirívónak. Humoros volt, amikor a „Te honnan valósi vagy" feltett kérdéseikre a „Britt Kolumbiából' válaszommal minden további nélkül elfogadták eredetemet. A Sziklás Hegyeken is túl lévő BC, olyan messzinek tűnt, hogy nekik elképzelhető volt, hogy arra felé hozzám hasonlóan beszélnek.

A környezettel való ismerkedés mellett hamarosan számot kellett adnom felszerelés szükségleteimről (távcső, fényképező gép, diavetítő, növény, madár és emlősállat meghatározó publikációk, tartósító szerek, stb.). A Park Naturalistának szánt járművet már korábban megrendelték és választásuk nem lehetett szerencsétlenebb, mivel a hamarosan megérkező mikrobusz szerű 'Ford Econoline' teljesen alkalmatlan volt az aszfalt nélküli utakon, ösvényeken való közlekedésre. (A következőkben nem egyszer kellett segítségért mennem, kihúzni a laza vagy vizenyős felületeken elakadt autót). Felszerelésemhez tartozott az egyenruha is, ami ugyan az volt mint amit a wardenek viseltek, csupán a felsőkaron hordott jelvény és a 'cowboy kalap' volt különböző. (Nem emlékszem, hogy a kalap használatában volt-e választásom, de annak viselete nem zavart). Viszont, mivel minden 'mundértól' undorodtam, ezért nehéz volt elviselni az egyenruha használatát (aminek szükségességéről csak beiktatásom után tájékoztattak) s amikor csak tehettem, mellőztem. Mindez tetejébe az egyenruha költsége rám hárult, de az szerencsére nem volt túl terhelő. (Egykét ruhadarab, főleg a téli 'parka' később is használható volt, a kalap és a hódprémes 'pilóta sapka' pedig lányaim 'gyűjteményébe' került).

A hűvös légkör, amit érkezésemkor éreztem hamarosan elmúlt, nem kis mértékben a Dan R. és felesége által, a lakásukon rendezett 'ismerkedési est' által, ahol egyes korábbi (az 'irodások' kivételével) és új ismerősök (a McKinnons és mások) családtagjaival is találkozhattunk. A többesszámot Joe Fung, a halifaxi regionális iroda új mérnöke jelentette, aki röviddel utánam mutatkozott be a parknál és osztozott velem ideiglenesen az 'üres ház' használatában. Midketten családtalanok, surlódás nélkül osztottuk meg a ház használatát s hívtuk meg egymást konyhai kotyvasztásainkra. (A későbbiekben, rövid tartózkodásai alatt Joe más elszálásolást talált).

Az újházas Gögös [illegible] Kay

[illegible]kó, Gögös, Rétfalvi, 196[illegible]

Ha már ilyen messzire utaztam, egy további keleti kiruccanás Newfoundland provinciába (aminek gondolata a hosszú havas utakon fogalmazódott meg bennem), meglátogatni újonnan házas volt 'kamarásom'-at, Gőgös Ferit, nem tűnt nagy dolognak. No, de oda autózni már nem lehetett, hajózni vagy repülni kellett. Mohó terveimben csak utóbb merült fel a gondolat, hogy ahhoz pénz és 'szabad nap' is szüséges és aminek én vagy szűkében vagy teljes hiányában voltam. Akkor mutatkozott meg a 'Sup' kezdetleges jóindulata, amikor fizetés és szabadság 'előleg'-ért fordultam hozzá és amit felhúzott szemöldökkel és tipikus 'fanyar' mosollyal megadott. (Jóindulata lebecslésének tűnhet mostani gondolatfuttatásom, hogy az előlegekhez nekem jogom volt a hétvégeken megtett utazásért és a 'zsebből fizetett' utiköltségekért, nemcsak szükségem kitett helyzetemre tekintettel). Minden esetre, az út elrendezése egyszerű volt. Sydney, NS-ból repültem december 23.-án este St. John's, NF-ba, ahol Feri és csinos felesége, Kay fogadott. Gőgös Ferivel Kanadába érkezésünk után alakult ki jó baráti viszonyom, hosszabb ideig 'kamarások' is voltunk Vancouverben. Bár igazán meghitt kapcsolat nem fejlődött ki köztünk, értékeltük egymás talentumait és közösen siratgattuk el otthoni múlt szerelmeinket. 1961-es végzésünk óta nem láttam, de leveleken keresztül tartottuk a kapcsolatot.

Másnap már autóztunk is Kay bárátságos szüleihez, Clarenville, NF-ba a Karácsonyt tölteni. Egy érdekes 'newfy' sajátosságot kell megemlítenem. Mivel ajándékot nem hoztam magammal, szerettem volna hozzájárulni az ünnepi vacsorához egy üveg borral, amit csak az állami 'liquor store'-ban, mint majdnem mindenütt Kanadában, lehetett beszerezni. Igen ám, de ahhoz ott egy útlevélhez hasonló könyvecske kellett, amibe precízen beírták a vásárlás mennyiségét/milyenségét. Ha jól emlékszem, még évi személyes kvóta is szerepelt a megkötésekben. Nekem ilyen nem volt és csak hosszas alkudozás után, provincián-kivüli eredetemet bizonyítandó, fogadták el rendelésemet. Kegyességüket kihasználva kértem egy üveg 'Newfoundland Screech' nevű hirességet is (a helybeliek tengerész mivoltának megfelelő méregerős rum), amit még ottani tartozkodásom alatt fogyasztottunk el. Ismét St John's-ben, Feri szervezett összejöveteleket ottani ismerőseivel, akik között volt a provinciális park szervezetnek dolgozó Draskóy Gyurka volt évfolyamtársunk és a szintén '56-os' Szvetkó Dénes gyorsúszó (állítólag 100 méteren még kanadai bajnokságot is nyert), aki a helybeli Memorial Egyetemen testnevelést oktatott. Dénesnek kulcsa volt az ünnepek alatt zárt egyetemi uszodához és egyik reggel bevitt bennünket az olimpiai méretű, emberektől üres medencébe úszni és vizilabdázni. Biztos

én voltam a leggyengébb vizilabdázó, de amire tisztán emlékszem az, hogy Gyurka ott úgy 'megmaszírozta' fájós vállamat - miután arra panaszkodtam estelenségem miatt - hogy a kezdetleges elérzéstelenedés után a fájás alig jött vissza és idővel el is múlt. Az esetet azóta is gyakran felemlegetem Gyurinak, aki a masszőr képesség mellett Adamovich 'Cinke' bátyánk szerint 'delejes' adottsággal is rendelkezik. Azt nem tudom, de a vállam azóta se fáj. Szintén Gyurihoz köthető jártasságom a 'nokkedli szaggatás'-ban, mivel azt otthon sose figyeltem el anyámtól, igy Kanadában kellett megtanulnom.

Ingonish, NS-ba való visszaérkezésem után felötlött Joe-ban és bennem a terv, hogy warden barátaink kedvességét viszonzandó, használjuk ki lakásunk ürességét és rendezzünk benne egy újévet beköszöntő táncos estet, amihez zenéül az én LP gyűjteményemben található egy pár jazzlemez fog szolgálni. A mai napig is létező, klasszikusnak számító (többek között Louis Armstrong, Jerry Mulligan, Bobby Hackett, Dizzy Gillespie és a mai napig kedvenc jazz zongoristám Errol Garner) lemezeimet használtuk fel, nagy sikerrel. Vendégeink, a meghívott barátaink által láncreakcióban tovább hívott barátok voltak és megjelent 'brit warbride' feleségével a 'Sup' is. Az irodából csupán az idősebbek hiányoztak. Italokat és harapnivalókat a mi kevés hozzájárulásunk mellett a vendégek hozták. A jó hangulatú teltházas, táncos, beszélgetős 'party' hosszan az új évbe nyúló éjszakába tartott.

1966 januárban annyi hó esett, hogy a megtisztított utak, kiválytkanyonként vésődtek a méteres hófalakba. Az iroda csak pár perces sétára volt lakásomtól és legtöbb időmet munkámmal kapcsolatos iratok, könyvek és folyóiratok tanulmányozásával töltöttem, készülődve a nyári szezonra. A hónap vége felé meghívást kaptam résztvenni és rövid bemutatkozó előadást tartani a regionális 'warden school' résztvevőinek az új 'Park Interpretation Program'-mal kapcsolatos ismereteimről, Fundy National Park székhelyén, Alma, NB-ban. A Dan R. 'pickup' autójában utasként megtett közel 400 mérföldes távolság, havas csúszós utakon a teljes napot igénybe vette. A 'warden school'-ok rendszeres évi rendezvények voltak, amiket iskolának csak azért neveztek, hogy beszámítható legyen mint 'továbbképzés', de igazában kikapcsolódások, baráti találkozók voltak. Itt találkoztam egy Jasperből delegált magamfajta 'előadóval', aki mint kezdő park funkcionárius emlékezett ránk (már arra a 10 soproni diákra, akik 1957 nyarán ott utcát söpörtek - lásd rövid anekdótámat, Kapocs 39:30) és hogy a parkomban jelenleg 'regnáló Sup' is ott volt akkor Jasperban. Érdekes, Harley Webb azt nekem nem említette! (Bakonyi Nándortól hallottam – aki 1957-es nyári alkalmazásunk végén nem tért vissza a UBC-re tanulmányait befejez-ni, de Jasperban végig mérnöki munkát végzett – hogy Harley Webb akkoriban, szavai szerint 'sewage sniffer'-ként dolgozott,– azaz a park területein működő vendéglátó helyek konyhai és illemhelyi hygiéniáját ellenőrizte). Szintén emlékezetes, hogy ott láttam és használtam először egy Bombardier nevű új társaság 'Ski-doo'-nak elnevezett motoros szánját, amit a gyártó cég kipróbálásra hozott közénk. A későbbiekben a márka és általában a motoros szán nagyon népszerű lett, a társaság pedig kinőtte magát Kanada egyik (ha nem a) legnagyobb ipari érdekeltségének, ami jet repülő és vasuti járművek gyártásával a világon sok helyen jelen van. Talán csak személyemnek érdekes emlék, hogy az ottani záró banketten felszolgált 'halibut' (óriási laposhal) szelet finomságban megközelítette a Friday Harbor, WA-ban keményfa tűzön sütött 'Pacific salmon' (lazac) izét. Visszaúton, minden emlékbe vésődő esemény nélkül, már 'John D'-vel utaztam, mivel Dan R, más irányba ment, szabadsággal megtoldva téli kikapcsolódását.

A hó olvadásával lehetőség nyílt meglátogatni olyan helyeket a parkban, amelyek szerepet játszhattak a nyárra tervezett programokban. Felkerestem a 'campground'-ok (táborozó helyek) előadásokra alkalmas építményeit, a mellékutak folytatásaként meglévő ösvényeket, megállapítani azok felhasználhatóságát 'vezetett' vagy 'ön-irányított' természetet bemutató túrákra/sétákra. Meglátogattam a park minden autóval vagy lábon elérhető természeti szépségeiről ismert pontját és általában szert tettem használható ismeretségre a park minden vonatkozásban. Az Ingonish Beach és a park délnyugati sarkában lévő Cheticamp nevű helyiség között 71 mérföld távolság volt, ami nem tette praktikussá gyakori látogatását. Eleinte a wardenektől kölcsönzött 'pickup' autókat használtam, a Ford minibuszom megérkezése után pedig csak sajnálkoztam, hogy nekem nem olyant rendeltek. Ahogy a tavasz kibontakozott és előbújtak, majd kivirágoztak az évelő növények, sok időt töltöttem azok fényképezésével, begyűjtésével és meghatározásával. Kellett odafigyelnem a költöző madarak megjelenésére és felismerésére is. Az ösvényeken haladva próbáltam 'észrevenni' minden újabban megjelenő virágot és ugyan akkor megfigyeléseket tenni a madárvilágról. Hamar rájöttem, hogy a két objektív ütközik egymással: ha a lombosodó fás növényzetet 'pásztáztam' szemeimmel, akkor nem láttam meg az újabb virágokat az avaron és ha azokra koncentráltam, akkor minden felismerés nélkül repültek el fejem felett a madarak. Ezután váltakozva csak 'madarász' vagy csak 'virágos' kutató sétákat tettem. Mindezt természetesen örömmel és szerencsémnek tekintettem hogy fizetett munkaként tehettem.

A nyár érkeztével a látogatók sokasága is megérkezett, érdekesen túlnyomóan amerikaiak. Interpretációs programunkat a virágzó növényeket bemutató diapozitiv képek vetítésével illusztrált előadással kezdtük. Az előadás témája először a virágok és rovarok közti szimbiotikus kapcsolat volt, koncentrálva a méhek szerepére, ami után oda illett a méhekkel kapcsolatos kitűnő NFB (federális film készítő testület) film vetítése (amit a nyári segítőmként felvett diák végzett). Hasonló témájú, jó minőségű NFB filmek már korábban meg voltak a park leltárában és hasznosnak bizonyultak a nyár folyamán. Később, a virágzó növények mellett a témát kiszélesítettük a parkra jellemző növény és állatvilágra és az azokat meghatározó környezeti tényezőkre. Esti programokat hetente kétszer tartottunk az ingonishi és a cheticampi oldalon (ahol szintén volt egy másik nyári diák segítőm, de ott is angolul beszéltünk). Kora reggeli (a Cheticamp oldalon később) vezetett természetjáró sétákat szintén hetente kétszerre terveztem, de esőzés okán több elmaradt résztvevők hiányában. Ezeken a sétákon madár megfigyelések köré építettem előadásaimat, amik inkább a látottak rövid részletezései voltak, koncentrálva arra, hogy kérdés-magyarázat formájában dialógust alakítsak ki résztvevőimmel. A dialógusok alapján aztán kiterjesztettem mondanivalómat a madárvándorlástól kezdve a látottak élettani részleteire, évszaki változásaira és társulásaira. A Cheticamp oldalon az Atlanti lazac által szaporodási élettérként használt hasonnevű folyó (inkább 'folyócska') helyben kész alkalmat adott a beszélgetés témájára, amit ugyancsak kihasználtam. Ugyan ott lehetőségem nyílt bevonni a Bald eagle (fehérfejű sas) biológiáját a témakörbe, ottani fészkelése és gyakori előfordulása alapján. A több oldalú diskurzusokat jobban szerettem mint az esti felemelt hangú előadásokat, ahol a hangerőt a jelenlévő gyerekek zajcsinálása szükségesítette (a szülők felé irányított kérésem gyerekeik kordában tartására ritkán vezetett eredményre, a kérést pedig nem tisztemhez méltónak tartottam). Rájöttem, hogy nagyobb ember csoportok 'megszólításához' szónoki képesség szükséges, annak hiányában előadások csak azok 'szórakoztató' értékeiben mérhetők. Pedig a programnak és nekem is célom volt az előadott tartalmat, mint

A Cheticamp folyó és a lazacokl

lelkesítő felhívást, arra használni, hogy a hallgatókban további érdeklődést keltsek a természeti értékek iránt s ezáltal hozzájárujak az akkor már újraébredő 'környezetvédelem' gondolatvilágához. A nyár folyamán, tanulmányi útként, meglátogattam az aprólékos pontossággal és gonddal restaurált kora-kanadai erődítményeket Louisburg, NS 'Historic Park'-ban, ahol rokonszakmaként, de inkább a történelemre alapozott 'park interpretaciós' program működött. Az ásatási és restaurációs munkálatokat kitűnőnek, a bemutatók munkáját csak érdekesnek találtam. Lassan jött az eszmélés, hogy a park natutalista munkája és általában az 'interpretációs munka' talán nem az én hivatásom.

Ottani időzésem kulcsfontosságú eseménye lett egy 'Sup' által kezdeményezett és tervezett túra augusztus 1-2 között (fontossága révén részletesebben mutatom be). Annak célját sohasem tudtam meg, de mivel a tervezett útvonal a park középső részén át, keletről nyugatra irány volt (követve korábban bulldózerrel 'kitúrt' nyiladékokat, amelyek egyes részei autóval közlekedhetők voltak), örömmel fogadtam a meghívást a részvételre, hogy alkalmam legyen látni a park jellegzetes tundra szerű belső területeit. Szintén meghivottak voltak a helybéli stáb mellett a halifaxi irodából gyakran a parkba látogató UNB végzettségű erdőmérnök Arnold Brown és Joe Kerekes tóbiológus (aki 1957-ben velem kezdett a UBC-n, majd átváltott zoológiára és továbbképzése után a CWS alkalmazottja lett). A történethez tartozik, hogy akkor még Kanadában erősen (!) a 'kör-nyezeti vizsgálatok' beindulása előtt voltunk s ezért senki sem szörnyedt el akkor, vagy korábbi véghezvitelekor, az aggasztó károkon, amit a 'Jungle Jim' néven hirhedté vált korábbi 'Sup' utasítására megtettek az általunk követett útvonalon. A kitúrt 'utak' hivatalosan erdőtűzek oltására voltak hivatottak, de igazában halászható tavak megközelítését szolgálták (a halászat és természeti értékek védelme közti ellentétet most nem taglalom). Hírből tudom, hogy ugyanaz a személy hasonló szörnyűségeket követett el más Nemzeti Parkokban is. A parkok különböző szintű funkcionáriusait nagy számban a háborút megjárt 'war veteran'-ok képezték, akik közül az irástudók és jól helyezkedők a komoly helyi döntési felhatalmazással rendelkező 'superinten-dent' pozicióig juthattak, minden formális végzettség nélkül. Amelyiknek nem volt érzékenysége a természeti értékek védelmére – pedig a NP-ra vonatkozó törvényben az tisztán van meghatározva – azok következmény nélkül hozhattak károkozó döntéseket. Igy történhetett meg a szemünk elé táruló természet-rontás is.

Az első napon, a tervek szerint, az egész 'különítmény' együtt menetelt, követve a 'felszerelést' szállító hernyótalpas bulldózerszerű járműt, aminek robaja már messziről menekülésre készthetett bármi állatformát. A letaposott aljnövényzet pedig nem volt alkalmas tanulmányozásra, ezért néha jobbra-ballra 'kiváltam' a sorból épen maradt példányokat keresni. Hamar megálltunk esti táborozásra, sátort verni, vacsorát főzni és halászni közeli tavakon. Az egy-két begyűjtött növény specimen 'nyomdába' helyezése után próbáltam segédkezni Johnny Roche-nak a tábortűz és vacsorakészítés dolgában. Másnap, a jármű visszafordult a felszereléssel, mi pedig lábon folytattuk az utat. Madármegfigyelések reményében előre mentem s ahogy haladtunk, egyre nőtt a távolság köztem és követőim között. A zavaró tényezők hiányában tényleg láttam ritkábban előforduló madarakat, köztük a 'Willet'-et (*Catoptrophorus semipalmatus)*, aminek fészkelő voltáról, elsőnek NS-ban, bizonyságot szereztem. Mivel volt harapnivalóm, nem vártam be a többieket déli megállóra sem, csak az út végén, a Cabot Trail MacKenzie Mnt. csúcsa mellett elhaladó részén. A 'Sup' mosolya talán 'fanyarabb' volt a megszokottnál, de akkor más nem történt.

Magánéletemben szűkösek voltak a lehetőségek. Nem volt televizióm (nem is hiányzott!), csak a rádió és klasszikus zene LP leme-zeim szolgálták a kikapcsolódást. Leveleket írtam otthoni roko-naimnak, barátoknak ott és Vancouverben. Sok időm nem is volt tétlenkedni, mivel az esti programok és az azokhoz szükséges utazás (főleg a kezdetkor) kitöltötték óráimat. Korai teendőim el-ső számú feladata volt financiális helyzetem rendezése. Jó fize-tést kaptam, amiből azonnal vissza tudtam fizetni 'vándorutamat' lehetővé tévő vancouveri barátaim kölcsönét, egyetemi éveim alatt felvett diák-kölcsönöket és tovább törleszteni az autóm vá-sárlásakor felvett bank kölcsönt. Az IKKA-n keresztül még az otthoniaknak is tudtam ajándékot küdeni.

Április elején tragédiaként éltem meg legközelebbinek tartott ismerősőm, Dan R. McDonald Park Warden hirtelen halálát. Személyes kapcsolatoknak végig megmaradtak az érkezésemkor megismert wardenok és azok családtagjai. Töltöttem időt társaságukban, de ebédes meghívások ritkák voltak. Azon ritkaságok alakalmával ismerkedtem meg az ajándékba vitt 'Chateauneuf du Pape' vagy 'Puilly Fuissé' nevű, helyben kapható francia borokkal (azok jó minőségét csak később tanultam meg értékelni). A nyár folyamán jó baráti kapcsolatba kerültem a parkot gyakran látogató Kerekes Jóskával és több magyarszármazású US látogató lett ismerősöm. Mint minden National Parkban, itt is volt 'golf course' és közelében a 'Keltic Lodge'-nak nevezett 'osztályfeletti' szálló és ebédlő. A golf course használata ingyenes volt a park dolgozóinak és erre vettem is egy olcsó de komplett golfütő készletet, amivel házam udvarán gyakorolgattam, de a pályára egyszer se vittem ki. A Keltic Lodge-ban is csak egyszer jártam, kellemes társaságban egy igazán kitűnő ebédre.

Többször jártam be a közepes nagyságú Sydney városba autószervízre és javításra, fogorvoshoz és új barátok társaságában még 'Broadway musical'-t is láttam (Pajama Game) neves szereplőkkel. Egy hosszú hétvégen, baráti társaságban átrepültem a közeli francia 'St.Pierre et Miquelon' nevű szigetcsoport fő helyiségébe európai izeket kóstolgatni. A hely több szempontból kuriózumnak számított, mivel a britek által mért 1759-es 'Ábrahám mezei' vereségük óta a franciák fennhatóságuk alatt tudták tartani a Kanada 'hónaaljában' lévő kis szigeteket a mai napig. Lakosai nem kanadai-franciák, hanem Franciaország állampolgárai és ételvitelükben, településeik kinézetében azon ország másai. Franciaságuk fenntartása többe kerül mint a turisztikából származó jövedelem, de létük presztizs-kérdés lett, amire as anyaország kész áldozni.

Étkezésem majdnem kizárólag a saját gyártmányú 'készítményeken' alapult. Nem voltam nagy szakács de nem voltam gyámolta-

lan sem a konyhában. Kellékeket a közeli 'szatócs', azaz mindenes élelmiszerboltból szereztem be, de a környékbeli halászok ajánlásait is gyakran igénybe vettem. Kedvenc és gyakorta fogyasztott halam volt a 'mackerel' és ott szoktam hozzá az osztriga evéshez (de akkor csak kagylójában sülve). Nem egyezek az általános magasztos véleményekkel a 'lobster' (hómár)-al kapcsolatban, de relativ olcsó helyi elérhetősége révén nem egyszer 'dőzsöltem' fogyasztásában. Az elkészítésekor alkalmazott emberi kegyetlenséghez viszont nem tudtam hozzászokni.
A nyár folyamán éreztem hogy egy kialakuló baráti kapcsolatom 'szemet szúrt' a 'Sup'-nak és gyakori 'szurkáló' megjegyzéseiből arra következtettem, hogy nem tud 'napirendre térni' felette. Mégis, auguszt végén 'derült égből villámcsapás'-ként ért levele, amiben 'megdorgált' a korábbi ' túra' alatti viselkedésemért. Nehezményezte, hogy magára hagytam a társaságot, nem végeztem 'kutatásokat', tiszteletlenül beleszóltam a chief warden tűzrakási/ főzési tevékenységébe és ráadásul felhányt több apró (gondolom érkezésem óta halmozódó) általa kifogásolt eseményt. (Többek között, hogy királyság-ellenzésemet mutattam ki, amikor a postán, magyarországi bélyeggyűjtő barátaim kívánságát teljesítve, esetlenül úgy fejeztem ki magam, hogy olyan bélyegett kérek, amin nincs rajta a királynő mása!). Teljesen alaptalannak és részében túllépésnek vettem kritikáját. Miután 'lehűltem' azonnal felkerestem és szóban utasítottam vissza vádjait. Késedelem nélkül írtam Al Helmsley-nek Ottawába és pontrol pontra magyarázatot adtam a felvetésekre (engedve hogy különválásom visszásnak tűnhetett a többieknek) és csatoltam gyorsan összeállított reportomat a túrán tett megfigyeléseimről, megjegyezve (kissé gőgösen!), hogy a 'Sup' azokban nem illetékes. A dorgáló levél és a riportom példányait elküldtem a túrán szintén résztvevő biologiai héttérrel rendelkező A. Brown erdésznek és J. Kerekes limnológusnak. Mindketten kiálltak mellettem (!), Johnny Roche pedig csak a vállát vonogatta, hogy ő semmit nem észlelt a rá vonatkozókból. Al Helmsley támogató, de langyos, békítő hangú válaszával nem voltam megelégedve. Válaszul megirtam lemondó levelemet és kapcsolatba léptem a CWS igazgatójával, hogy most már kész vagyok, bármilyen pozicióban hozzájuk váltani. (Megvallom, mostani 'benőtt' fejjel nagyon is elhamarkodottnak és szerénységem hiányát bemutatónak tartom akkori döntéseimet, de korral mindannyian változunk). Ottawai jóakaróim összedughatták fejüket és előrukkoltak egy javaslattal: Vegyem semmisnek lemondásomat (Civil Service szolgálatom folytonossága túl fontos, hogy azzal játszadozzak!) és maradjak helyemben addig, még találnak egy megfelelő üresedést számomra. Hamarosan jött is ajánlat a CWS-től, a nyugati regionális irodájukban, Edmonton, AB-ban lévő 'technikusi' pozicióra, amit ideiglenesen betölthetek, amig egy tervezett 'biológus' pozició létre nem jön. Fizetésben nem volt nagy különbség, de számomra preztízsben igen. Mindez ellenére elfogadtam az ajánlatot. Nem sokat haboztam, napokon belül belekezdtem életutam 'vándorút-vissza' szakaszába. A költözködés részleteivel most nem volt gondom, mivel ingatlanokban nem gyarapodtam, csupán a golf-ütő készletem volt extra cucc (hogy azt miért cipeltem magammal, nem tudom, hiszen új helyemen potom áron adtam túl rajta anélkül, hogy azt igazában egyszer is használtam volna).
Egy évvel korábbi érkezésemkor már kora téli időben járt a természet. Akkor a hírből hallott vagy képeken látott 'Acadian' őszi tájkép részben ködtakart vagy hóborított volt, most azonban az teljes színpompájában tündökölt. A lombhullatók sárga és vörös színeinek minden árnyalata keveredett a túlevelűek haragos zöld hátterével a bárányfelhős kék ég alatt. Igazán csodálatos tünemény volt. Mivel távozásom hire gyorsan körüljárt barátnak tartott jó ismerősöm között, azoktól már korábban elbúcsúztam, de legközelebbi barátomtól való megválás az utosó napon viszont nem volt könnyű. Mint egy évvel korábban Vancouverben, itt is a távozónak lehetett könnyebb. Akkor úgy tűnt, hogy őszi elválások és az őszi 'le feuilles mortes' (hulló falavelek) együtt járnak életemben.
1966 november1 kora hajnalán indultam vissza nyugatra. Nagyjából hómentes utakon vezettem le 524 mérföldet, Woodstock, NB-ig, ami jó haladásnak számított a kanyargós 'maritime' utakon. Nem voltak emlékezetes történések utam alatt, mint ahogy maradandó emlékek nélkül tettem meg a következő napos 480 mérföldet is, Quebec provinciát átszelve, Rigaud, ON-ig. Ottawában most nem volt intézni valóm, tisztelgésre megállni meg nem volt kedvem, tehát áthajtottam a város 'Queensway' nevű gyorshajtású útján és csak tankolásra áltam meg valahol, mielőtt Sault St. Marie, ON-ba értem, 478 mérföld után. Könnyű volt az autózás, a kis VW tartotta magát, az utak többnyire hómentesek voltak (bár korábbi nagyobb hóesésnek voltak jelei) a szezonálisan alacsony forgalom meg nem hátráltatott. Nem mondhatom ugyan azt a következő útszakaszokra. A Lake Superior (Felső tó) északi oldalát átívelő 441 mérföldnyi út Port Arthur, ON-ig emlékeztetett a korábbi viszontagságokra. A 'sózott' úttest csak itt ott volt szabad a letaposott hótakarótól, ami igen 'göröngyössé' tette azt és rázóssá az utazást. Ezek tetejébe, egyes helyeken a visszafagyott olvadás igen veszélyessé tette a vezetést. Visszautam legemlékezetesebb eseménye, annak ötödik napján, az Ontario-Manitóba határnál volt. Ahogy közeledtem az erős emelkedőn a különben alig észrevehető hátárhoz, már távolabbról láttam, hogy több nagy amerikai gyártmányú autó (még jóval azelőtt, hogy 'Detroit' is észhez tért és kezdte utánozni a japán/német autók nagyságát, ha megbizhatóságát nem is) össze-vissza, 'szlalom' formában próbál felkapaszkodni a meredeken, többnyire el is torlaszolva az utat. Volt azért annyi hely közöttük, hogy momentumomat kihasználva 'felsiklottam' a tetőre, közben 'lesajnálva' a mögöttem maradókat. De a káröröm nem öröm, mert alig hogy az emelkedő tetejére értem, és egyúttal Manitóbába is érkeztem, a hóval tejesen betakart és jéggel boritott úttesten (mivel Manitóbában nem sózták az utakat) megcsúsztam, 'hátul-nehéz' kis autóm pedig farolni, majd pördülni kezdett és sokszoros körbefordulás után csak a hóval telt útmelletti árok közepén állt meg. Örültem, hogy elkerültem a felborulást (a beltér zsufolásig telt tartalma és az akkoriban még nem létező 'seatbelt'(bekötő öv) hiánya komoly sérülést okozhattak volna). De kihajtani nem tudtam, kitolni meg nem bírtam, így a közben felkászálódó és általam korábban 'lesajnált' autósok segítségével tudtam csak 'kievickélni'a hócsapdából. Ezek után, a hátralevő közel 100 mérföld távolságot a jeges úton Winnipeg, MN-ig biztonságosan csak úgy lehetett megtenni, hogy félig az úttesten, félig az aszfaltozatlan 'útpatkán' vezettem, lassan. Aznapi korai kézdésem okán, a viszontagságok ellenére is 451 mérföldnyit haladtam. Hóvihar most nem volt, de korábbi emlékem akkor is (még most is!) élénken jött vissza emlékezetembe. További, 462 mérföldes utam Saskatoon, SK-ig gyorsan telhetett, mert nem hagyott emléket maga után. A városban viszont előjött az 1957 januári emlék, amikor a helyi (akkor Saskatchewan egyedüli) egyetem hallgatói melegen üdvözöltek bennünk, rövid megállónkon a vasútállomáson. Saskatoontól Edmonton, AB-ig a 342 mérföldes távolság, 'visszautam' hetedik napján, hasonlóan az előző naphoz gyorsan elfogyott.
1966 november 7.-én ((hétfői napon) mégérkeztem új állomáshelyemre. Semmi eláció, csupán kis elégedettség a megtett út gyorsaságával és 'hála-adás' szerencsés kimeneteléért. A 3177

mérföld távolságot hét nap alatt vezettem le, ami havas-jeges utakon 'erőltetett menet'-nek számít (összehasonlításként, hagy említsem, hogy a federáis állam 'hivatalos utazás direktivája' csupán napi 300 kilométeres - nem mérföld! - haladást vár el alkalmazottaitól). Másnap már be is jelentkeztem új munkahelyemen, a Canadian Wildlife Service, Western Region (10177 – 104 st., Edmonton, AB) irodájában, John Kelsall megbízott regionális igazgatónál. Fogadtatásom igen barátságos volt, az ottani alkalmazottak nagy hányadát már korábbi kapcsolataim alapján ismertem. Nem volt nehéz a beilleszkedés. *(2014 febr. 15, Vancouver, BC)*

Szabó György: **Az erdő büntetése**

A napok egyhangúsága ész és léleknyomorítóan monotonná vált. A nehéz, veszélyes munka nem sokat változott. Bár mindig más feladatot hozott, alapvetően ugyanaz volt: le-fel a hegyoldalon, megkötözni a rönköket, biztonságos helyre félrevonulni, leküldeni a szállítmányt és az esőben dideregve várni, míg visszajön a kötél-szerelék. A társaimat gyakran figyelmeztettem, hogy óvatosan, körültekintően dolgozzanak, a sérülést, balesetet minden áron el kell kerülni, mert bár a szakácsunk papírral rendelkező elsősegélynyújtó is volt, a segítség lehetősége igencsak korlátozott volt, kívülről jövő segítségre pedig minden bizonnyal sokat kellene várni. Ha begorombul az idő, esetleg napokat is. Így a sérülést ajánlatos elkerülni, még ha az óvatosság miatt valamivel lassabban dolgozunk is.

Az időjárás nem sok jóval kecsegtetett, bár március végén jártunk. A szél szinte állandó jelleggel tette nyomorúságosabbá napjainkat, többnyire vadul süvöltve végig a keskeny völgyön. A tél pedig olykor-olykor jelezte, hogy még nem fejezte be tevékenységét. Hidegre fordulván megesett, hogy havas esővel lepett meg bennünket, amit könyörtelen durvasággal csapott arcunkba a soha meg nem szűnő szél. Még 10 nap volt húsvétig 1960-ban, és hallottam félfüllel, hogy a 'hooker' (a Főnök) meg a gépkezelő el akarják hagyni a telepet néhány napra, a húsvétot családjukkal tölteni. Természetesen számomra ez a lehetőség teljesen kizárt volt, ugyanis egy ilyen út meglehetősen drága mulatság. Az ő fizetésük jóval magasabb volt, ők megengedhették maguknak. Munkatársaim tervében sem szerepelt efféle luxusutazgatás és szerencsénkre a szakács tervében sem.

Az a bizonyos csütörtöki nap húsvét előtt csak úgy indult, mint sok másik előtte. Goromba volt az idő, az esőbe még hó is keveredett. Talán ha hidegebb lett volna és az eső helyett hó esik, a Főnök túl veszélyesnek minősíthette volna a munkát és nem megyünk ki a hegyoldalra, az életem esetleg másképp alakult volna. De kimentünk, pedig elég szigorú idő volt. A szél csapta az arcunkba a havas esőt, úgy érzett, mintha egy tucat tűbe szaladtunk volna bele, néha még a sisakunkat is meg kellett ragadni, hogy ne repüljön le a fejünkről.

A hegyoldalon még jobban ki voltunk téve az idő durvaságának. Azért ment a munka, s telt az idő, ha lassan is. Úgy 11 óra tájékán egy kis sziklás oromzat tetejére értünk, ami már közel volt a levágott terület végéhez. Itt már szinte egy magasságban voltunk az árbocfa tetejével. Az oromzat mögött viszont egy horpadás volt a hegyoldalban, s a horpadásban két gyönyörű luc rönk fe-küdt: egy kisebb, talán 35-40 cm átmérőjű, és egy nagyobb, talán 65-70 cm átmérőjű. Az oromzat tetejéhez közel, pedig két tőke állt. Ahogy felmértem a helyzetet, mintha egy vészharang kon-dult volna meg a fejemben, s egy baljóslatú érzés kezdett felhor-gadni belül. Mivel az árbocfa tetejénél már valamivel magasab-ban voltunk, a kötél semmi emelést nem tudott kifejteni, csak húzni tudott. Minél tovább szemléltem a helyzetet, annál hango-sabban kongott a vészharang a fejemben. Összerezzentem, mert baj közeledtét éreztem. Szinte biztos voltam benne, hogy ha fel-kötjük a rönköt, súlya miatt bele fog akadni a tőkékbe. És a kö-vetkező fordulónál be is bizonyosodott a baljóslatú érzésem: a gép egyszerűen nem bírta kihúzni a tönköt a horpadásból. Próbáltam ezt, próbáltam azt, de sehogyan sem sikerült. Már ta-lán egy fél órája is küszködtem vele, sikertelenül. Tudtam, hogy hamarosan itt lesz a Főnök, mert tudni akarja, mi a fennakadás oka. Valószínűleg erre kellett volna várnom. De féltem ettől a lehetőségtől, mert megaláztatásként könyveltem volna el. Arra szántam el magam, hogy visszafelé húzatom a rönköt valamelyest, és aztán előre, remélvén, hogy elmozdul eléggé oldalra, és majd előre húzatással kikerüli a tőkéket. A hátrahúzó kötél 15 mm átmérőjű volt, s bár nem ilyen feladatra volt szánva, úgy gondoltam, ez a rönk nem olyan nagy teher, hogy gondot okozzon. Átkötöztük a kötelet és félrehúzódtunk egy biztonságos helyre a kötélpályán kívül.

Az időjárás időközben javult valamelyest, az eső csaknem elállt és a metsző szél is alább hagyott a dühöngéssel. Felálltam egy régesrégen kidőlt fa maradványára, ahonnan jól láttam és jelt adtam a húzatásra. A hátrahúzó kötél megfeszült és láttam, hogy mozdul a rönk. A gépész úgy gondolhatta, hogy valami probléma van és enyhített a húzáson, talán arra várt, hogy megállítom. De nem állítottam meg és erre újra nekirugaszkodott a húzásnak. Mozdult is a rönk, de éreztem, hogy a kötél szinte pattanásig feszült. Már csaknem olyan helyzetben volt, ahonnan talán jobb esély volt az előrehúzásra, mikor hallottam, hogy a gép felmordult a megnövelt üzemanyag adagolástól. Bőgött a gép, feszült a kötél, lassan-lassan mozdult a rönk. Már éppen készültem az 'állj' ordítására, mikor a felkötő kötelék szereléke ('rigging') mögött elpattant a hátrahúzó kötél. Az óriási súly miatt a kötél veszettül vágtatott a hátsó csigákon keresztül, mint egy hatalmas, megvadult, mesebeli kígyó. A szörnyű súrlódástól szikra-zápor csapott fel a csigákból. Amint a kötél vége keresztüljutott a második csigán, oldalra vágódott egy rakás fenyőág közé. Földbe gyökerezett lábbal, a rémülettől megbénulva bámultam a szörnyű jelenséget. Amint a kötél az ágak közé csapott, 4-5 ágdarab repült a lebegőbe. Az egyik 9-10 cm vastag, talán fél méter hosszú darab vadul kalimpálva éppen felém tartott. Talán egyetlen másodpercnyi időm volt a döntésre: fussak, vagy maradjak. Bénultságomat legyőzve futni kezdtem. Vesztemre! Nem több, mint három lépést után az ágdarab a sisakomra csapódott. Elsötétült a világ előttem, csak azt éreztem, hogy repülök. Azonban csak rövid időre, talán 15-20 másodpercre veszítettem el az eszméletemet. Ahogy magamhoz tértem és körülnéztem, a társaimat láttam mellettem állni. Feltápászkodtam óvatosan. A fejemben egy egész sáskahad sistergésének zenebonája zúgott, s egy távoli félrevert harang kongása zakatolt. Körülnézve konstatáltam, hogy a sisakom 3-4 méterre volt tőlem. Alpo társam elment érte és ideadta. Éppen fel akartam tenni, mikor láttam, hogy 9-10 cm hosszú repedés van rajta. - Na, szép kis dolog, mondhatom! Ha nincs a fejemen, most a koponyámon van az a repedés – villant át az agyamon. Körbe tapogattam magam és konstatáltam, hogy minden a helyén van. Lassan visszatért a gondolatom a történtekre és arra a megállapításra jutottam, hogy ennek komoly következménye lesz. Jó lesz elkészülnöm a legrosszabbra, mert a Főnököt teljesen boldogtalan állapotban fogom találni, mikor lemegyünk a géphez.

Társaimra ráparancsoltam, hogy semmit ne szóljanak a velem történtekkel kapcsolatban, hiszen rendben vagyok és kész! Lefelé menet arra a meggyőződésre jutottam, hogy valami hiba lehetett a kötéllel, mert ennyi húzástól nem lett volna szabad elszakadnia és

ezt valószínűleg vagy a 'chaser'-nek, vagy a Főnöknek kellett vol-na észrevenni. Mire leértünk a géphez, a Főnök már várt. Amint meglátott bennünket, ordított egyet és rohant felém, mint a prédá-jára rontó réti toportyán. A két karjával úgy hadonászott, mintha egy szélmalom kerekének lapátjai lettek volna. A szeme szinte szikrázott a féktelen dühtől és tejesen magánkívüli állapotban volt. Minden kertelés nélkül az angol nyelv legcifrább kifejezéseivel illetett. Tudomásomra adta, hogy mióta az erdőben dolgozik, ilyen nem történ vele és hogy én vagyok a legtehetségtelenebb 'rigging-slinger', aki valaha alatta dolgozott. Mikor Eric Larsen főnök úr végre alábbhagyott az üvöltéssel, kifejtettem neki a véleményemet a kötél állapotát illetően. Ez újra dühbe gurította és ordítva adta tudomásomra, hogy olyasmiről szó sincs, és csakis az én marha-ságom eredménye az egész eset. Ezt eléggé zokon vettem, mert egyre erősebb volt bennem a gyanú, hogy valami hiba volt a kö-téllel. Azonban az én véleményem egyenlő volt a nullával a pilla-natnyi helyzetben. Végre nekiláttunk a dolgok korrigálásának. A hátrahúzó kötél a behúzott rönkök halmaza mögött gyűlt össze. Meglepően hamar megtaláltuk a végét. Kissé magasabban egy ki acélcsigát erősítettünk egy tuskóra és azon átvezettünk egy kis ujjnyi vastagságú kötelet, aminek a végét az elszakadt kötél végéhez erősítettük, így biztosítva be, hogy ne szaladjon át az árboc tetején lévő csigán, ami még több bajt jelentett volna. A gépész megkezdte felcsavarni a dobra a kötelet, ami minden további komplikáció nélkül megtörtént. A szakadt véget óvatosan átsegítettük a csigán és a gép lehúzta az útra. Az egész nem került 25-30 percnél többe. Rögzítettük a kötelet, majd a hidegvágóval levágtuk a szakadt véget és a 'chaser'-rel egy új hurkot készítettünk a végére. Mikor kész voltunk, a Főnök megvizsgálta és megelégedését fejezte ki egy fejbólintással. A keményebb rész ezután jött: ki kellett húzni a kb. 1 cm átmérőjű kötelet fel a hegyoldalon, a csigákon keresztül vissza a géphez. Mivel a csigák olyan 300 m-re lehettek az úttól, mi meg összesen hárman voltunk, egy-egy emberre 100 m kötél jutott a vége felé, szerencsére nem túl sokáig. A Főnök ugyanis nem volt hajlandó húzni 9-10 méternél többet. Ha messzebb voltam mögötte, már 'suttogta' a nemtetszését egészen félreérthetetlen hangnemben. Ez bizony eléggé próbára tette a karunkat. Mivel a Főnök nem húzott sokat, – a terephez mérten – ment előre meglehetősen fürge tempót diktálva. Mikor felértünk a rönkhöz – ami miatt pácba kerültem – szemügyre vette a helyzetet. Nézte elgondolkodva, de nem szólt semmit. Azt hiszem kimerítette a szókincsét első vélemény nyilvánításakor.
Visszamentünk a géphez és felhúztuk a kötelet a másik oldalon is. Már csak arra maradt időnk, hogy felhúzza a gép a visszahúzó kábelt és hozzá erősítsük a 'rigging'-hez. Mire kész lettünk és lementünk a géphez, éppen a munkaidő végét sípolta a gépkezelő. Magunkhoz vettük az ebédhordónkat és mikor indulni akartunk, a Főnök hozzám fordult és az elképzelhető legfagyosabb, legmegvetőbb hangon ennyit mondott: „You're fired!" (El vagy bocsátva!) Majd sarkon fordult és elindult hazafelé.
Döbbenten álltam és néztem utána néhány másodpercig, bár nem volt teljesen váratlan a szentenciája. Mikor magamhoz tértem a fejemre kapott ütéstől, ez volt az első gondolatom, bár utána reménykedtem, hogy mégse ez lesz a dolog végkimenetele. Azóta túlságosan el voltam foglalva ahhoz, hogy ezen töprengjek. Azért igen érzékenyen érintett a Főnök kurta, durva kijelentése. Társaim hallgattak, csak néztek rám néhány röpke másodpercig. Egy jó adag szánalmat véltem kiolvasni a tekintetükből Aztán elindultunk a hazavezető úton, számomra immár az utolsó alkalommal. Hazafelé bandukolás közben (átlag egy fél óra) volt időm átgondolni a napi eseményeket és rájöttem, hol követtem el a hibát. Hagynom kellett volna a luc rönköt és mikor odaérünk a következő sáv lehordásával, oldalra talán könnyebben ki tudjuk húzni. Azonban most már késő volt ezt a megoldást mérlegelni. A gyakorlatom hiányának áldozata lettem. De a legjobb valószínűleg az lett volna, ha hívom a Főnököt és hagyom, hogy ő döntse el, mi legyen a rönk sorsa. Bizony ez az ötletem is túl későn jött. Sajnos a lehetséges megoldások közül a legrosszabbat választottam. 'Sic erat in fatis!'
Hazaérkezés után csendben megtisztálkodtunk, de az általános csevegés, viccelődés most teljesen elmaradt. Mindannyian üldögéltünk vagy feküdtünk az ágyunkon, töprengve a nap eseményein és vártunk a vacsorára. Én még arra is gondoltam, hogy nem megyek vacsorázni, hiszen tudtam, hogy nehezen elviselhető feszültség lesz a levegőben. De aztán úgy véltem, hogy én már végeredményben nem is vagyok része a munkacsoportnak, és mint kívülálló ülök le az asztalhoz. Attól a pillanattól, hogy Eric Larsen kijelentette, hogy el vagyok bocsátva, semmi közöm nincs hozzá. Tehát elmegyek vacsorázni. Jól számítottam, feszült légkör uralkodott az asztal körül, mindenki az étkezéssel volt elfoglalva, közben maga elé meredt, még a Főnök se diskurált a gépkezelő Warren Marshall-lal, ami pedig állandó szokása volt. Vacsora után Eric magához intett és teljesen közömbös hangon közölte velem, hogy másnap reggel 9 óra tájt jön értem a repülő és a fizetésemet felvehetem a vállalat központi irodájában. Nem volt se dühös, se ellenszenves, se barátságos (ami egyébként se volt jellemző rá). Megköszöntem, majd sarkon fordulva visszamentem a lakószobának titulált hodályba.
Az esti órákat az ágyunkon heverészve töltöttük. Éppen azon töprengtem, hogy vajon hol fogok kikötni, ha egyáltalán találok munkát, mikor Jean-Pierre odajött hozzám, leült az ágyamra és azzal a fantasztikusan élvezhető (számomra legalábbis!) francia akcentusával vigasztalt: biztosan találok munkát valahol, és valószínűleg egy jobb helyen, mint ez, mert ennél rosszabbat el se tud képzelni. Azt is mondta, hogy szeretett velem dolgozni, méltányolta, hogy nem nagypofájúskodtam velük, hanem tisztességes, munkatársi volt a kapcsolat közöttünk. Az őszintesége, és főleg a felejthetetlen akcentusa nagymértékben felvidított, jó érzéssel töltött el a tudat, hogy nem rossz emléket hagyok magam után. Erre Alpo is, Larry is odajött és ők is ugyanazt állították, mint Jean-Pierre, szerettek velem dolgozni és örültek, hogy jó volt a kapcsolat közöttünk. Mindannyian jókívánságaikat fejezték ki a munkakeresésemre vonatkozóan. Mindegyikkel kezet fogtam és tudomásukra adtam, hogy én is szerettem velük dolgozni, ami természetesen megkönnyítette valamelyest az életünket ezen a száműzetésnek is beillő helyen. A legjobbakat kívántam nekik, és főleg azt, hogy továbbra is biztonságosan, óvatosan végezzék a munkát a hegyoldalon.
Aztán összeszedtem kis cókmókomat, amire már nem volt szükség, beleraktam a bőröndöt helyettesítő utazó zsákomba. A munkás cuherungom még mindig nedves volt, így az elpakolása reggelre maradt. A szöges bakancs általában csak reggelre száradt meg, de úgy véltem, hogy a repülő érkezéséig lesz bőven időm. Másnap reggel igen nyomott volt a hangulatom, mintha egész lényemet bakacsinnak vonták volna be. Erős volt bennem a gyanú, hogy a visszahúzó kötél végén lévő hurokkal valami probléma volt, s ezt elsősorban a Főnöknek kellett volna ellenőrizni vagy éppenséggel észrevenni. Másodsorban pedig a chaser feladata a felszerelés ellenőrzése. Csak most jutott eszembe, hogy az este ő nem jött oda hozzám egy szóra sem. Különösképp nem vettem zokon, konstatáltam, hogy ilyen az alaptermészete: visszahúzódó, zárkózott egyéniség. Reggeli után útra kelt a csoport. Mielőtt elindultak, a chaser odajött hozzám, és jó utat kívánt Vancouverbe és még egy röpke mosoly is megjelent az arcán. Kezet fogott velem és elindult ki a hegyoldalhoz. A többiek is

odajöttek még egy kézfogásra és elindultak ők is. Sokáig néztem utánuk, egészen addig, míg el nem tűnek az út első fordulójában. Hidegre szinte csaknem téliesre fordult az idő. Lassú eső permetezett, ami közel volt ahhoz, hogy hó gyanánt essen. Bementem a szobába és befejeztem a zsákom pakolását, legfelülre téve a sisakom. Szemembe ötlött a repedés a tetején és elmélaztam, hogy milyen közel kerültem ahhoz, hogy hordágyon hozzanak haza a társaim. Hát igen! Abban az időben igen gyakran megtörtént, mert az erdő hirtelen és szigorúan kiméri a büntetést annak, aki túllép az óvatosság határán. Ez pedig nem is volt nehéz a munka természetesen veszélyes mivolta miatt. A sisak egyébként a garázsomban van felakasztva, és az évek során számtalanszor megnéztem (nem is egy repedés van rajta, de arról majd később). A pakolást befejezve a szobában üldögéltem és vártam a repülő érkezését. Időközben megélénkült a szél, amit aggodalommal vettem tudomásul. A hideg eső meglehetősen nyugtalanító szögben jött lefelé. Nem lesz már soha tavasz ezen a gyalázatos helyen? - gondoltam, bámulva ki az ablakon az öböl vizére, amint a szél kis hullámokat kergetett a felületén. Talán nem is teljes a katasztrófa, hogy itt hagyom ezt a remeteknek való sarkát a világnak. Persze nekik ez paradicsomnak számítana, ahol nyugodtan meditálhatnának naphosszat, legfeljebb egy medve alkalmatlankodna hébe-hóba. Ki tudja? Lehet, hogy örülne, hogy végre egy másik élőlényre talált, és lekucorodna mellé egy kis meditálásra ő maga is. Már 9 óra felé járt az idő, mikor egyre erősödő motorberregés törte meg a csendet. Megérkezett a repülő. Magamra kaptam a gúnyámat és a zsákommal kimentem a dokkra, ahol a szakács várt már. Miután elég közel úszott a repülő, megragadta, és a dokkhoz rögzítette. Kimászott a fiatal pilóta és néhány dobozt rakott ki, valószínűleg az ellátáshoz való megrendelést. Mikor befejezte a kirakodást, bedobta a zsákomat az utastér mögé és sürgetett, hogy szálljak be. Sietett, mert igencsak paskolt az eső, és főleg goromba szél fújt. Fenyegető felhőréteg telepedett az öbölre. Leültem elől a pilótaülés mellé, ő is beült és elindultunk. Még egyszer visszanéztem a szálláshelyünkre, s kicsit összeszo-rult a szívem. Nagyon bántott, hogy ilyen körülmények között hagyom magam mögött. Nehéz súlyként telepedett az önérzetem-re. Azonban nem sokat töprengtem rajta, mert az időjárás vonta magára a figyelmemet.

Kiemelkedtünk a vízből, de nem tudtunk nagyon magasra menni, mert a sűrű felhő egész alacsonyra ereszkedett. Ez még csak megjárta volna, de alig néhány percnyi út után hirtelen egy sűrű felhőrétegbe kerültünk és a látótávolság 0-ra csökkent. A propelleren túl semmit nem lehetett látni. Átnéztem a pilótára és észrevettem, hogy hirtelen gyöngyözni kezdett a homloka. Na - gondoltam - ha nem kötünk ki egy hegy oldalán, elmondhatjuk, hogy szerencsénk van. De a szerencsénél sokkal fontosabb volt az, hogy a pilóta ismerte az öbölt, na meg persze az is, hogy az öböl meglehetősen egyenes volt, nem kacskaringózott erre-arra. Éreztem, hogy emelkedünk, gondoltam, azzal a szándékkal, hogy a felhő fölé kerüljünk. De látni nem lehetett semmit, csak az esőt, amint az ablakra csapódott és ez bizony, úgy vettem észre, hóval volt keveredve. És csak emelkedtünk, emelkedtünk. Azt hiszem, közel vagyok a valósághoz, ha azt állítom, hogy egy bizonyos fokú halálfélelem kezdett rám telepedni. Határozottam nyugtala-nító érzés! Mennyi ideig mentünk így, fogalmam sincs. Talán 5 percig, talán 10-ig, nem tudom, csak arra emlékszem, hogy egy örökkévalóságnak tűnt. És egyszer csak, szinte másodpercek leforgása alatt kiértünk a felhőből és csodálatos napsütés áradt be a kabinba. Szinte egy vonalban voltunk az öbölből feltörő hegyóriások csúcsaival két oldalt. Átpillantottam a pilótára és láttam, hogy szinte leolvadt a feszültség az arcáról. Azt a megkönnyebbülést, amit jómagam éreztem, sajnos nem tudom hűen kifejezni szavakkal. Meghaladja a képességem. Innen már könnyedén lehetett követni az öböl vonalát, bár itt is volt szakadozott felhő bőven, de nem volt az a rémítő vakság, mint néhány perccel korábban.

Ahogy közeledtünk az öböl elejéhez, a sűrű, tömött felhőzetet felszakadozott felhőréteg váltotta fel és itt-ott még a víz felületét is lehetett látni. Itt nem az az ítéletidő dühöngött alattunk, mint amit magunk mögött hagytunk. Hamarosan kiértünk az öbölből és a Vancouver sziget és a kontinens közötti tengerszoros fölött haladtunk Port Hardy felé. Felettünk hatalmas felhőfoszlányok terültek el, amik között csak emitt-amott volt egy kis rés, amin átsütött a nap. A víz felületén fehér fodros hullámok voltak látha-tók, szeles időt jelezvén. Persze, szélcsend itt ritkán fordul elő. Az óceán felől áramló légtömegek szinte állandóan mozgásban vannak, nyughatatlan lelkek gyanánt. Hamarosan feltűnt Port Hardy város (bár városkának is nevezhetném, hiszen még ma-napság is 3000 körül van lakosainak száma, abban az időben meg valószínűleg jóval kevesebb, de a földrajzi helye miatt stratégia-ilag igen fontos szerepet tölt be), feltűnt a kifutópálya is és né-hány perc múlva egy kis zökkenővel újra terra firma-n voltunk. A terminál épületénél kikászálódtam a masinából és bizony igen-csak hálás voltam, hogy szilárd talajt éreztem a lábam alatt újra. Volt egy néhány perc, amikor komoly kételyeim voltak ezzel kapcsolatban. Azóta már számtalanszor éreztem hálát a pilóták iránt. Minden alkalommal megcsodálom a tudásukat.

A zsákomat magamhoz véve bementem az épületbe, ahol a kis helyiséghez képest igen nagy volt a nyüzsgés. Valami oknál fogva sokan jöttek errefelé, főleg Vancouverből, de más irányból is. És lehet, hogy még többen igyekeztek, többnyire a nagyváros-ba, de a szélrózsa minden irányába. Még jó, hogy a főnököm fog-lalt helyet a számomra előző nap - gondoltam - különben most valószínűleg hoppon maradnék és várhatnék a következő járatra.

Bejelentkeztem a Pacific Western Airlines pultjánál, leadtam a zsákomat és félrehúzódtam a mozgalmas hely kissé csendesebb sarkába, várva a repülő indulására. Nem sokáig kellett várni, szólítottak a beszállásra. Ahogy közeledtem a DC-3-as típusú repülőhöz, most újra megfordult a fejemben a gondolat, hogy jó lenne tudni valamit a működéséről ennek a repülő csodabogárnak. Mindössze annyit tudtam, amit a fizika tanárunk említett egyszer a gimnáziumban a Venturi csővel kapcsolatban; miszerint a szárny keresztmetszete egy Venturi cső fele, és a mozgó levegő által keletkezett nyomáskülönbség emeli fel ezt a nehéz alkot-mányt. Ezen az egyszerű fizikai törvényen alapul az egész. Milyen lenyűgöző! Belül egy csinos utaskísérő mutatta, hogy hol találom az ülésemet. Ej! De még milyen csinos! Szinte éreztem a vér pezsgését az ereimben. Nolet Bay-ban bizony ilyen látvány-ban nem volt részünk. Hamarosan megtelt a repülő belseje, a csi-nos utaskísérő becsukta az ajtót, felmordult az egyik motor, majd a másik és dübörögve indultunk a kifutópálya végéhez. Ott dör-géssé erősödött a motorok zaja, nekirugaszkodtunk a kifutónak és egy fél perc múlva a magasba emelkedtünk, útban Vancouver felé.

Eléggé nyugtalan volt az időjárás, ami miatt meglehetősen döcögős volt az út, mint mikor hajdanán a nagybátyám lovas kocsiján ültem és burkolatlan úton mentünk. Mivel nem ablak mellett volt a helyem, nem sokat láttam a kinti világból, de nem is volt baj, mert így néha-néha szemügyre vehettem a csinos utaskísérőt, ami határozottan érdekfeszítőbb volt, mint a felhők, amik mellett, vagy éppen alatt - felett elrepültünk. Fiatal voltam. Manapság, több mint fél évszázaddal később, a felhőket is érdekesnek ta-lálom. Néha! Azonban sok bámészkodásra nem volt idő, mert megérkeztünk Vancouverbe. Bár jóval korábban, mint eredetileg számítottam, azért mégis örültem, hogy újra láthatom Ute-t és a barátaimat.

(Szeged, 2014. szeptember, 60. hazalátogatásom)

Zoltan Kosa: **Life and Career Memoir**

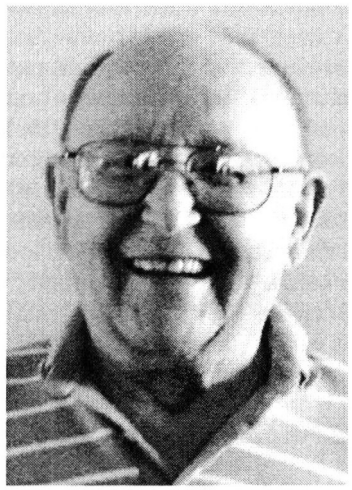

I was born in Balatonboglár, Somogy County, Hungary, on September 4, 1934. My father, Gyula Kósa, was a forest engineer and I followed his career path. I started my forestry studies at Sopron University (Hungary) in 1953, transferred to the University of British Columbia – Sopron Division and earned a Bachelor of Science in Forestry. After several work experiences, I was hired by Washington's Department of Natural Resources and retired in 1995 after 30 years of service.

My father started school in Selmecbanya and then graduated from Sopron University in 1923. His work for the Hungarian Division of Forest Engineering led to his being transferred frequently. We moved from Balatonboglar to Eger in 1936 and then from Eger in 1938 to Mocsolyastelep, a small town 50 km (31 miles) southwest of Miscolc. He was a district engineer (erdogondnok) and our fa-mily stayed there until the middle of 1944. It was a nice, quiet, small town without railroads or factories so it never got bombed during WWII. After Mocsolyastelep, we moved to Sopron and lived with my grandparents in the old part of town called Kolos-tor Utca. It was a peaceful place to live until December 6, 1944, Saint Nicolas Day.

I can remember it clearly, it was the first time Sopron was bombed! The house behind us took a direct hit and completely collapsed except for the basement. Luckily, the air vent remained open so the whole family living there survived! The city was bombed numerous times after that, and finally the war ended on Easter Monday, April 1, 1945.

The Russian occupying forces arrived a few days later and we were told to leave all doors and gates open for three days; this would give the soldiers unrestricted looting access. It was a terrible three day event; the Russian soldiers got drunk, raped women, and took anything they wanted. After that terrible time, things slowly normalized.

We moved to Rede, about 40km north east of Papa in the fall of 1945. The junior high boarding school I started that year was in Papa but it was close enough for me to go home for holidays and some weekends. My father was promoted and transferred to the Regional Headquarters of the Department of Forestry at Papa in 1952.

During high school, I was a member of the track team and during my senior year I won the county championship for the 800 and 1500 meter events and our team won the 400 meter relay. I loved running and so this was a very exciting time for me, I still have the medals! I graduated from high school in 1953.

In the fall, I moved to Sopron again and started my studies at the Forest Engineering University of Sopron. I joined the athletic club at the univer-sity with other classmates including Fulop Hahn and Miklos Gratzer. One of the best athletes I have ever known, Dobriban Geza, was already a member of the club. He was the guy who could party all night, run a race the next morning and still outrun everybody! Geza was a fourth year student and talked me into to accepting the athletic club presidency. I had many duties as president of the athletic club; however, I had accepted the position without really knowing what the job entailed. For example, when the team traveled it was my job to pick up the money for the trip, purchase the tickets, pay for the hotel and meals, and then go to the office the next Monday and account for all the expenses. I remained president until we escaped Hungary on November 4, 1956.

I saw Geza in 1998. He was representing the 70 to 75 age group on the Hungarian National Athletic Team participating in World Masters Games at the University of Oregon. I picked him up at the Portland airport and he spent a night with us. The next day I put him on the train to Eugene, where Fulop Hahn picked him up so he could compete in the event. It's always fun to reunite with old friends.

The first time the Hungarian government allowed visas to visit another communist country was in the summer of 1956. Gratzer Miki and I applied for a visa to visit Czechoslovakia and see Selmecbanya. We met at Komarom, crossed the Danube River and began our bicycle tour. We made it to Selmecbanya where we met an older mining engineer, who was a graduate of the University of Old Selmec (Hungary). We had a very good time with him and that was the first time in my life that I tasted a beer which contained 18% alcohol. We camped most of the time but tried to stay every third day in a hotel so we could shower and clean up. One night, while we were camping in a national park (we learned later that camping was a not allowed in national parks) we found a good place to lie down and fell asleep. At five a.m. we were woken up by a park ranger who was speaking to us in Slovak which we did not understand. Miki started speaking to him in German which greatly surprised me because I didn't know that my very good friend spoke German. Miki told the park ranger in German that we were forest engineering students and just touring the country. This explanation made him change his mind about prosecuting us and just let us go; however, he instructed us to never to do this again. We promised him that we would comply with the rules. The rest of the trip went smoothly. About a week later, we crossed the border at Kassa, got on a train, and went home. We went back to Sopron in September to continue our studies.

During the Hungarian Revolution from October 23 through November 10, 1956, all classes at the university were cancelled. The students had to work with the police to maintain order and prevent looting: because the regular border patrol units were disappearing we were required to assist with border patrol. On November 4th, about 20 of us took a commercial bus to the border to do our job as border patrol. We had reserved the bus and the driver so at end of the day we would have return transportation back home.

Around one p.m. that day, we received news the Russian army with 5000 tanks was attacking Budapest! I was listening to the

Department of Natural Resources. I met with the professor which resulted in my getting an interview with the manager of the engineering division in Olympia. I was told about openings in Forks and Kelso. I selected Kelso, went for an interview, got the job and started as a district engineer on February 23, 1965.

About a month later I moved my wife and five children from Seattle to the City of Longview that borders Kelso. The two cities had a combined population of about 50,000 people at that time.

My main job as a district engineer was to establish (survey) property boundaries and road layouts; design and supervise construction projects; and provide for road and bridge maintenance.

The infamous Columbus Day Storm that hit the area in 1962. There was severe devastation in the form of blown down timber and when I started my job in 1965 the DNR was still trying to get into those areas to assess what needed to be done. Much of the damage was to old growth Douglas fir trees that had diameters of 10 to 12 feet; just one of them could provide enough lumber to build a three bedroom house. My job was to find the original property corners which were established about 100 years earlier (that was a challenge to say the least) and then survey the property lines.

I was given a staff compass to do the job. The problem was that the compasses had a magnetic needle which was very sensitive to the iron deposits in the ground, even when I locked in the needle it was hard to project a straight line. I went to my boss and told him that a staff compass was probably state of the art 100 years ago, but under today's requirements it will not do the job and the risk of error is too high and I cannot guarantee my work under these circumstances. I said that the probability is that there will be a big bow in the property line – it will not be a straight line, so when it comes time to harvest the timber, the end result will not be good. We will end up leaving many very valuable trees behind or taking some trees which technically would not be ours.

I also said that when our neighbor's resurvey the same line after the fact using a transit or theodolite I would be in a tough position to argue with them on the accuracy of our surveyed line. I told him that final point is that we need the modern instruments and to do the job right and protect the State's interest I would at least need a transit.

He listened to me and told me he would see what he could do. To my great surprise, a week later I had a transit and later a district survey crew. Our district was the first one of 26 districts to have its own crew. I had to lay out a road to access the timber after the property lines were established. Quite often we had to get a right of way permit or use an existing system of roads of our neighbors. Most of the time that was not a problem, but once a while we had to go to court to get access.

In 1966, I decided to take the Washington Land Surveying Exam. That was a hard 8 hour exam with 4 hours on survey problems and 4 hours on the laws relating to land surveying. I was lucky because I passed the exam on the first try. It was beneficial because then I was able to sign off on my surveying work instead of having to get somebody in the Division of Engineering to sign.

That same year my former classmate Frank Ping decided to get a job with the department. The division of engineering sent Frank to Kelso to get acquainted with the DNR activities in engineering. He spent a few months with me before he got a district engineering job in Glenwood, a small town on the east side of the Cascade Mountains. He later transferred to Tonasket, WA, located in the Northeast Region of the DNR and got a position as the district engineer. He retired in Tonasket and died in early 2014.

I believe it was the same year that John Vadai, also a former classmate of mine, got a job with the DNR. He did not stay to long, after getting his land surveying license, he quit the DNR and opened up his own surveying business in Anacortes, WA, where he later died.

It was 1975 when I was promoted from District Engineer to Southwest Area Engineer. Washington's DNR had 7 areas: 2 in on the east side of the Cascade Mountain Range and 5 areas on the west side including 26 districts at that time. Washington State is 50% forest, most of it on the west side of the Cascades. The Department manages about 3 million acres of forest land, 1 million acres of agricultural land, and 1 million acres of tide and shore land. Half of the State's school construction matching funds come from income generated from state timber sales revenue. Some of the smaller counties in the state are getting 90% of their operational funding from DNR generated timber sales.

My new job location was about 30 miles south east of Kelso in Battle Ground, WA. I still covered the Kelso District and the new areas including Vancouver District, Cathlamet District to the west, and the Glenwood District to the east. Frank Ping was working as the Glenwood District engineer. DNR had built a new area headquarters in Castle Rock, about 10 miles north of Kelso in 1970 and I was transferred there. At the same time the department went through reorganization and the Glenwood District was transferred to the South East Region.

I was promoted to assistant division manager for the DNR Division of Engineering in Olympia, the capital city of Washington, in 1975. My wife and I decided that we should not move to Olympia, since we had all our 7 children in school and did not want to disrupt their schooling with relocation. I had to commute 120 miles round trip north and south on Interstate 5 between Kelso and Olympia. Commuting translated to a 13 hour work day. It was my job to cover the whole state – all 7 regions – for road and bridge construction activities and administer the road and bridge maintenance fund. When I visited the regions, I tried to combine my trips into a week at a time.

My children were growing up and I was missing out on their school activities. There was an opening for a district manager job for the Southwest Region in the middle of 1979 so I decided to apply. I got the job and the daily commute to Olympia ended. My job responsibilities expanded; I was involved in a great variety of responsibilities including engineering, timber harvest, forest practices, reforestation, fire prevention and more.

Mt. Saint Helens erupted on Sunday, May 18, 1980 at 8:30 a.m. with a big bang. The most recent previous eruption was in 1842. Our home, about 30 miles due west of the mountain, was not impacted that beautiful sunny day. The winds were westerly so the cubic mile of material that blew out of the mountain was windblown north and then east. Ellensburg, WA, which is about 100 miles east of the mountain, became so dark that by noon that they had to turn on the street lights. The ash fall formed a thick blanket that varied in depths from one to six inches throughout Eastern Washington, Northern Idaho and Western Montana. The higher altitude winds carried the ash around the world. Heat from the volcano melted the snow and glaciers within hours. That hot water, combined with an estimated 25 million cubic yards of mud and ash became a massive mudflow. It wiped away acres of trees, homes, logging equipment, bridges, and anything else along its path downstream.

The mudflow made its way under the Toutle River Bridge at Interstate 5 where the Toutle joins the Cowlitz River. I-5 is the main west coast arterial from Mexico to Canada. The mud, ash and chunks of gray pumice followed the Cowlitz River stream

bed to the Columbia River at the city of Longview. The debris wash was so massive that it put a 6 mile long debris plug into the Columbia River shipping channel. Ocean going and local shipping traffic in and out of the Ports of Longview, Vancouver and Portland were blocked until the river could be dredged. Beautiful Spirit Lake, at the base of the mountain was forever changed. The ash and mud raised the water level doubling the size of the lake. The old growth trees were stripped of their branches and blown down, just like somebody would have intentionally fallen all of the trees. As the result of the eruption, about 60 people lost their life. If it would have happened on a week day, the loss would have been much higher because crews working inside the red zone, a restricted area.

Since some of the destruction was in my district, I had an opportunity to fly over the entire area by helicopter the next day. The destruction was unbelievable; it was like a moonscape. As things started to calm down, work projects began. The Army Corps of Engineers started removing the 6 mile long plug to open up the navigable channel in the Columbia River so the ships could move again. They had about seventy different contractors dredging a 20 mile stretch of Cowlitz River between the Toutle River and the Columbia River. Eventually, a settlement dam was built on the Toutle River, with a fish ladder to provide access to the upriver salmon spawning areas. It was a monumental task to complete all those projects. Then the operations began to salvage the blown down timber.

The eruption caused another problem for the timber fallers. The force of the eruption blast drove ash into the bark of the trees. The ash was about 25% silicon which is the base material for glass. The very abrasive material was very hard on chain saws. We also had problems with tree planting. The ash at many places was a foot deep so the crews had to dig through it to reach soil in which they could plant the trees.

Eventually the United States Congress established the Mount Saint Helens Volcanic Monument. All the private and state lands inside the monument boundaries were exchanged at a 3:1 ratio. That meant that every 3 acres of property destroyed inside the monument area was replaced with 1 acre of forest land outside the monument area. Of course, all harvesting and tree planting inside the monument was stopped. The United States Forest Service was designated to administer the monument. The destroyed 20 mile section of the state highway was rerouted and rebuilt on higher ground to provide public access into the monument area. There were several visitor centers and interesting sites built to visit along the way to the monument. Now, over 30 years later, it is difficult to tell that there was so much destruction.

My 30 years of DNR service ended with my retirement in February, 1995.

During my years with the DNR, my seven children; John, Linda, Marika, Cindy, Bela, Heidi, and Susie grew up, graduated from high school and five of them graduated from college. They were married and I am blessed with 11 grandchildren and 4 great grandchildren. My wife of 51 years died last year from a terrible degenerative neuromuscular disease. It progressed slowly over six years before she finally went to a better place with the Lord. My daughter Marika and her husband invited me to live with them, which I did. They have two grown girls that are both married and moved out so they have plenty of room for me. I now reside in Vancouver, Washington.

I am turning 80 this year; life moves quickly and I have enjoyed my career, my life, and my family. I am blessed man!

To follow page 25 of Kapocs 59; inadvertently omitted by the 'Jinn of desktop publishing'

...news with my roommate Kamarasom Sandor (Robert) and he told me, "I think this is over; we lost and I am leaving." Unfortunately, we said our goodbyes and he illegally crossed the border to Austria. That was the last time I saw my friend. Later, I heard that he immigrated to America and settled in New York where he operated a Scandinavian travel agency until his retirement.
More bad news came over the radio and about five that evening the rest of us decided to leave our guns on the Hungarian side of the border and cross over the border to Austria by bus.
(I am going to skip a few months here, because that time period has been previously documented very well by others).
We ended up in Vancouver, British Columbia, Canada, thanks to the hard work of many colleagues and our dean Dr. Kalman Roller. Kalman did an outstanding job of internationally arranging for immigration; thus, keeping the whole group of students and professors together. We were initially placed with a company on the Powell River where we all studied English until May.
We got summer jobs with different outfits. I and several others went to work for the BC Forest Service in northern BC. Our being in a 90 percent forested country ten times the area of Hungary with a population exceeding 4 million people made it an interesting time. The Forest Service was responsible for all of the Crown land which covered 90% of the BC Provence.
One of the highlights of the work was that the four of us took a float plane flight from Yellowstone in the Yukon Territory and landed on the Ketchikan River in northern BC. We floated down the river on a rubber boat for about 2 weeks. Our routine was to stop every morning for about 4 hours and complete forest inventory tasks. After the required work we would float down the river for another 4 hours searching for good camping spots. We would set up camp, radio a status report to base camp, cook supper, relax for a few minutes, and fall asleep. The next day we would do it all over again. It was a wonderful experience for sojourners in a new country. Our experience was enhanced by our seeing deer, elk, moose, other wildlife, and a full measure of fish in the river.
Another life experience began during 1957/1958 school year when we returned to Vancouver in September to continue our education at the U of BC. Bela Koos and I rented an upstairs bedroom opposite Sandor Horvath and his roommate Steve Horvath. We shared the bathroom, walked to Panninenie's kitchen to eat and took the bus or hitchhiked to the University.
Jobs were difficult to find during the summer of 1958 so a number of us went to the Okanagan Valley (Washington, USA) to pick fruit. I did that for a couple of months before I got lucky and found a job in a sawmill working on the green chain – pulling and stacking lumber by hand. We were cutting between 75,000 and 100,000 board feet each 8 hour shift. Twenty years later I visited a modernized saw mill where they had 3 men cutting 300,000 board feet of lumber every 8 hour shift. It was all computerized; boy, what an improvement in manpower and productivity.
I went back to Vancouver in September to finish my studies during the 1958/1959 school year. Jobs were again difficult to find in 1959. It was a bad year economically but a bunch of us found work after graduation for a forestry consulting firm on Vancouver Island.
We had college degrees but were performing mostly inventory work until fall, and then we were all laid off. About that time, I received a letter from Alberta Province offering me a job on a highway locating survey crew. I told that I was very interested and ready to go to work anytime. I started in January, 1960.
Alberta is rich in natural resources and over 90% of the mineral rights are owned by the Province. You could own a farm but the province owns the oil or gas below the ground. Property taxes are low and if you were a resident you got a check from the Province every five years for your share of the work.
Accepting that job provided another new start on life for me. I had a new location, a new job and a new city with a different climate. The winter lasts at least six months in Alberta with temperatures as low as minus 30 or 40 degrees Fahrenheit. Wind chill often brings the temperature down to 90 degrees below zero. One of the winter inconveniences was that the cars you were driving to work had to be plugged in to an electrical outlet. Every parking lot had an electric outlet so a power cord could be connected. Engines had an electric heater to keep the oil from freezing so at the end of the day you could start your car and go home.
The summers often only lasted about two weeks; it was a very short season of warm days.
The new job started with an orientation which included the scope of the job and how things worked. Then I was assigned to a field crew which included about 4 other crew members, an old experienced field engineer and me. As the new kid on the block, I was assigned to drafting the field work designs. There were no computers so all of the drafting was done on paper with drawing instruments. Scientific data like the sine and cosine had to be looked up in books.
Later, I got into the field also to help run centerlines – basically establishing the route for a new highway. The construction survey crew followed after us on a later day using our centerline, did the cross section work, established the baselines, ran the leveling, and gathered all the necessary information needed for the design of the highway. I stayed with the location crew for a year before transferring to the construction branch. I supervised a crew for 2 years then an opening in the land surveying division was opened. I applied for and got the job!
Alberta, being a large province, was not all surveyed – especially in the northern unpopulated areas. There were numerous swampy areas which were inaccessible during the summer, so surveying had to be after the ground froze in the winter.
I got married in 1962 – that was a good year!
It was important for me to have a job, but also important to work where I could see my family on a regular basis. In those days, especially on construction jobs, the work week was 5 and half days so that meant also working on Saturdays. However, a job in an office would give me Saturdays off; and, the pay was the same. I preferred that much better!
My intention was always to get back into Forestry. Alberta does not have the forests like BC so forestry work was concentrated on fire prevention. I had an opportunity to immigrate to Washington State, USA, in the fall of 1964 and got a job in forestry in a firm where my classmate John Vadai worked. I accepted the job knowing it was a calculated risk. However, I figured, 'if I didn't do it now, I probably never will'. We moved to Seattle were the company's main office was located. The job lasted for 3 months and I got laid off for the winter – right before Christmas.
I could not afford to be laid off! After two weeks of job hunting, I was offered a job with an engineering consulting firm. It paid well, but most of the work was in Alaska and I did not want to leave my family behind. A former classmate Jeno Dibusz was working on his...

Joe Barabas: **Turning points...2**

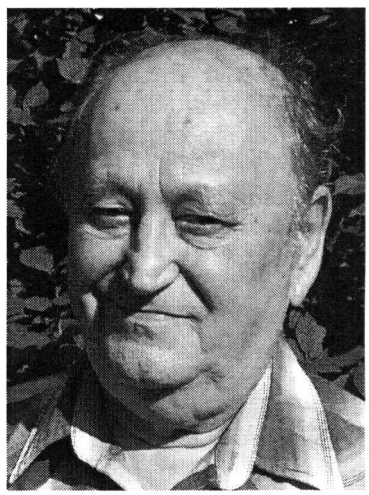

If you think, that after almost 60 years in Canada we might do like Canadians, then we would not be picking sour cherries, preserving them for winter baking; buying endless pounds of Hungarian peppers, filling the whole house, out even to the street with that heavenly smell of 'lecsó', that only we 'go nuts' about. However, I am yet to know anyone who did not like it. Ours is always the best, but I would like to visit all of your households to taste your best too.

After the invigorating tastes of the season our friend Laci Rétfalvi reminds us that it is now time to write! Yes it is appearing to be urgent to tell before we forget. And forget that we may, some of us shall. Reminders of that are frequently knocking on the door. Only lately we are more and more asked to fill out forms of cognitive importance at doctors, at 'gov.ab. ca' and our own next generation.

So, back to the story in Vancouver, April 1958. The people at the hiring agency on Carral Street near Hastings said the Pioneer camp in Port McNeil is opening, if we want to get back there, now is the time. We signed up, and with tickets for SS. Catala, with Monok Kálmán and Boda Zoli we sailed and in a few days we were back in 'Sándor bácsi's good care at Pioneer Timber Co. in Port McNeil, BC.

Simple?! No! There were decisions made here for a life time. The decision to leave the Sop-ron Division may have equalled that, when we got on the train in Salzburg or rather when we boarded the Empress of Britain in Liverpool. It weighted on me ever since, as much as leaving Hungary by crossing the border to Austria. At the time it was very important. It may have been the easy way out, because the opportunity presented itself for immediate work and a feeling of security with it. Being a forestry technician and having a year in the forests in Hungary also gave me confidence to seek work in the field. We will earn fair wages; will have time to learn English and the life style in Canada. Not one or any other reason was to be the deciding factor.

Once in camp, already experienced as 'chocker men', we were settling into the work routine among the many other immigrants, Finns, Germans, Italians, Austrians, Swiss and even a Bulgarian. Among them were chess players, football players and politicians but not very good English speakers. So learning English was not progressing too well, but the others were mostly young and eager to learn too and we got along well together.

The logging systems using different types of cables and machinery fascinated me. Years before in school, reference was made to certain cable systems, but this was far beyond my imagination. I was interested to learn things that I was not likely to see in ma-ny other places in the world. At the 'Big Skidder' skyline site, I learned some rigging and climbing and topping trees and was soon asked by the foreman if I want to be a 'chaser' at another site. That went well for a little while, till at the end of one shift the 'hook tender' called for something to be attached to the rig. Neither I, nor the engineer on the machine understood what it was. Down to the spar tree he came, yelling at me, calling me names. I said that I did not understand that kind of language. Then he looked like he was going to blow up and said no more. (To date I do not know what I was to do for him that day.)

Next morning at marching time the foreman cut me on my way with some scolding words and sent me into the 'bull gang'. I should say he threw me, because later I found out that others considered that to be a punishment. As it turned out, it was to be another 'turning point' for the better. The new boss 'the high rigger' was a swell of a guy. A young and tall native, who knew his trade well and was patient with us newcomers that the foreman threw at him from time to time. From then on the gang raised all the spar trees, moved all the non-mobile machinery, cleaned out logjams from watercourses. Raising a spar tree was the highlight. Not long I became first help to the high rigger. I learned and was trusted by him to do the works, hook-ups on the ground when he was up on the tree. The work was hard but when all worked well it was satisfying and enjoyable.

The years of 1958 and 1959 were very eventful. Camp life was good, the work healthy, physically satisfying. The summer of 1958 was hot and dry in the woods. The danger of forest fires for-ced closures and I spent 5-6 weeks in Vancouver. Enjoyed Second beach, English bay and Kitsilano beach. While there I almost bought a 1956 Mercury Monarch soft top automobile. It was a real beauty, yellow with white trim. I wrote a cheque for $600, and agreed to pay another $600 in instalments. When signing the papers I found out that without insurance, an additional $350 in cash, I cannot drive the car away. However, spending that too would have left not enough money for living expenses; therefore I asked to call off the deal and to return my cheque, which they did a considerable time later. That was that, the deal was over; I got my money and went over to my friend's house, who drove me to the car dealer. Sitting on their front lawn, still talking about the car, I tore the cheque to pieces. Next day at the downtown branch of the Bank of Montreal, where our accounts were originally set up (I kept banking there till I left Vancouver in 1966), I was taking some cash out and the teller updated my bank book with the cash. Walking away I glanced at it. Could not believe my eyes, but my account was $600 short. How could this be? Very upset I went back to the teller, a nice young lady, who calmly listened to my story and said not to worry... She told me, that the $600 cheque was 'certified' the day before and as long as I can produce at least some pieces of it, she can restore my account. Back we went to the friend's place and found most of the pieces on the lawn .When the young lady at the bank put them together with the signature showing nicely, she smiled and assured that I did not lose my money. Did I learn a lesson there? We soon went back to camp and forgot about cars for almost two years, but that 1956 Mercury-Monarch I still remember today.

In 1959 my friends and companions at Port McNeil, Zoli and Kálmán decided not to be loggers any more, they found work in the Vancouver area. I felt I have not learned near enough about the logging industry so I stayed. Things however, that I was not too aware of then were Union and Company negotiations. By July 1st there was no agreement and strike was called. Back to the beaches of Vancouver that summer too. We had the opportunity to visit the Okanagan Lakes area, where Jóska (Jim) Kémes and Jani Kiss were well settled in Oliver and hosted us then and often in other years too. As the summer was edging towards the end of August and the loggers strike was still on and my funds were dwindling, things got a little uneasy. Just then, I received a note from my old

classmate and friend Jóska Komlóssy, that Forestal Forestry Int. is gathering a crew for a timber cruising project around Golden, BC. I promptly applied and was hired on. Familiar faces were appeared as we boarded the train, Karcsi Huszár, Laci Poprády, Géza Matolcsy, Jani Kiss and Miklós Tamási. Hope I did not forget anybody.

Our cruising and mapping area designate was a portion of the Columbia River Valley to be flooded in the near future. It was that portion on the Big Band nearest to Donald, BC. The plan was to tent camp out near the job site during September, October and November, but our bosses decided to stay in the motel in Golden until the completion of the job. We ate at a nearby restaurant, and traveled to work daily. Miklós and I got the same cabin. I did enjoy Miki's poetry. He was already trying his rhymes in English too. Others came over in the evenings to play tarokk. At the work site, after the initial establishing a part of the baseline along the Big Band highway, we broke into groups to continue laying out endless miles of baselines paralleling the main one. Jani Kiss and I were given the big task of running the level on all of them, while the others did the cruising and cutting and scaling of samples until cold and snow came in December, when we finished the field work. It was good too, because the Golden movie theatre was running out of movies and the restaurant food was getting tedious. Getting back to Vancouver was welcome.

In Vancouver I was gathered up by the boys and taken to their newly rented place at the Hőgye family's place at 111-East 61st Ave with a bed reserved for me too. That was home for a good number of years, until 'Feri bácsi' and 'Margit néni' moved out to an Abbotsford small farm their son Jenő bought for them. I moved my few belongings in with them to keep as base when not out in logging camps.

The Golden project was brought into West Pender, where it meets Georgia Street. While we were compiling data gathered on the field, we were mused by the variety and the number of cars driving under our windows at the company's office. Of course I got blessed with our own field books. To calculate the elevation of every station on the field, I was given a then advanced hand calculator or rather an adding machine, what had a short steel pin to push numbers up to add and down to deduct. I did that for the better part of January, when my job was finished and got laid off. Now I had some money and time on my hand. For $300 I found a 1953 English car, Standard Vanguard. Learned to drive alone around 61st avenue, and did get my driver's licence shortly. Then, Frank Cassetta from the Golden project found work with Canadian Colliers on a new logging camp in Indian River as a Camp engineer, he asked me to be his 'Assistant axman', on union rate as chokerman. It was satisfactory pay. Together we had good times in that camp and all the other camps of the company, planning road layout and cut block needs. Not too many on the logging camp enjoyed their weekends in Vancouver as we did, I even had time to join the Hungarian soccer team. We were not very high in the ranks of the city championship but enjoyed it anyway. Early Monday mornings we drove to Deep Cove, just around the bend from North Vancouver and from there a half an hour ride on a boat took us to camp. On Fridays, before 6 pm I could deposit a paycheque in my downtown bank. This job was promising, so I dared to trade my Vanguard for a new Volkwagen with a loan with Niagara Finance Co. I faithfully paid $ 60 per month until I learned, that my bank charged much less interest. I never again financed anything but with my own bank, the Bank of Montreal.

At work we began to make plans and layout design for the Wissen Skyline, a system from Switzerland, that was to harvest the steeper parts of the valley. Another 'something new to know and get involved with'. Associates of Gormely Forest Services took interest in one of these Swiss units. I joined the small crew and we set up operation south-west of Hope, BC. For lodging I found a motel quite handy to work on the Silver Creek Road. The owner gave me a good deal on a log cabin under huge trees, among large boulders. During the next few weeks we set up the equipment on a commercial timber licence, spread over a very steep hillside, in a side valley of Silver Creek. The cable stretched over 5000ft with two intermediate spar trees lifting the slack over from bench to bench. My previous high-rigging experience helped me to overcome many of the obstacles. Again, I learned and then I applied. The timber on the hillside was carried down by the stretched out skyline. The machine on the top with a single drum of 5/8 cable running through the smart carriage let the loads of timber down by gravity. From the landing, it was loaded on log trucks and taken to the booming sites to the nearby Fraser River and sold to processing plants.

One day in mid-November 1962 as I arrived at the landing site where I worked, it was sort of eerie quiet, cloudy and dark. Talking on our cable telephone to the others at the upper end of the line, they too felt uneasy about the peculiarity of the day. While they had some repairs to do the production was delayed, so I had idle time to observe the development of the weather. Way up high on the mountains a storm was already in progress. I noted the high winds breaking tree tops and carrying them in the air like flying Christmas trees. With increasing noise snow, rocks and even large boulders were already rolling down half way to the valley below. It started raining heavier. The road leading down from our landing area was showing streams of water, danger of erosion appeared to be real. The boys at the top decided to abandon work and leave the area in a hurry. In the meantime one of our owners drove up to the landing with his helper, a young lad from Germany in a four-wheel drive Willis-Jeep. I jumped in with them, and almost not soon enough we were easing down to the main valley. As soon as we turned homeward, more and more minor washouts we had to cross over, the 4x4 was handy and useful. Soon though, we arrived to several parked vehicles, including a loaded log truck and people standing around them said that culverts were washed out ahead and the road is not passable. The three of us decided to see it for ourselves and walked ahead. From rock to rock jumping, we got through a small washout to see further ahead a real wide stream rushing across the road and into the Silver River below. What used to be a nice flowing fish-stream now became a noisy roaring river. Up, where we were debating how to cross the side stream on foot and walk to my cabin, more trouble was developing. There was no possibility of going forward. As now the evening was setting in, the little streams we crossed over earlier became stronger, we found ourselves isolated away from the others and the warmth and safety of our vehicle too. Luckily on this island, near a big cedar tree, we found safety to cuddle together for the night. Rocks and boulders were piled along the lower side of the road where we settled down. Here we set, wet even under the rain gear, quietly with our own thoughts. My matches were wet, could not even light my pipe. Leaning against the boulder I felt something in the back of my cruisers west. Out came I with an apple first, then with a thermos full of coffee. I remembered salvaging them from the working site. I intended to cut the apple three ways, but the young lad said that his boss did not even have breakfast, so he was ever pleased with the whole apple. The coffee was not very hot, but ever so good for each of us. Maybe the wind eased or the rain slowed, I started exploring. Under a boulder I found some dry bits of twigs and bark to build a dry pile. Was hoping that the matches in my inside shirt pocket, where I placed them earlier are dry. When finally took courage to light the match, it worked and we had a fire going in no time at all. The oth-

ers got to start collecting larger pieces of wood, that may have been wet but with the bark removed they burned well. With warmth we even had good stretches of sleep before daylight came. The streams slowed down to a dribble, we could walk to my cabin. The drinking water in the cabin was not very good, but had some milk in the ice box outside. Started my car, the boys wanted to get to their place soon. Our machine operator from the top of the line and the other three workers with him had their story, as well as the many other loggers, miners, truck drivers, who worked in the valley. All in all no one was hurt and everybody got home, but not that night. To repair all culverts, minor bridges and the road surface took several weeks. We had some time off before the work resumed. During the winter we had lots of time traveling. Visited with 'Csumy' Markó in Oregon and Jani Kiss and Jimmy Kémes in Oliver, BC.

In the spring of 1963 we finished our logging project with the Swiss skyline in the Hope area. The new project under consideration was the Sechelt area on the coast of BC. Our Willis-Jeep man John Rithaler asked me to go along with him to look over the new site behind Sechelt, in Salmon Arm Inlet. The pilot dropped us on the shore at a trail leading up the hill. He was to pick us up later that day. The trail was used by heavy 'Latourneau forwarders' dragging logs down to the water. Up we went to the top of our timber area. After picking location for setting up our machine, finding a likely tree for spar tree, and a place to set up a bunkhouse for the upper crew, we took our bearing down the hill to a chosen anchor point down on the shore. Along the line straight on the edges of benches we found and marked likely trees to use for intermediate spar trees. John was one of the few logging engineers in BC of course with good bush-sense; we got along fine as the day progressed. Getting down to the shore, we came to the right spot. Right spot all right for the purpose of the logging set up, but quite away and out of site from our airplane rendezvous point. The shore line to that point was very rugged with high rock bluffs. Reasoning that the pilot will see us there, we stayed put and waited for him. Soon we heard the plane. Waving our shirts to catch sight of us, he flew by us and landed ahead out of sight. After he turned the engine off, which we could hear, we started yelling and whistling loud, but he did not hear us. We heard the engine start again and the plane flew straight by us, circling higher up the hill looking for us and on returning, tied up at the same place. We said not too much but now started studying the high bluffs. I said that I could swim around and call to the pilot to pick us up here, but John did not think it was a good idea. I stripped and started off swimming, little fresh, but it felt not too bad. Only that rock bluff seemed to be getting larger and swimming getting more difficult. Passed the bluff, but the plane was not in sight, there were more point to get around. I used to get cramps in my legs swimming in cold water before, and was hoping not to get them now. When seeing a chance to land on shore, I headed for it as a 'charley horse' grabbed my right leg. Slowly and calmly I reached the shore. Then I heard John high above me calling, so I yelled back to wait, I am coming up. He had my boots and clothes and ever I was happy to put those on. Tired a little, but we got back to Vancouver that evening.

The local logger whose timber we were to bring down to the saltwater barged our equipment to the bottom of their skid trail. From there they helped us to move with their Latourneau to the top. Stretching our cables, hanging the skyline on all the marked spar trees, properly leaned over for the carriage to pass by, it all went fairly well. The local loggers 'skidded' the timber under our line. Saving the construction off a steep grade road, and eliminating log trucking, we dropped it straight into the water. We did not have a dry landing, but a stiff leg made of seven long and heavy Douglas-fir trees. Anchored in an angle to the shore we tied the lower end of the skyline to the end of the stiff leg. Using open end chokers on the logs, it was easy to unhook them once they hit the water. I do not know if anything like this ever was used in these waters. The first loads were to test the safety of our sky line. We were sending down lighter loads. The capacity of this system and cables was 5 tons. Now there was some logs started swimming around in the storage bay. The first curious visitors, the harbour seals came and promptly set up on the floating logs. Out there on the open water the black whales were swimming by, but they did not stop to look. As the loads of logs were coming down, scraping the ground somewhat, we decided to further tighten the skyline. Then the word came for some regular loads on. One load came down OK, two loads came down OK, but the third load something was not right by the second intermediate spar tree. It hang up, was not moving. This much was obvious. One of the guys from the top had to come down to see. He called back on the line phone to pull it back up and let it go again, as it was gravity fed. They let go all right, the spar tree came down with it.

As John was still with us, we conferenced about the obvious. We now had to raise another intermediate spar tree. When we did that in Port Mc Neil on nice smooth flat ground, it was a cinch... But whoever did that before us on the edge of a rock bluff with no road of any kind? It was weekend. The loggers had their D-7- sitting nearby, with it we pulled in a taller fir and not without much difficulty, we raised it in the proper line and place. It held under the loads coming over it for a long time after. By now I have spent over two years with the Wissen skyline system,. Did not put much money in the bank from it. I did have a very good deal to trade my VW in for a new Volvo 122S 4-door sedan, which I drove for nearly 100 000 miles. By then I was in Northern Alberta fighting with much different elements of nature. Before that I still had a few years to account for in coastal B.C.

New Year 1964 in Eugene, Oregon, heading back from a bit of break, picked up a Vancouver paper. In it Canadian Colliers was looking for an assistant logging engineer in my old camp at Indian River. Ever I put the gear in high in my new Volvo. Arriving in Vancouver a few days later I went straight to George Stevens, the chief engineer's office. He knew me well from before. Asked him if he still had Indian River open. He said he was sorry but no. He asked if I hang out for a week, he would call me. He did and up to Toba inlet I went. Ferry to Nanaimo, drive to Campbell River and take a sea plane to Toba Inlet. I knew the area well from before. With this camp came a small operation in Brem River, another in Price Channel and one we called Camp 5. From one to the others, a road here, a cut block or two elsewhere in the inlet, I was very well occupied for the next few years. In Price Channel I met Silver Riefer. Later in 1966 we met again in Smith, AB, where he managed the saw mill for Federated Co-Op and I was taken on as woodlands manager.

These years in BC I worked with Jóska Ronyecz in Indian River, Géza Nagy in Squamish and Sanyi Fónagy in Toba Inlet. Géza said that together we achieved more field and office work in the fall of 1965, than they did all summer with a sizable crew. While in the coast, I did put my blazes on trees, hung flags on branches at one time or another in every inlet along the coast, all the way up to the top of Vancouver Island. Memories of these places, these years, sometimes just a month or even a week, could fill many pages in a book. As for now I better leave it for another time, because I am running out of breath. God bless you all!

Rupf László, volt II. éves hallgató története

Mint pilátus a krédóba… A Marx Károl Közgazdaságtan Tudomány Egyetemre szerettem volna jelentkezni. Amikor tervemet mondtam édesanyámnak, ő sírni kezdett: „Nem akarom, hogy egy kommunistát faragjanak belőled. Nem akarom, hogy a sok kommunista marhaságot tanuljad". Földi igazgató úr pedig kijelentette, hogy belőlem történelmi szakos tanárt kell faragni. Szerencsére Édesapám jól tudta, hogy milyen rosszul fizetik a pedagógusokat, ezért legjobb, ha az Erdőmérnöki Főiskolára jelentkezem, ott van összeköttetése. Ha sikerül a felvételi vizsga, be fog tudni nyomni. „Fel kell kötnöd a gatyád" – mondta apám, amikor megtudta, hogy csak 16 hely van az 'egyéb' kategóriába tartozó jelentkezőknek.

Az erdőt mindig kedveltem. Szerettem apámmal vargányázni a Sopron környéki erdőkben. Még jobban, gyöngyvirágot szedni a Lőverekben. Ebben az időben már tudtam, hogy nem csak a gyöngyvirágnak van jó illata.

A felvételi vizsga sikerült. Volt nagy öröm a családban. Én is nagy lelkesedéssel vártam az év kezdetét. Igaz, hogy nem álmodoztam a fa és növény ismeretem bővítéséről, de még egy erdei kisvasút tervezéséről sem. Ennél sokkal többet jelentett a 'tekintély' szerzés lehetősége. Sopronban a főiskolások voltak a a diákbálok 'királyai', minden soproni lány főiskolai udvarlót keresett (különösen a mamáik!). Végre eljött az idő, hogy egyszerű középiskolás szintről felemelkedve, most már mint a 'királyi család' oszlopos tagja (a 'balek' státusz nem zavart) járhatom a soproni diák bálokat. Már 1955 nyarán sikerült az új felsőbb rendbe tartozásom előnyét élvezni, amikor az egyik Sotex-ben tartott bálon összefutottam egy helyi lánnyal, aki a középiskolásokat mindig lekezelte. Kihasználva új főiskolai státuszom, sikerült 'nagyságát' kicsalni a közeli Erzsébet-kert padjára csillag számolásra. Akkor már teljesen biztos voltam, hogy a világ legtekintélyesebb egyetemének vagyok hallgatója. Vivát Akademia!

Diák évek… Sopronban születtem 1937-ben. Édesapám Sopronkövesden kezdte pedagógusi pályafutását, ott lett az általános iskola igazgatója a háború után. Kövesd lett az otthonom, ott kezdtem az elemi iskolát. Gimnáziumi éveim Pannonhalmán kezdődtek, majd az államosítás után vissza Kövesdre. 1951-ben felvettek a soproni Széchenyi István Középiskola diákjának. A gimnázium is, de főleg a névadó nagyon befolyásolta világnézetem. Széchenyi szerintem nagyon jól látta, Kossuthal ellentétben, hogy lelkesedés és rozsdás kard nem elég az ország függetlenségének kivívásához. Gazdaság építés, iparfejlesztés az elő lépés a függetlenség felé.

A főiskolai élet remekül kezdődött. Még mindig jól emlékszem sok humoros és vidám eseményre. Homályossá csupán a növény és faismeret vált. Feleségem szerint, segítség nélkül csak a karácsonyfát ismerem fel. Kicsit tisztább a kép az ábrázoló geometriáról. Még mindig jól tudom, hogy „vett a Staszi két kutyát…". Az első év végén már tudtam, hogy belőlem nem lesz Kossuth-díjas erdőmérnök. Latabár filozófiáját ismerve „úgy még soha sem volt, hogy valahogy ne lett volna ", a jövőtől nem féltem.

Aztán jött a Forradalom... Volt nagy lelkesedés, gyűlések és viták. Bekapcsolódtam ahol lehetett, ha hívtak, ha nem. Felfedeztem, hogy a forradalmi diákvezetőség a dékáni iroda mellé költözött. Ide jártam be 'munkát' szerezni. Két szinten kaptam alkalmat: 'Tefu' sofőr keresés/ kísérés/ ajándék ruha szállítás Pestre és a TSz vagyon széthordásának megakadályozása. Az Egyetem kapta a feladatot, hogy meggyőzze a Sopron-környéki TSz tagokat a vagyon észnélküli szétszedése ellen. A feladatot sikeresen teljesítettük (geodáta társammal) annak ellenére, hogy Peresztegen a tagok vasvillával kézben vártak. Az egyetemisták tekintélye és a Rupf név ismerete Sopron környékén (pap, orvos, tanító) segített célunk elérésében. Fegyveres összecsapás elkerülése és félelem a szovjet/ kommunista uralom durvaságaitól a nyugatra való menekülésre késztetett. Minthogy családunk több tagjának '45 után Nyugatra kellett menekülnie, az emigrációs élet fogalma nem volt idegen számomra.

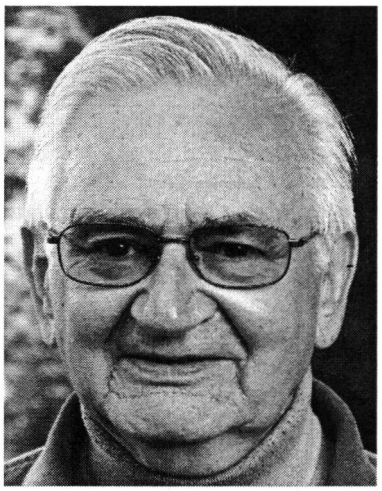

Osztrák sógorok… Az Alpok lenyűgöző szépsége, Ferienhort fekvése, csinos szakácsnők íztelen főztjei mély benyomást gyakoroltak rám. Hogy ilyen szép helyen lettünk elszállásolva az egyetemi vezetőség első lépése volt a 'plitikai tőke' ügyes felhasználásában. Az egyetem 'egy fedél' alatt való tartása komoly politikai tőke forrást teremtett. Szerintem azon forrás kamatjaiból, mint a Kapocs olvasói, még most is részesülünk. Vlaszaty Döncivel többször kiszöktünk az elvileg 'zárt' táborból. Megismervén a falu magyar származású csemegebolt tulajdonosát, meghívást kaptunk a helyi 'Éden' bárba, ahol nagyokat polkáztunk fiatal feleségével és a falu több csinos menyecskéjével. Egyik alkalommal még a Szabad Europa Rádio munkatársával is találkoztunk, aki nem csak riportot akart készíteni, de gondolta, hogy soproni diákok jó bázist képviselnek munkatárs táborozásra is.

Diákjegyet szerezve sikerült pár napra Salzburgba is elutazni, ahol esténként a siezzenheimi táborban sikerült megszálni, ahol katonai fogolyként kezelt diáktársaink laktak. Mint látogatók, mi szabadon tudtunk jönni-menni. Egyik városnéző utunk alatt felfedeztük a 'Caritas' irodáját, ahol pénzt adtak magyar menekülteknek. Diákok lévén, sikerült a sor elejére kerülni. Egy másik sétánk alakalmával belefutottunk nagybátyámba, aki tolmácsként dolgozott az amerikai követségen. Segítségével, megint a sor elejére kerülve, megszereztük a bevándorlási engedélyt az USA-ba. Ahogy a helyzet tisztázódott a Kanadába településről, Döncivel lemondtuk az amerikai vizumot.

Kanadába érkezés... Hamarosan kiderült érkezésünk után, hogy a kanadai egyetemek nem ingyenesek. A soproni diákoknak, a megélhetésen túl, tandíjat is kell fizetni. Dönci felfedezte, hogy dohánytörésben lehet elég pénzt keresni a tandíj fizetésre és a megélhetés biztosítására. Volt ismeretsége az ontarioi 'magyar' dohány vidéken, tehát azonnal vonatra ültünk a négy napos útra. Minden rendben is volt addig, amíg a jégeső leverte a dohányleveleket. Nagy pénz keresés helyett még buszjegy vásárlásra sem volt pénzünk. Auto-stop, azaz 'bütykölés' volt az egyedüli megoldás visszautazni Vancouverbe. Három ezer kilóméter utat közel 100 'stop'-al, két hét alatt sikeresen megtettük. Élmény volt bőven, amiről most csak annyit: Kanadát beutaztuk pénz nélkül! Mindig volt mit enni, hely aludni, soha el nem veszítve humoros világnézetünket. A 'félig tele pohár' világnézet itt már működött.

Visszatérve Vancouverbe, tudtam hogy van hitel az erdészeti tanulmányok folytatásához. Kérdés volt, hogy érdemes-e hitelből diplomát szerezni, olyan szakmát tanulni, amihez sem kedvem,

sem tehetségem nincsen. Most már tisztán láttam, hogy Kanada hatalmas erdei nem gyöngyvirág szedésre szakosodott erdészt keresnek. Tudtam, hogy számomra elérkezett az idő megtalálni hol van a nyitott kapu egy pénznélküli, angol nyelvet törő, nagy álmokat kergető 20 éves soproni srácnak.

Pályaválasztás... Mindig többre vágytam, mint egy jól fizető állásra. Hamarosan kikristályosodott, hogy vállalat-irányítás (business administration) 'mesterévé' kell válnom, hogy elérjem célomat. Az is tisztává vált, hogy az állami intézmények és nagyvállalatok számomra járhatatlan utak. Az amerikai 'Alexander Hamilton Institute' felfedezése volt az első fontos és célirányos lépésem. Mihelyt volt pénzem, beiratkoztam a levelező diplomát ajánló 'Business Administration' fakultásra. Igéretük szerint a tananyag az amerikai közép nagyságú cégek irányítására koncentrált. Itt kezdtem megérteni a 'piac' és a 'tőke' fontosságát az üzleti világban.

Kezdő évek, 1959-73... Tudván, hogy elindultam jó irányba, kiválasztottam három témakört, ahol érzésem szerint verseny előnyt tudok szerezni kis és közép vállalatok irányításában. Így választottam a nemzetközi kereskedelemet (international trade, import/export), a piac irányítást és szervezést (market management/expansion) és a zárt vállalatok financirozását (corporate finance). Rosszabbnál rosszabb alkalmi munkák követték egymást. Ismerve, hogy „úgy még sose volt, hogy sehogy se lett volna", mindig használva furfangot és humort, sikerült eljutni abba a stádiumba, amikor már tudtam célirányos munkát vállalni. Itt egy rövid beszámoló: 'Product manager'- Noresco of Canada, Vancouver és Toronto (Németországból és Japánból importált árúk értékesítése, kis és nagy kereskedő hálózatokon keresztül); 'Assistant to President' (a cég növekedését elősegítő stratégia kivitelezése); - Perception Industries, Toronto (audio-visual felszerelések és rendszerek importja és disztribúciója); 'Üzlet fejlesztési manager' (Kanada első export konszorciumának szervezése a federális kormány felügyelete alatt); - Omega Consultants, Montreal, Ottawa (nemzetközi tanácsadó szolgáltatás); -'General Manager'- Rutherford Audio-Visual, Toronto, Montreal, Vancouver (audio-visualis rendszerek importja és értékesítése – piac vezető pozicióját irányításom alatt árte el a cég).

Már a nyeregben, 1973-2003... A 70-es évek elején még a konyhaasztalról dolgozva kezdtem el pályafutásomat mint üzleti tanácsadó, de a 70-es évek közepén már működött a 'Zarex Consulting Group' szervezésem és irányításom alatt. Minden 'Zarex' nevet viselő cégben megszereztem a kiadott részvények legalább 25%-át. Azok többsége a munkát kivitelező vagy tőkét befektető társaim kezébe került. A 'csapat' iránypiaca kis és középnagyságú északamerikai, magán tulajdonban lévő és növekedésre koncentrált cégek voltak. 'Zarex-expertise' a cégek 'franchise-rendszerű' növekedését és financirozását tette lehetővé. 2000-ben az elégedett 'kliensek' listája már több mint 300 cég nevét tartalmazta.

A sikeres üzleti modelt alkalmazva 'Trizar', 'Ezzron' és 'Eurotran' nevek alatt is szerveztem tanácsadó cégeket. A 'Business World' nevű folyóirat elismerését is sikerült megszereznem, amikor nevemet 1991-ben bejegyezték a 'Who's Who in Canadian Business' és 1997-ben a 'Wo's Who in Canada' kiadványaikban.

Úgy döntöttem, hogy itt nem irok részletesen a Zarex északamerikai munkáiról, inkább hagyok helyet a magyar állam tulajdonában lévő cégek privatizálásának és abban való szerepemről, ami talán jobban érdekli az olvasókat.

Privatizálás Magyarországon, 1989-2002... Az állami vállalatok provatizálása úgy gazdasági mint politikai folyamat volt. Nem csak a kormány felkészületlensége de az ellenzéki pártok és nyugati országok állandó beleszólása és kritikája erősen zavarta az addig is bonyolult folyamatot. Természetesen minden valamire való nyugati intézmény is megjelent Budapesten (IMF, Világbank, EBRB, stb.) több diplomás, de 'rövid nadrágos' szakértőivel együtt. Volt jó fizetés dollárban, paprikás csirke forintban és senki sem kételte szaktudásukat a 'discounted cashflow based valuation'-ról.

Ebbe a zavaros és állandóan változó folyamatba kapcsolódtam be én is mint 'külföldi szakértő'. Vállalat értékelés, feljavítás, privatizációra való felkészítés és az értékesítési folyamat irányítása, nyugati módszereket alkalmazva, volt a feladat. Az 1970-es években a magyar kormány kereskedelmi irodát nyitott egy belvárosi felhőkarcolóban Torontóban, közel Zarex vállalatom irodájához. A magyar 'gulyás kommunizmus' szelei már fújtak, de konzervativ kanadai üzletemberek nem álltak sorba a magyar állami cégek által kinált lehetőségekért. Belebotolván az iroda vezetőjébe (kereskedelmi főtanácsos), többször segítettem üzleti kapcsolatok kiépítésében. Tőle tudtam meg, hogy Moszkva már engedi a nyugati kapcsolatok építését. Magyar cégek, ha van ötletük és pénzük a politikát elkerülve vállalkozhatnak külföldön. Egyik ebéd alkalmával nekem is lett alkalmam a 'Széchenyi filozófiámról' beszélni (gazdasági felépítés az első lépés a függetlenség felé!), megvitatni a piac és tőke szerepét az új 'gulyás kapitalista' rendszerben és kimutatni a kapitalista világgal építendő kereskedelemi csatornák fontosságát. A főtanácsos rövidesen jött az ajánlattal, hogy tartsak előadást a budapesti Kereskedelmi Kamarában. Előadásom témája: a magyar külkereskedelem fejesztése a piac és tőke-centrikus kapitalista világ felé. Egy előadásból több lett. A témának volt vonzóereje.

Az előadások sikerét követte az engedély egy vegyes tulajdonú magyar tanácsadó (consulting) iroda felállítására, 'Zarex of Hungary Ltd.' (ZOH) név alatt. Két állami cég, a Technoimpex Rt. és Investor Rt lett 50%-os társtulajdonos (akkor még magánszemélyek nem lehettek részvényesek!). Zarex nem csak a névadó volt, hanem felelős a nyugati a nyugati szakértelem (know-how) betelepítéséért és annak magyarosítására. A 'know-how transfer' főleg középnagyságú vállalatok értékelését, növekedését, feljavítását, financirozását és értékesítését szolgálta. A privatizációs folyamat a több ezer magyar cég rövid időn belüli eladását jelentette. A feladat nagyságrendje komoly erőfeszítést követelt az ország gazdasági és politikai vezetőitől. Feleletet kellett találni olyan kérdésekre mint:

-Ki az állami vagyon hivatalos tulajdonosa? Szakminiszteriumok, Pénzügyminiszterium, állami bankok, szakszervezetek, politikai pártok? Többnyire a válasz nem volt egyértelmű!

-Mennyit ér az állami vagyon? A cégek pénzügyi jelentései csak jövedelem, költség és hitel nagyságát mérték! Tőke, 'owner equity'(a tulajdonos tőkéje) ismeretlen fogalmak voltak. (Tőkéseket pár évvel korábban még börtönbe zárták! Lehet az 'állam-bácsi'-t elképzelni mint tőkést?)

-Ki lesz az állami vagyon ideális új tulajdonosa? Külföldiek? Pénzük van, de az egyenlő az ország kiárúsításával, vádolt az ellenzék! Belföldiek? Pénzük nincs, de irigység van bőven! Vállalati vezetők (esetleg munkások)? Pénzük nincs de van 'szellemi tőkéjük', mint aport. Amit még nem loptak el azt most elviszik potom áron, vádolt az ellenzék!

-Hová fog a privatizációból bejött pénz folyni? Mimiszteriumok, bankok, állami költségvetés, stb?

A ZOH munkái zömét verseny pályázatokon szerezte. Szakértelmük és sajátos módszereik többször eredményeztek megbizásokat a szak és pénzügy miniszteriumoktól (később

Állami Vagyon Ügynökség, azaz 'ÁVÜ'). Privatizációs folyamatok levezetésének nehézségei általában négy csoportba sorolhatók:
-cégek pénzügyi jelentései nem megbizhatók,
-cégek gyengülő gazdasági helyzete,
-cégvezetők félelme a privatizációtól (munkavesztés lehetősége, önérdek csorbulása),
-a folyamatokért felelős szervek érdek-centrikussága és rendszeres menetközbeni irányváltása.
Sok időt töltöttem Magyarországon a 90-es években. Személyes irányítás alatt tartottam a 'nyugati' privatizációs módszerek magyarosítását és a ZOH alkalmazottak kiképzését, -a kanadai pénzügyi és egészségügyi intézményekben használt szakértelem és üzleti rendszerek átültetését, -a 'boot-strap' model fejlesztését (magyar cégek tőkésítése nyugati befektetők részvény vásárlásából), -az Eurotron Capital Ltd. által a kanadai nyugdíj alapok bekapcsolását az magyar folyamatokba és a felsőfokú tárgyalások (business development) levezetését. A ZOH előnye nyugati szakértelem honosításán alapult, amit személyes részvételem biztosított. A tanácsadói munka magyar társaim irányítása alatt történt. ZOH közel 80 privatizációs munkát vállalt fel. Itt hármat ajánlok figyelmetekbe, a privatizációs folyamaton túlmenő észrevételeim alapján.
-A Dunai Vasmű (valamikor Sztálinváros) az ország egyik legnagyobb cégje, aminek privatizációjában sokan voltak érdekeltek (miniszteriumok, bankok, városi önkormányzat, szakszervezet és a cég vezetősége). A ZOH-t az ÁVÜ választotta ki a privatizálásra való felkészülésben. A felső és közép vezetés bevonása (a boot-strap model) volt az egyik fő téma. (Ezen keresztül kerültem kapcsolatba a miskolci egyetem kohászati tanszék egyik befolyásos professzorával, aki kifejtette aggodalmát az ózdi, diósgyőri kohók és kilenc valétáló kohász hallgatója jövőjéről. Megszakadt a kapcsolatunk, nem tudom mi lett a 'selmeci társak' sorsa.
-Az 'Erdért' eredetileg a faipari árúk kizárólagos magyar import-export cégje volt. A ZOH ismét az ÁVÜ-tól kapott megbízást a cég privatizációra való felkészültségének vizsgálatára. A cég vezetőjének nagyon tettszett a 'boot-strap' model és kért hogy tartsak nekik előadást a témáról. Itt találkoztam több Sopronban végzett faipari szakos középszintű vezetővel. Meglepett, hogy ilyen cég irányítása nincs a 'soproni maffia' kezében! Javulna-e a helyzet, ha az egyetemen piac és tőke-centrikus vállalat-vezetés módszereit is oktatnák? Balatinecz Jancsi szerint a soproniaknak a finn modelt kéne követni. 'Rokonaink' ügyesen összevonták az erdő és fapiac szakértelmét piacvezető helyzet kialakítására. A finn egyetem és diákjai kanadai piac szervezési munkálatairól Jancsinak személyes tapasztalata van. A soproni fakultásoknak vele kéne erről beszélni.
-A Magyar Kórház Szövetség megsegítésére sikerült meggyőznöm az Ontario Hospital Association-t, hogy kapcsolódjon be a magyar kórházak feljavítására irányuló munkába. A részleteket mellőzve, néhány észrevételem említésre méltó. -Az ontariói korházak irányítása versenyképes a világ minden országával (tanulmányoztam német, angol, holland és amerikai rendszereket), -A magyar orvosok szaktudása magas szintű, -A korházak vezetését nem szabad orvosokra bízni!, -A 'hálapénzel' való jövedelmezés nagyon zavaró és veszteséges az állam számára, -A rendszer változás mellett az egyéni érdek és irigység sokban befolyásolja a korházak működésének hatékonyságát.
A 2000-es évek elején úgy döntöttem, hogy leépítem magyar tanácsadói szerepemet. A privatizációs folyamat a vége felé járt, új területek feltárásába már nem akartam bekapcsolódni. Kezdtem érezni éveim súlyát, meguntam a sok utazást és a böröndből élés örömeit, de legfőképp egészségem romlása volt a meghatározó, ami 2004-ben szívműtéthez vezetett.
Rupf család... Feleségem (és főnök asszony) neve Helen. Torontóban született, de szülei európai származásúak (litván, ukrán és lengyel). Büszke lévén kelet-európai hátterére, nem volt számára probléma a 'csirkepaprikással' megbarátkozni. Megtanult annyira magyarul, hogy Édesanyámmal tudtak konyha-nyelven diskurálni. Több alaklommal is elvitte egyedül fiainkat Magyarországra, hogy jobban megismerjék a magyar nagyszülőket és az országot.
Két fiunk van, Andrew (38), Robert (33) és egy unokánk, Helena (3). Mindkét fiú a University of Toronto mérnöki karán szerzett diplomát, Andrew 'computer science'-en, Robert 'engineering science'-en. Robert szintén a UofT-n dolgozik doktorátusán 'sport science' témában és mellette dolgozik az 'Ontario Institute of Sport'-nál. Mindkét fiú sikeres amatőr sportolóvá vált, 'Varsity team' kapitányság (Andrew kosárlabda, Robert foci) volt egyetemi éveik zenitje. Robi a kanadai ifjúsági válogatottba is bekerült. Andew 201 cm magas. Az egyik magyar NB I-es kosárlabda csapat meghívta edzőtáborába. Biztattuk, hogy fogadja el az ajánlatot ha a nyár végén visszajön tanulmányait folytatni a UofT-n. A magyar élsportolókkal együtt töltött idő kitűnő alakalom lehet magyar nyelvtudása növelésére is. A nyár végén a torontói repülőtéren vártuk és a napbarnított, mosolygós fiú kettős lábbal átugorva egy padot (hogy rugalmasságát bizonyítsa), kezemet férfiúsan megszorítva, így köszönt: „Szevasz faszikám!". Mint a kanadai hadsereg tartalékos tisztje és kosárlabda csapatának oszlopos tagja, beutazta a világot (Brazil, Korea, Europe, stb). Most az IBM-nekdolgozik mint 'senior consultant'.
Mi várható... Szívműtétem után a sebész kijelentette, hogy az új 'plumbing system' 20 évre jó (kértem, de nem adta irásban!). Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy 2024-ben fogom a Kapocs-ot utoljára olvasni. A rendelkezésemre álló időre még van egy projekt, amit szeretnék kivitelezni. Röviden felvázolom miben töröm a fejem, tudván hogy az Akadémia többségét álomba fogom ringatni. Pályafutásom alatt felfedeztem, hogy kis és középnagyságú zárt cégek, a piacon elérhető legjobb ár (attainable best price) alatt kerültek eladásra mert nem tudtak a pénzpiacon érhető tőkéhez versenyképes áron hozzáférni. Ezen helyzetet a zárt cégek értékesítésére szakosított ügynökségek (brokers, accountants, lawyers) öncélú módszereik okozzák. Piackutatásom kiderítette, hogy globálisan évi 500 000 cég értékesítését és financirozását szervező ügynökségek $6 -8 billió (milliárd)-os piaca megtámadható (vulnerable). Amikor egy egész üzleti ág (finance, merger, acquisition, intermediaries) 'gatyába rázására' van lehetőség, a haditerv a 'disruptive innovation' koncepción (Clayton Christensen, Harvard Business School az elmélet 'guru'-ja) alapszik. Ezen koncepciót alkalmazva fejlesztem a 'Trizar Value Partners' üzleti modeljét (aki többet akar tudni a támáról az egy bemutatkozó oldalt talál a 'www.trizarvaluepartners.com' cím alatt).
Pendl Feri, volt Templom utcai kamarásom (akit Bundi bátyámnak becéztem) szokta mondani, hogy „Rufi, már megint miben töröd a fejedet?' Bundi bátyám ugyanis nagyon félt, hogy az évfolyam DISZ titkára kitalálja, hogy a mi kameránkból 'fúj a szél'. Mi mindig tele voltunk ötletekkel, hogyan lehet a titkár lelkes kommunizmust építő munkáját szabotálni. Milyen jó, hogy most már nem kell félnünk, de milyen kár, hogy Bundi bátyámnak nem tudom bemutatni a Trizar Value Partners-ről készült terveimet. Úgy mint régen, jól tudom, hogy rá mindig számíthatok. Mi kell több mint egy jó kamarás a 'legfelsőbb bíróságnál'?

E G Y É B

vitéz Draskóy György: **Szegeden voltam a Sárkányhajós Világ Bajnokságon**

Tizenegy éve evezek sárkányhajóban és eddig 153 versenyen vettem részt. A sárkányhajóban húsz evezős, egy dobos és egy kormányos van. Amikor meghirdették hogy Magyarországon, Szegeden lesz a 11. Sárkányhajós Világbajnokság 2013 Julius 23-28 között, megkértem egyik edzőnket, Kamini Jane-t, (aki már két olimpián evezett K-4 ben, Athénban 8.-ok lettek) hogy vigyen magával tolmácsnak. Igy kerültem oda. Mindjárt az első nap a British Belief TV meginterjúvolt: megkérdezték hogy 83 évesen hogy birom ezt a sok szaladgálást a 40 fokos hőségben. Mondtam én is evezős vagyok.

Harminc ország vett részt a versenyeken, Kanada 18 csapattal vett részt, 360 evezős és több hivatalos személy és kisérő. Én a kanadai Premium Mixed Team-et kisértem. A csapat életkora 20 évestől 54 évesig terjedt, vegyesen férfiak és nők. A kanadaiak összesen 30 arany, 13 ezüst és 8 bronzérmet szereztek, az én csapatom egy arany, két ezüst és egy bronz érmet nyert (a BC-iak 7 arany, 11 ezüst és 1 bronz eredménye részeként).

A versenyek Szegeden két helyen kerültek megrendezésre. A 2000 méteres verseny a város közepén a Tiszán, az 1000 m, 500 m és a 200 m a Matyi éren történt. A versenyzők egyhangúan megállapitották hogy tökéletes volt a rendezés, az önkéntesek mind tudtak angolul és a rendfentartók is mind beszéltek egy idegen nyelvet. Az edzőmön kívül még három vancouveri klub társam evezett Szegeden, a legfiatalabb 60+, a legöregebb 81 éves (kormányos) volt. A csapatommal voltam egész nap, de igyekeztem láthatatlan lenni. Ha kellett valami azonnal megcsináltam de a versenyzőkkel csak akkor beszélgettem ha ők kezdeményezték. Vigyáztam hogy ne zavarjam őket a koncetrálásban. Amikor az utolsó ezüst érmet vették át én akkor a lelátóról fényképeztem. A gép keresőjében látom, hogy a dobogón állók integetnek valakinek hogy jöjjön közéjük. Amikor egy férfi odaszólt, hogy "George téged hívnak" , döbbentem rá hogy nekem integetnek. Igen ám de a leltátó hosszában 3 részre volt osztva alumium barikádokkal. Pár éve még át tudtam volna mászni rajtuk, de most már nem. Szerencsémre a rendfentartók hamarabb rájöttek mint én hogy mi a helyzet, és kezdték a korlátokat szét szedni, és amikor majdnem elestem idejében el is kaptak. Amikor leértem a versenyzőkhöz azok behúztak maguk közé a dobogora a fényképezésre. Talán ez volt életem legnagyobb megbecsülése, és örök emlék marad számomra.

A versenyek alatt természetesen állandóan fényképeztem és három 'Youtube'-ot készitettem, a 'Szeged trilogiá'-t, ami megtalálható a keresőben mint 'draskoy youtube-World Championship'.

(2013 okt. 27, Vancouver, BC)

Magasi László: **Emlékünk megmarad**

Sok szó esik mostanában a Sopron Alumni havi ebédjein arról, hogy fent áll a veszélye annak, hogy miután eltűnünk a nagy világból senki sem for ránk, soproni egyetemistákra, emlékezni. Hadd mondjak el egy kis történetet, ami reményt ad arra, hogy ez nem feltétlenül lesz így.

Van nekem egy hétéves unokám, egy amerikai szőke kislány, akit utánam neveztek el és bár másként ejtik ki a nevét, ő is Laci. Laci kiscserkész csapata részt vett egy nemzetközi kultúrális kiállításon, amire mindenki készített egy plakátot, melyen a nekik kiutalt országról mutattak be valami rájuk jellemzőt. Laci csapatának Oroszország jutott. Tekintettel a tavasszal lejátszódott eseményekre a szülők egy része javasolta, hogy talán bojkottálni kellene az oroszokat és egy másik országot választani a gyerekeknek. A végén az oroszok maradtak

Unokámnak ez jól jött, mert hát ugye ő már sokat tud az oroszokról és ő tudja hogy mi jellemző rájuk. Nekiült, megrajzolta a plakátot és szülői segítséggel leíródott a szöveg is. Ez néhány vitát váltott ki, mert a szülők itt-ott módosításokat javasoltak helyesírási, fogalmazási és tartalmi vonalon. De Laci nem engedett, ez az ő plakátja és ő ezt - és így - akarja. Igy is lett.

A szöveg: „ Az oroszok Magyarországon 1956-ban. Készítette Laci. Oroszország egy óriási nagy állam és el akarták foglalni Magyarországot. De Papa és a barátai azt mondták, hogy „ezt már nem tűrjük tovább!" és haroltak, harcoltak és harcoltak és próbálkoztak, próbálkoztak és próbálkoztak, de az oroszok túl erősek voltak. Papának el kellett szaladnia a határon túlra, Ausztriába. Később engedélyt kaptak, hogy Kanadába mehessenek. Papa több mint húsz évig nem tudott haza menni."

A plakát jobb felső sarkában egy nagy szovjet(!) zászló éktelenkedik, sarló, kalapács, vörös csillag, minden. Középen, egy barna országúton óriási tank áll géppuskával a tetején, az út mellett egy ócska, semmirevaló ágyú hever, a tank elől hét fiatalember menekül egy határ felé. Ismerős? Zászló a közeledő teherautókon, tank a balfi országút közepén, ágyú, ami nem működik, a hét még életben lévő egyetemista a Papa volt tízes csoportjából, az osztrák határ. Hátborzongatóan hű ábrázolása egy majdnem hatvan évvel ezelőtt lezajlódott eseménynek – egy hétéves gyerek szines krétájával megörökítve. Az egyik menekülő diák haja eredetileg fehér volt, mert az a Papa, neki fehér a haja. Ezen a ponton sikerült javíttatni a kis művésszel, mert bár ő engem csak mint

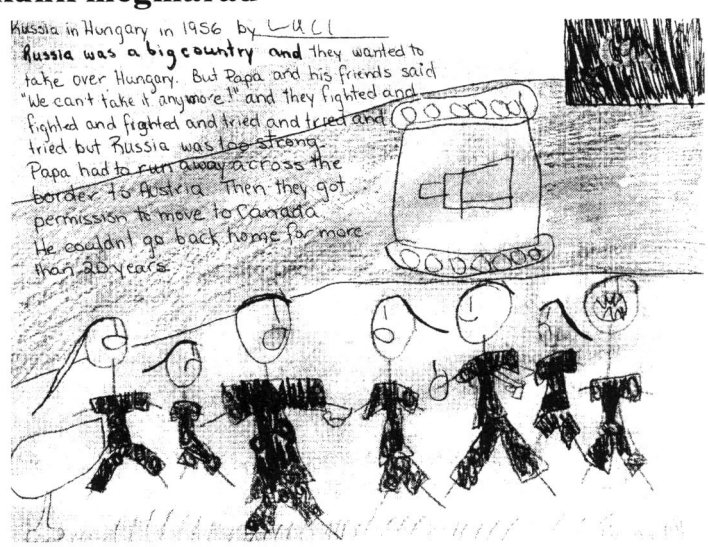

fehér hajú öregembert ismer, de valamikor az ókorban a Papa haja barna volt.
Honnan szedte mindezt össze ez a kis gyerek? Nyilván otthonról. A gyerekek fülelnek, agyuk, mint egy szivacs, mindent felszív és néha a legváratlanabb módon adják vissza amit hallottak. Kin múlik tehát, hogy elveszik-e vagy megmarad az emléke annak a pár világrengető napnak amiken mi keresztül mentünk? Szülők, nagyszülők mesélnek, a kis szivacsok elraktározzák amit hallanak – és az emlékünk megmarad(hat). Gondolkozzatok ezen egy kicsit! Ami pedig az oroszokra jellemző...?

Görgényi Béla: **Régi emlékek**

Azután, hogy a Soproni Egyetem megérkezett Vancouverbe, élvezettel csavarogtam a városban, térképpel a kezemben próbáltam megismerni a környezetet ahol ezután élni fogok. Még 1957-ben, az egyik ilyen alkalommal egy nagyon érdekes meglepetésben lett részem. Valójában nem tudtam merre járok amikor egy kis falunak látszó településre értem a Fraser folyó partján. Besattyogtam a főutcán és láttam, hogy jóformán minden ház előtt szép fafaragások meg más kézimunkák voltak kiállítva és sokan nézegették, vásárolták a müvészies darabokat. Hát én is kezdtem kotorászni itt is, ott is, amikor egy szép fonott kosarat találtam. Felvettem, forgattam, de nem értettem, hogy a szivar az asztal mögött mit mondott, mert angol tudásom nem volt elég a csevegéshez. Mondtam hát, hogy 'szép kosárka'. Erre ő integetett, hogy csak maradjak ott és elszaladt. Néhány perc múlva visszajött, tolókocsin tólva, egy idős nénivel. aki tárt karokkal integett felém és magyarul kérdezte, hogy honnan tudtam, hogy ő itt lakik? Meg voltam rőkönyödve. ilyen meglepetésre nem számitottam. Aztán ő folytatta, hogy az ő neve Koós Sárika, azért gondolta az indián, hogy én is magyar lehetek és ismerem Őt. Egyik meglepetés a másik után!
Aztán mondta, hogy toljam vissza a háza felé és üljünk le ott egy kis csevegésre. Ö már több mint száz éves, de nagyon régen talákozott magyarokkal. jól esik így beszélgetni. Nekem kellett kezdeni, elmondani, hogy kerültem Vancouverbe. Ö nem is hallott a Soproniakról. Én is kérdeztem, hogy ő mikor jött ide? Az életútja és a család története meglepő volt.
A Koós család volt az első europai bevándorló ezen a környéken, még az 1700-as években. Koós Jeremiás még II. Rákóczi Ferencce] hagyta el Magyarországot, amikor Franciaországba menekültek. Amikor Rákóczi tovább ment Törökországba, Koós úgy döntött, hogy elhagyja Európát és a családjával Kanadába jött. A keleti környéken nem tudott hozzászokni a furcsa élethez, igy elindultak nyugat felé, valami csöndesebb és szebb tájat keresni. Lovakkal vitték a család tulajdonait, lassan haladtak a nagy mezőkön át. Itt-ott letelepedtek, de a családfő elhunyta után, az unoka vezetésével, aki ugyancsak Jeremiás volt, mindig tovább csatangoltak. Az 1700-as évek vége felé megérkeztek a tenger partjára, ami nagyon tetszett nekik és végre letelepedtek. Sárika néni az utolsó a családból aki már itt született.
Mert ők voltak az első európaiak a környéken, az indiánok szivesen fogadták őket, különösen a lovakról akartak többet tudni. A család lassan fölépitett egy kis tanyát a tengerparton és kezdték a mindennapi életet. A környék elnevezései, amik a családhoz kapcsolódnak, még mindig megtalálhatók a város térképein, de senki sem tudja, hogy magyar eredetük van. Amikor az angolok is ide értek, nem értették meg a szavak eredetét és elcsavarták helyesirásilag az értelmüket úgy, hogy nekik könnyebb legyen mlékezni rájuk. Jeremiás Koós-t lebecézték és igy lett a tanyájának a neve' Jericho'. Nézzem csak meg a térképet, mondta a néni, majd látok sok mást is ott. Hogy a lovak ne tudjanak elszökni, karókat vertek a földbe, amihez hozzá tudták kötni őket közel a tengerparthoz. Az angoloknak tetszett a 'ló-karó', hát igy lett az a tengerparti rész 'Locarno beach'. Még a város neve is a család tevékenységéből származik. Amikor az 1700-as évek végén Cook kapitány erre tévedt, látta a kis tanyát, hát ki akart jönni a tengerpartra. Jeremiás kievezett a hajóhoz és francia tudásával igy-úgy megértették egymást. Amikor a kapitány le akart szállni a csónakjába, Jeremiás kérdezte. hogy "van koffer?". Erre Cook meglepődve mondta: "Hát te ismered a segédemet? Hát akkor menjen ő. Igy jött Vancouver előzör 'Vancouverbe,
Az indiánok nem voltak nagyon tiszták, ezért Jeremiás mindig mondta nekik, amikor az ennivalót gyüjtötték, hogy "mossad fiam, mossad fiam!" Ez tetszett az indiánoknak és ők is kezdték ismételni, igy lett az ő nevük 'Masqueam' az angolok számára. Hát még a folyó neve is tőlünk származik. Mi tanitottuk meg az indiánokat, hogyan kell fűrészelni fát. A rönkök akkor csak a folyó partján voltak, az indiánok pedig furcsa kiejtéssel 'ferézel' - ni jártak oda, igy lett a folyó neve 'Fraser" . Lent a tengerparton sok növény volt ami a spenóthoz hasonlitott. Az indiánok szedegették és mondták Jeremiásnak, hogy egye ő is. Ö avval válaszolt, hogy a "spenót bánt", ő nem ehet belőle. Aztán idővel a 'spenótbánt'-ból 'spanyol bánt' lett az indiánoknak és ez változott át 'Spanish Bank'-nek az angolok számára.
A család egy szép gyümölcsös kertet is ültetett sok különbözo fákkal és az onnan vezető út még ma is 'Alma Street'. Aztán egy szomorú esemény is lett, az egyik kislányuk meghalt. Jeremiás azon a szép kis dombon temette el, ahol a tengerpart az észak-déli irányból megint kelet felé fordul. Egy szép kopjafát is faragott a sírhoz. Amikor kérdezték, hogy mi az, mi van ott, mindig avval felelt, hogya "kicsi lányom, kicsi lányom". Igy lett ez a térképeken 'Kitsilano'.
Aztán jöttek a többi bevándorlók, mindenki földet akart. Jeremiás hajlandó volt eladni az ő tartományának egy részét, ezért tett ki egy táblát a dél felöli dombon, hogya 'domb ára' ez meg az. Igy lett ez a vidék neve 'Dunbar' . Aztán kérdezték őt, hogy van-e még szabad terület valahol? Hát mondta, hogy van, csak "keresd délre". Az angolok ezt forditották el 'Kerrisdale'-nek. Jeremiás öccse, Richárd, még délebbre költözött, egy szép nagy szigeten telepedett meg. Nagyon szűkszavú volt és amikor a bevándorlók őt is kérdezték. hogy van-e ott hely számukra, nem válaszolt. Azért szólt rá a bátyja, hogy "Ricsi, mond! Ricsi, mond!" És mi lett ez most? Az angolok szerint 'Richmond!'
Hát, látod fiam, ilyen kicsi a világ és minden és mindenki magyar! Még ha az angolok elcsavarják is a szavak értelmét és irását. Nagyon meglepett engem ez a sok érdekes mese, forgott a fejem, nem tudtam elhinni. Elköszöntem a nénitől és próbáltam hazatalálni. Bizony sokáig kellett csavarognom amig hazaértem. Aztán az események az életemben elfelejtették velem, hogy mivel is kezdtem a városunk megismerését. Gondolom, mindenkinek van hasonló kis emléke az idejövetelünk idejére. És ha az enyémet elhiszitek, akkor én is fogok egy táblát kirakni az út mellé, amire rá lesz irva, hogya 'dumb are ... '! (ezt már angolul irtam). *(Vancouver, BC, 2014)*

Sopron Alumni találkozók

Ebéd -2014 április 8

Szép számmal jöttek át a szigetről is ma és úgy 30 körül jöttünk össze.
-Grátzer M bemutatta vendégünket, Ster Emesét, aki Erdélyből jött Vancouverbe kilenc évvel ezelőtt. Brassóban végzett mint fafeldolgozó mérnök, itt egy bányavállaltnak dolgozik. Nagyon örül, hogy találkozhatott a soproniakkal, sokat hallot rólunk.
-Megemlékezett 'Ping apó'-ról, 92 évesen hunyt el. Több diáktársunk felesége is eltávozott közülünk. -A magyarországi választásokkal kapcsolatban megemlítette, hogy érdekes összehasonlitani a ottawai magyar nagykövet viselkedését 2007-ben, az 50. évfordulós UBC ünnepségen a jelenlegi követével, aki múlt ősszel szervezte meg találkozásunkat Áder János magyar államelnökkel.
-A UBC erdész kar piknikje április 27-én lesz, lehet jelentkezni a részvételre.
-Józsa Erika meglátogatta Adamovich tanár urat, aki nagyon élvezte a paprikás csirkét és a vörösbort amit vitt neki. Tolószékben gurigál és érdeklődik mindenről.
-A Kapocs tavaszi kiadását osztottuk szét. Örvendetes volt, hogy a Victoriából érkezettek vállalták az ottanra szánt számok kézbesítését. -Kulacs kérte, a szerkesztő nevében is, hogy irjon a társaság életutjáról, ami legjobban érdekli az olvasókat. -Rétfalvi említette, hogy drágultak a postai díjak, Európába küldés már $6-ba kerül számonként. -Király Ilona küldött példányokat a két új verses kötetéből, aminek eladásával Kapocs lapunkat támogatja. Vendégünk, Emese is kapott egy Kapocs példányt ajándékként.
-Józsa a Kitsilano kulturházban fog előadást tartani, a 'Magyar hónap' keretében

Ebéd -2014 június 10

Megint harminc körül jöttünk össze. Sokan késtek is, de jó hangulat volt.
-Egy óra körül Kulacs köszöntötte a társaságot és bemutatta fiatal leányka vendégünket Budapestrol, Horváth Katalint, aki egy hete érkezett Vancouverbe, angolul fog tanulni hat hónapig és utána valami munkát szeretne találni egy rövid időre. Nagyon kedvesen szólt a soproni társaságról. Két napja hallott először rólunk, amikor Kocsis Tibor meghivást kapta. Telefonált mamájának Pestre, ő már hallott rólunk. Nagyon meglepő neki, hogy mi igy összetartunk, havonta találkozunk. -Megint búcsúzhattunk néhany társunktól, Ifjú Géza és Tindall (Medveczky) Mária itt, Király Lajos, Tuki édesapja, pedig Magyarországon távozott a túlvilágba. -Miklós kapott egy üzenetet az Erdészeti Lapok szerkesztőjétől, hogy mennyire érdekli őket otthon a Kapocs, milyen sokan olvassák, mert több érdekes hir van benne mint az otthoni kiadásokban.
-Az augusztus ebéd helyett Nanaimoban tartjuk az évenkénti 'csúcsúcstalálkozó'csösszejövetelünket, augusztus 6.-án.
-Szeptemberben lesz ebéd a második kedden és a Szász piknik szeptemberis 14.-ém, vasárnap délután.
-A szálloda eladásáról még nem döntöttek, mindenesetre, amig nincs határozat, addig itt tarthatjuk az összejöveteleket.
-A következő Kapocsban Miklós ir megemlékezést a mi hajó utunkról Kanadába és a vasutazásról Kanadán keresztül 1957-ben. Kéri, hogy mások is irjanak egyéni emlékeikrő.
-Nem volt más soproni mondanivaló, igy Józsa saját részvételéről beszélt a vancouveri Európa Fesztiválon, ahol a fafaragásait mutatta be. -Calgaryban is járt, megnézte a kopjafáját, a tavalyi nagy árviz alatt nem sérült meg. -Lakatos Ferenc, az új soproni erdész dékán jön a UBC-re egy növénytani megbeszélésre, Józsa fogja megmutatni nekik Vancouvert.
-Takács Jóska megköszöte Rétfalvinak a Kapocs-al végzett munkáját. -Rétfalvi hallotta, hogy otthon lemásolnak és továbbítanak egyes szövegeket, mert ő nem tud elég számot hazaküldeni. Szabó Gyurka szerint, még a debreceni egyetemen is olvassák a kiadásokat.
-A betegségekről volt az utolsó szó. Apt Kamil szivműtéten ('quintuple! bypass') esett át, de hangulata sértetlen. Timár Jancsit hasnyálmiriggyel operálták, de mégis elutazott Magyarorszgra.

Ebéd -2014 július 8

A napsütés ellenére szép számmal jöttünk össze, úgy harminc körül. Az ebéd után bekapcsolták a falon lévő TV-t, igy láthattuk a focimeccset Braziliából. Kulacsnak úgy kellett beszélnie, hogy elterelje a figyelmet a sok gólról.
-Szármes Kornélról emlékeztünk. Ausztriában csatlakozott hozzánk. Akkor szabadult ki egy börtönből Magyarországon, ott tanult meg angolul beszélni az egyik társától, igy lett közöttünk tolmács. Egy év után átváltott kémia szakra és mint vegyészmérnök működött karrierje alatt
-Perlaki Ferenc elhunytáról emlékeztünk. Kiállása a selmeci hagyományokért Sopronban a vészterhes 1950-es évek elején mindannyiunk tiszteletét kiérdemelte. Gyász-szakestély tartottak tiszteletére, ahol az utolsó megemlékezés a sörös korsók hagyományos összetörésével végződött.–Rétfalvi körbeadott egy részvétnyilvánítási emléklapot a jelenlévők aláírására, amit ő aztán postázott 'Firinc bátyánk' özvégyének.
-Kulacs a sok év után vérge elment Powell Riverbe, megkeresni első ottonunkat. A 'Riverside Camp' lakótelep már nincs meg, de a 'H alakú' épületeket átvitték a város más részeire, nehány még mindig látható. A régi belváros már jóformán egy 'ghost town', Westview lett a központ. A régi moziszinház a legöregebb Nyugat-Kanadában, de lehet, hogy Észak-Amerika nyugati oldalán is. A múzeumban és a levéltárban is megemlékeznek a soproniakról néhány kiállitással. Javasolja, hogy állítsunk fel valami emléktáblát az ottlétünkről. Dobozy Tamás diáktársunk ott lakik, majd ő is részt vesz a szervezésben. Egy régi emlékről is szólt. A papirgyár szakszervezetének néhány tagja attól félt, hogy a soproniakból olcsó munkások lesznek a gyárban. Egy éjszaka betörtek a táborba és megemmisitették a mosógépeket. Az RCMP javasolta, hogy ne legyen bűnügyi folytatása az eseménynek. Ezután a szakszevezet vezetősége új gépeket állitott be mosókonyhánkba.
-Jandó Tibi is mondott egy kis emlékmesét. A Riverside Camp-ből csak kerülő úton lehetett a tengerpartra menni. Egy alkalommal, hogy rövidebb legyen az út, a golfpályán keresztül ment. Egyszer csak egy kis fehér golyóbis esett a lába elé. Körülnézett és látta, hogy egy idősebb hölgy jön feléje. Segiteni akart, igy hát felvette a labdát és odavitte a néninek. Az meg köszönet helyett jót vágott a

hátára a golf ütővel. "Hát ilyenek ezek a kanadaiak?"
Ster Emese vendégünk kért szót. Nagyon örül, hogy jöhetett közénk már többször. Nagyon szép teljesitménynek tartja, hogy mi ilyen gyakran találkozunk. Ö Erdélybol jött és a volt diáktársaival nem tudnak megszervezni egyetlen összejövetelt sem otthon.
A szigetieknek gyorsan kellett indulni, hogy elérjék a kompot. (A németek már 5:0-ra vezetnek!).
Kulacs megint mondta, hogy a Kapocs számára kellenek az irások. Ő már félúton van az utazási eseményeinkkel. Jákóy Bandi-t kérte, hogy irjon az europai összejövetelről, ahol ő képviselte a vancouveri társaságot.
A Nanaimo-i találkozó augusztus 6-án lesz, a Szász piknik pedig szepetember 14-én. Szász Julika kérte, hogy változtassuk meg a szeptemberi ebéd napját, hogy az Orlociék is részt vehessenek, mert ők előbb utaznak majd át Vancouveren. A döntés az lett, hogy tartsuk a mi dátumunkat ahogy szokásos és legyen egy külön összejövetel velük akikkel és amikor ez nekik jó.
1:50-re vége lett a csevegésnek.

Negyedévesek (Class of '59) találkozója- 2014 július 15

(fénykép a 25. oldalon)

Ismételten Harrison Hot Springs üdülőhelyen tartottuk meg ez évi évfolyamtalálkozót. Családtagokkal együtt 26-an jöttünk össze. D.u. 3-tól 5-ig különteremben meleg baráti üdvözlő fogadtatásban volt részünk. Utána a már hagyományos közös vacsorával a Black Forest német étteremben folytattuk baráti beszélgetésünket. Másnap, a 'kötelező' ünnepélyes vacsorát este 5-és10 között az elmúlt évben eltávozott évfolyamtársaink és családtagok emlékére egy perces csendben lehajtott fejjel kezdtük. Vacsoráig mindenki szabadválasztású programmal töltötte a napot. Csoportos beszélgetés, gyaloglás a környező erdei ösvényeken és dagonyázás a termál fürdő medencéiben voltak a legkedveltebb programok. A környezet természetes szépségének élvezetét a felhőtlen kék ég és 32° C nappali hőmérséklet is fokozta.
Kapuszta Jóska átadta odahazai évfolyamtársaink üzenetét : Révész Mártától, Zsigmond Katitól, Papp Gyuszitól, Kassai Imrétől, Varga Hedvigtől és Nagy Lacitól. Én pedig felolvastam Tóth Guszti meleg baráti köszöntőjét. Az üdvözletek további bizonyitékai annak, hogy évfolyamunk 1956-ban ugyan kettészakadt, de gondolatban, szivben és Selmec-Sopron szellemében együtt maradt.
Harmadnap reggeli után, szivből jövő érzelmes ölelésekkel vettünk búcsút egymástól bízva abban, hogy jövőre újra találkozunk.
(Jandó Tibor, Nanaimo, BC)

Nanaimói Találkozó, 2014 augusztus 6

Évenkénti nagygyűlésünk történt megint a nanaimoi társak kedves szervezéseben. Tiz asztal volt megteritve a 76 résztvevő alumni és vendég számára. Most is Kurucz Marika vezetésével a 'Józsa család tagjai' főztek, sütöttek és rendezték a finom ebéd felszolgálását. A társaság kétharmada a szigetiekből jött össze, a többi pedig komppal úszott át a másik tengerpartról.
Grátzer Miki köszöntötte a társaságot és a nemsokára 91 éves Szy Furit, Kurucz Marikát pedig egy 'konyhatündér' emléklappal tüntette ki. Finoman csámcsogtunk úgy három óráig, amikor egy kis szünetet kellett tartani, hogy ébren maradhasson a sok öregdiák. A 'Kőrösi-Csoma Sándor ösztöndij'-asok közül hárman voltak jelen Magyarországról. A magyar kormány 100 diákot küldött körbe a nagyvilágon, hogy a szétszórt magyarsággal tartsanak kapcsolatot. Kanadába 17-en jöttek. Szép rövid programot szerveztek meg a tiszteletünkre, zongora és furuja szólamokkal és vers szavalással. Kulacs köszönetében említette, hogy még névadójuk a magyarok őshazáját kereste, addig ők 'ősi magyarok' egy kis csoportját találták itt. Hajdú Csaba is válaszolt egy saját versikével. Kulacs azt is említette, hogy Semlyén Zsolt, magyar miniszterelnök helyettes jön október elején Vancouverbe és akar találkozni a 'soproniakkal'.
A finom gesztenyés tortát a kertben lévő fák gyümölcseiből készitették. Utána mindannyian (de mindig vannak hiányzók) kivonultunk az épület elé és sok fényképezés lett az összejövetel vége. A tenegerentúliak javarészének indulni kellett a komphoz fél öt után.

Ebéd -2014 szeptember 9

Grátzer Miklós bevezető szavaival, a társaság 'Imhol a föld alá megyünk...' eléneklésével és Hajdú Csaba által szavalt Wass Albert 'Tölgyfának születtem..' versével emlékeztünk meg Szy Ferenc tanárúnkról. Szy Mária megköszönte a megemlékezést és elmondta, hogy férje mennyire örült a volt diákság 'selmeci szellemű' összetartásának ennyi év után is. Felemlítette, hogy milyen kedves emlékként maradt fel bennük a társaság által megleptésként szervezett 80. születésnapi ünneplés Victoriaban és a 90. születésnapjának megünneplése Nanaimoban. A nanaimoi összejövetelen is nagyon jól érezte magát, de korábban a 'vas diplomát' már Máriának kellett átvenni Sopronban. Nagyon jó érzés a családban, hogy az unokák is örömmel mennek Sopronba látogatni a helyeket, ahol a nagypapa élt és tanitott. A családnak szánt, a selmeci temető keresztjeit ábrázoló emléklapot körbeadtuk a jelenlévők aláírására. Ne felejtsük el, hogy közülünk senki 'nem megy el', mindenki örökké velünk marad szivünkben és emlékeinkben, mondta Miklós.

A megemlékezés után kezdődött az ebéd. Körülbelul 37-en jöttünk össze. A szokásos beszélgetés közben lett említve, hogy Semlyén Zsolt vancouveri látogatásán nem tud részt venni a következő soproni ebéden, de szeretne a soproniakkal találkozni délután 5 órakor, az október 17-én tartott gyűlés előtt a Vancouveri Magyar Házban. Aki tud, jelenjen meg.

Eladták a szállodát, ahol ezidei tartottuk havi ebédeinket. Utolsó ebédünk októberben lesz itt. Tibor, Évike segítségével már körülnézett és talált alkamasnak tűnő új helyet.

-Rétfalvi szólt, hogy Sarkady Sándor kér segitséget a hősi halált halt soproni diákokról szóló könyvének kiadására. Javasolta, hogy a szánt segítséget gyűjtsük össze és azt mint kézpénzt juttassunk el hozzá, valamelyikünk hazalátogatása alkalmával, de kérjük, hogy ne postázzon példányokat a hozzájárulóknak, az ittlévő példányokat körbe tudjuk adni olvasásra. -Perlaki Ferenc özvegye küldött köszöneti lapokat mindazoknak, akik aláirták a korábban küldött részvétnyilvánítási lapunkat. -A Kapocs következő száma készen lesz az októberi ebédre. Jöjjenek el sokan, hogy személyesen kézbevehessék és így spóroljunk a pastázási költségen.

-Hajdú Csaba közölt egy kérést, Sebők László Sopronban végzett erdőmérnök magyarországi családjától, aki a második világháború után jött Kanadába, Montrealban élt, dolgozott és ott hunyt el 1962-ben. 1:45-kor ért véget a beszélgetés.

Szász piknik, 2014 szeptember 14

A Szász család kedvességéből újra összejöttünk egy gyönyörű délutánt eltölteni a régi társakkal. Sajnos, Pista már csak felülről nézett le ránk, de meggyőzte az angyalkákat, hogy szép meleg, napsütéses nap legyen.

A Görgényiék már tiz órakor ott voltak, Pat a konyhában segitett leveseket fozni meg pogácsákat sütni. Béla pedig a kertben munkálkodott, összeállitani a bútorzatot. Az igért segitség másoktól nem jött, legtöbben csak 12 után értek oda. Addigra már minden kész volt.

A társaság lassan gyülekezett, de a végén 46-an lettünk. A legfiatalabb Tuskó Ferenc volt tanárunk másféláves dédunokája volt. Mindenki hozott saját ennivalóját is, amit nagy élvezettel körbe is adtuk, különösen a finom tortákat és süteményeket. Kurucz Marika egy nagy fazék tökfőzeléket hozott, ami nagyon hamar elfogyott és valaki pedig egy vödör töltött paprikát. Sok féle pogácsa is volt, káposztás meg köménymagos, meg Julika túrós gyöngyszemei.

Ez volt a harmincadik piknik a Szász tanyán. Kulacs mindannyiunk nevében átadott Julikának egy emléktáblát, megköszönni a kedves vendéglátást.

Vendégünk Ábrahám Tibpr szólt Semlyén Zsolt minszterelelnök helyettes látogatásával tervezett összejövetelről. Említette, hogy a program magyar könyvek összegyűtésére és hazaszállítására még egy hónapig tart.

Kocsis Tibor születésnapját is megünnepeltük egy szép tortával, igaz hogy két nappal az igazi nap helyett.

A csoportképek fényképezése után került sor a hagyományos szalonnasütésre, de most Szász Pista hiányában másnak kellet a tüzet gyújtania. Mindenki mosolygott és nyalta az ujjait a tábortuz körül.

Öt óra után sokan elindultak hazafelé, mivel hosszú az út vissza Vancouverbe, de sokan maradtak tovább szalonnát sütni és segíteni a takarításban. *(Görgényi Béla és a Szerk.)*

HIREK/KÖZLEMÉNYEK

Eltávozott rokonok és barátok

Élettársak

-2013 január 16.-án North Vancouver, BC-ben **Wittné Benke Márta**, életének 75. évében,

-2013 november 28.-án Longview, WA-ban, **Kósáné Beneke Marga**, életének 83. évében,

-2014 január 20.-án Aldergrove, BC-ben, **Kapusztáné Kilián Mária**, életének 82. évében.

-2014 február 12.-én Chilliwack, BC-ben **Csizmadiáné Johnston Ana**, életének 84.-évében,

-2014 március 25.-én North Vancouver, BC-ben, **Baraksóné Zoltay Ilona**, életének 77. évében.

-2014 május 9.-én Halifax, NS-ban, **Kerekesné Keszegh Piroska** életének 85. évében,

-2014 május.....Vancouver, BC-ben, **(Medveczkyné Sopronfalvy (Tindall) Mária**, életének 96. évében,

□

Gyerekek

-2014 január 23-án North Vancouver, BC-ben Prém Béla fia, **Robert Bela Prem**, életének 52. évében,

□

Barátok

-2014 aprilis 19.-én Fredericton, NB-ben **John (Jack) Ker,** professzorunk a UBC-n, a 'Soproniak élethossziglan barátja', életének 99. évében. A Sopron Alumni nevében *Grátzer Miklós* e-levélben nyilvánította részvétünket özvegyének, Mrs Ruth Ker-nek „Dear Mrs. Ruth Ker, Please accept our deep sympathy upon the loss of your husband Jack.. We Hungarian foresters are greatly indebted to him for his support, understanding and encouragement during our UBC years. He patiently watched over our first Canadian "baby steps, untangled our tangled broken English and made an extra effort to help us integrate into our new country. Five decades of hindsight allows us to clearly see and appreciate the individuals who were instrumental in our successful adaptation. Jack was one of those and we will remember him fondly."

-2014 április 25.-én **Perlaki Ferenc** Eisenstadt, Austriában, életének 94. évében. *(megemlékezéseket lásd a 7- 8.oldalakon)*

-2014 július 31.-án Falun, Svédországban, **Mizser Lajos** életének 79. évében. *Bella Imre* volt évfolyamtársa így emlékezik: "He was an extravert with a big heart, big voice and a big smile, liked by all. He began his studies to become a forester in Sopron in 1952. After the 1956 Hungarian revolution he continued his studies in Stockholm, Sweden, where he graduated in 1959. He had an interesting and varied carrier. He did some woodland research, forest stand delineation/layout for the Swedish Land Survey, and was also a dealer in forest and saw mill equipment. In the last years of his working life, he mainly managed and looked after the family woodlot/forest.

He was married to his German wife, Annegret for 55 years and had two children together, who were later joined by four grandchildren. After retirement he spent his time with his family and friends both in Sweden near their country estate and in Germany."

Ki tud róla?

1956-ban Montreal, Kanadába vándorolt és 1962-ben elhalálozott **Sebők László**, a 40-es években Sopron végzett erdőmérnök (később vasútmérnöki diplomát is szerzett), aki Kanadában is hasonló pályán működött. Magyarországon élő unokája Szathmáry Timea (timea.szathmary@yahoo.com) keres olyan személyeket, akik vagy kapcsolatban voltak vele vagy tudtak felőle. Az unoka érdeklődő leveléből: „He attended the Hungarian United Church in Montreal, and was befriended with the founder of the church, reverend Feher. ..He did not get Canadian citizenship after 5 years (he was desperate to return to his family in Hungary, his wife and daughter were eagerly waiting for him), but this reunion never took place. He had a nervous breakdown and was hospitalized in Douglas Mental hospital a few times. The circumstances of his death in 1962 are quite vague, he allegedly had a traffic accident. Our family had absolutely no track about his life and death in Canada, until recently, when from God's providence I had a chance to travel to Montreal and through his church community i could find his graveyard".

A Sopron Alumni azon egyének közössége, akik diákjai vagy oktatói voltak a Soproni Erdőmérnöki Főiskola 1956-ban Kanadába vándorolt részének, ami mint a University of British Columbia, Faculty of Forestry-Sopron Division működött 1957 és 1961 között. Szintén a közösséghez tartoznak azon Sopronban korábban végzett erdőnökök, akik szoros kapcsolatot tartanak fenn a csoporttal.

Kapocs - A Sopron Alumni időszakos közleménye.

Szerkesztő: Rétfalvi László, [4646-West 5th Ave, Vancouver, BC, V6R 1S8; Tel/Fax: 604-224-3655; (e-mail: llretfalvi@shaw.ca)], Képszerkesztő: vitéz Draskóy György

SOPRON ALUMNI

Adamovich László
Ambach Mihály
Andódy Edit 1932-1993
André Béla
Apt Kamill
Apt Ödön 1901-1990
Apt Ödön
Bajzák Dénes
Bakó József
Bakonyi Nándor
Bakos Tibor 1935-2010
Balatinecz János
Balpataki György?
Bándi Péter
Barabás József
Baraksó János
Baranyay József 1922-1974
Bátay János?
Báthy István
Bella Imre
Benkő Géza
Benyovits Gyula?
Bezerédi Gyula 1926-2005
Bige Zsolt 1924-2005
Boa Sándor
Boda Zoltán
Bódig József 1934-2007
Bogyai Elemér
Bölecz Béla
Boncz Ernő
Bordulák Zoltán 1936-2010
Borovits Ferenc
Borsos Zoltán 1935-1979
Budai Géza 1930-2003
Csányi Elek 1920-2009
Csapó Imre 1934-2014
Császár Rudolf
Cserjesi Antal 1925-2006
Csima István
Csizmadia Ferenc
Csizmazia József
Csizmazia Tibor 1932-1979
Deminger Károly
Dibúz Jenő 1933-2011
Dibúz (Bruckner) Judit
Dobozy Tamás
Domsa Zoltán
Draskóy György
Farkas István 1937-2000
Farkas Mihály
Fazokas Ferenc
Fekete Róbert
Ferdinánd István
Fodor Gyula 1890-1982
Fodor Gyula
Fodor (Tormássy) Erzsébet
Fónagy Sándor
Frey Otto
Fülöpp Zoltán
Fűr Károly
Füstös Árpád 1926-2004
Gáspár József
Gerencsér László 1914-1976
Gőgös Ferenc 1938-1972
Görgényi Béla
Grátzer Miklós
Grozdits György
Gyöngyösi Sándor
Gyöngyösi (Danczinger) Edit 1936-1989
Háhn Fülöp
Hajdú Csaba
Héder István
Héjja Anna
Héjjas József
Héjjas (Bernsdorfer)Katalin
Herczeg Endre
Hidasi István
Hirczy Béla
Hokhold Ferenc ?
Homoky István 1929-2013
Horváth Cz.Emil
Horváth István 1934-2010
Horváth Otto 1926-1984
Horváth Sándor 1933-2013
Horváth (Balogh) Izabella
Hudák János 1935-1997
Huszár Károly
Ifjú Géza 1931-2014
Illés István
Jablánczy Sándor 1908-1999
Jagodits (Kundráth) Júlia 1937-1989
Jákóy Endre
Jancsik Károly
Jandó Tibor
Józsa József
Józsa László
Juhász (Gyöngy) Erzsébet
Juhász Gyula 1934-2002
Jutasi Béla 1933-2007
Kafka Péter 1899-†?
Kalmár Lajos
Kercsó (Jagodits) Edit
Kapitány Gyula 1937-2008
Kapuszta József
Kassay Viktor 1933-2005
Kémes József
Kenedi (Király) Ilona
Kerekes József
Kiss-Tóth János 1934-1977
Kiss Gyula
Kiss János
Kiss János
Klíma Imre 1924-2000
Kocsis Tibor
Koczó Mihály
Koller Pál 1894-1972
Koltai István
Komlóssy József
Komondy Gyula ?
Kondor György 1934-2012
Koós Béla
Korán Zoltán
Kornya Lajos 1917-1979
Kósa Zoltán
Kováts István 192?-2010
Kováts (Erdős) Márta 1934-1967
Kováts Miklós
Kozák Antal
Krajczár Ernő
Krétai Ernő 1933-1995
Kurucz Ferenc
Kurucz János
Leskó György
Leskó (Rácz) Anna
Lovrics (Somogyi-Tóth) Eszter 1936-2012
Magasi László
Major Richárd
Markó Imre
Márkus Gábor 1937-199?
Matolcsi Géza.
Medveczky Lajos 1910-1989
Molnár József
Must (Hankovsky) Éva
Nagy Géza 1933-1991
Nagy (Link) Magda 1930-2006
Nagy Mihály
Nagygyőr Sándor
Németh József
Németh Lajos 1931-2011
Németh László
Németh Zoltán †?
Noviczky Zoltán 1936 -1992
Nyers Ferenc
Ocskó István 1933 - 2010
Orlóci László
Orlóci (Mihály) Márta
Orosz Iván 1937- 2009
Oroszlán József †?
Ötvös Imre
Pál László
Pálffy Csaba 1927-1999
Pálka László 1937-1995
Palkovics János
Pandák László
Papp Ferenc 1901-1967
Pászner László
Pataki István 1937-2009
Pécb Gyula
Pendl Ferenc 1933-1998
Pénzes László 1927-2010
Ping Ferenc 1922-2014
Pintér László
Poprádi László
Porpáczy Lehel
Prém Béla
Puskás László
Rab Rudolf 1935-2005
Rabóczi László
Ravai János
Rédey József
Rétfalvi László
Réthy Sándor
Rikli Olga
Roller Kálmán 1913-2004
Rónay Sándor
Ronyecz József 1935-1998
Rupf László
Safranyik László
Salamon Marion 1911-1990
Sebestyén László 1923-1995
Selmeczi György
Simon József
Sinka Gyula
Sivák Béla 1935-2005
Skorka Mihály 1935-1992
Soós József 1930-2914
Spándli Imre
Spuriga István 1934-1977
Szablya János 1924-2005
Szabó György
Szabó Tivadar
Szalamin Gábor
Szalkai András
Szalkai (Somogyi) Eszter
Szamosi Gábor
Szántai Ferenc
Szanyi László 1933-2012
Szármes Kornél 1927-2014
Szász István 1933-2013
Szász (Kubinyi) Júlia
Szauer János
Szauer (Szikszai) Klára 1935-1999
Székessy László
Sziklai Oszkár 1924-1998
Szy Ferenc 1923-2014
Takács József
Takaró László
Tamási Miklós 1936-1994
Tarnócai Károly
Tőgel Gyula 1938-2001
Tolnai István
Tóth Endre
Tóth (Molnár) Erzsébet
Tóth Géza
Tóth János
Tóth József
Tóth Tibor
Tresó Bertalan 1930-2008
Tresó Ferenc 1932-2012
Túrmezei Zoltán
Tuskó Ferenc 1913-1965
Tutunovszky Koszta
Vadai János 1928-2006
Vajas Jenő 1936-2000
Váradi Béla 1932-2003
Váradi (Fejes) Mária 1934-2014
Varga Pál
Vári Miklós
Veres Gábor 1933-2013
Veres Sándor 1927-1998
Vető László
Viszlai (Delkin)Éva
Viszlai János
Vlaszaty Ödön 1937-2012
Weidinger Imre 1934-2013
Witt Lajos 1898-1994
Zoltay Endre 1935-2006

Akik elmentek, de el nem szakadtak,
Kanadában is magyarok maradtak,
Akik meggyőztek egy messzi világot,
De ma sem mások: soproni diákok,
Az ősi otthont, az Akademiát,
Szívből köszöntik: Vivát! Vivát! Vivát!

Vargha Domokos